

RĪGAS CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA 2021

GADA PĀRSKATS

RĪGAS DOMEŠ
IZGLĪTĪBAS, KULTŪRAS
UN SPORTA DEPARTAMENTS

RĪGAS CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

SATURS

Pārskata perioda kopsavilkums.....	4
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	9
2. Finansiālais nodrošinājums	11
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	12
4. Personāls	14
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	18
6. Krājums	28
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	37
8. Novadpētniecība	46
9. Finansējuma piesaiste projektos.....	51
10. Publicitāte	55
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	60
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	63

Pielikumi

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2021. gadā

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējais krājums

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku jaunieguvumi 2021. gadā

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izslēgtie informācijas resursi 2021. gadā

2021. gadā īstenoto projektu apraksts

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2021. gada pārskata sagatavošanā piedalījās: Aiga Balode, Vineta Baško, Zinta Geršmane, Daina Ģeibaka, Evita Hofmane, Ineta Kalķe, Sanita Lapiņa, Maija Mauriņa, Santa Mūrniece, Inese Ruskule, Inta Sallinene, Sigita Sīle, Dzidra Šmita, Linda Štamere, Klāra Švedra, Zane Valaine, Andra Vīta, Dace Vlasova.

Fotogrāfijas no Rīgas Centrālās bibliotēkas arhīva.

© Rīgas Centrālā bibliotēka
Rīga, 2022

Pārskatā izmantotie saīsinājumi

ĀAP – ārējais apkalpošanas punkts

BKUS – Bērnu klīniskā universitātes slimnīca

BJVŽ - "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija"

BLN – Bērnu literatūras nodaļa

CB – Centrālā bibliotēka (Brīvības ielā 49/53)

ČAB - Čiekurkalna attīstības biedrība

IFLA - Starptautiskā bibliotēku asociāciju un institūciju federācija

IKSD – Izglītības, kultūras un sporta departaments

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

ISAN – Informācijas sistēmu administrēšanas nodaļa

ITC – Informācijas tehnoloģiju centrs

KAN – Komplektēšanas un apstrādes nodaļa

KISC – Kultūras informācijas sistēmu centrs

MK – Ministru kabinets

LBB – Latvijas Bibliotekāru biedrība

LKA LKK – Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka

LNDB - Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka

LR KM - Latvijas Republikas Kultūras ministrija

PII – pirmsskolas izglītības iestāde

PLN – Pieaugušo literatūras nodaļa

PSAN – Projektu un sabiedrisko attiecību nodaļa

RCB – Rīgas Centrālā bibliotēka

RD – Rīgas dome

SBA - Starpbibliotēku abonements

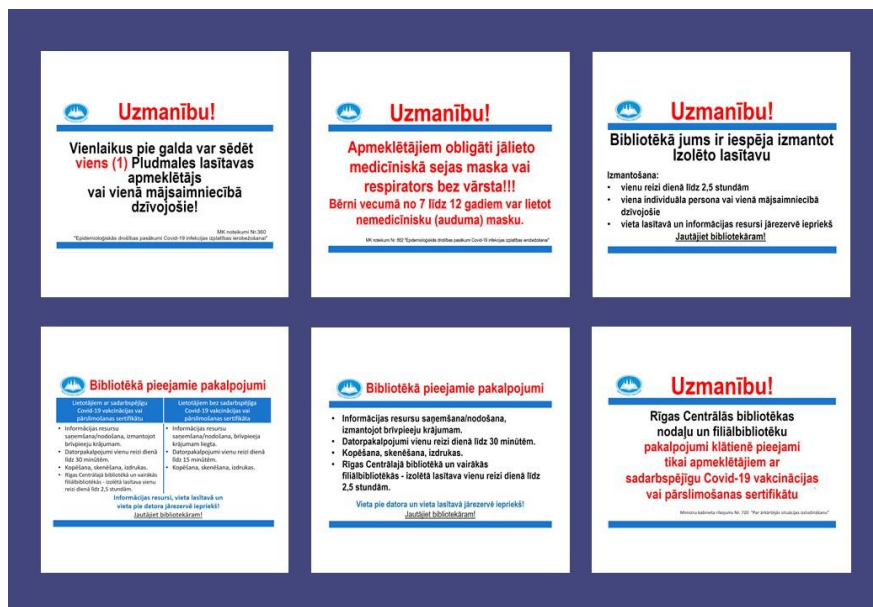
VIIBML - Vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā lasītava

Pārskata perioda kopsavilkums

RCB 2021. gada darba prioritātes

Darba organizācija Covid-19 apstākļos

- Visu 2021. gadu RCB darba procesi Covid-19 apstākļos un valstī noteiktās ārkārtējās situācijas laikā notika, ievērojot valstī noteikto likumdošanu, RD rekomendācijas un epidemioloģiskos riskus, kas Rīgā šajā laikā lielākoties bija augstāki kā citur Latvijā. Izmaiņas darba organizācijā un bibliotēku sniegto pakalpojumu klāstā tika noteiktas ar RCB administrācijas rīkojumiem.

Ar Covid-19 ierobežojumiem saistītā informācija bibliotēku apmeklētājiem

- No 2021. gada 18. oktobra RCB visus darbus (pienākumus) veica darbinieki, kuriem ir derīgs Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, vai negatīvs Covid-19 tests, kas veikts pēdējo 72 stundu laikā, bet no 2021. gada 15. novembra darbinieki, kuriem ir derīgs Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts.
- No 2021. gada 15. novembra RCB klātienē tika apkalpoti lietotāji (tai skaitā bērni no 12 gadu vecuma), kuriem ir derīgs Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Bērni līdz 12 gadu vecumam tika apkalpoti saskaņā ar vecāku Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu.
- Filiālbibliotēkas, kuras atrodas izglītības iestāžu telpās, savu darbu organizēja saskaņā ar izglītības iestāžu darba organizāciju un epidemioloģiskajām prasībām.
- Visu gadu viena no RCB administrācijas prioritātēm bija pārrunas ar darbiniekiem, lai ikvienu aicinātu vakcinēties.
- Pārskata gadā divas reizes (gada sākumā - no 2020. gada 20. decembra līdz 2021. gada 11. Janvārim un gada nogalē - no 2021. gada 21. oktobra līdz 14. novembrim), valstī noteiktās ārkārtējās situācijas dēļ RCB, tās filiālbibliotēkas, struktūrvienības un ārējie apkalpošanas punkti apmeklētājiem tika slēgti.

Gada sākumā RCB darbinieki savus pienākumus veica klātienē un daļēji attālināti, bet gada nogalē darbiniekiem ar RCB rīkojumu tika noteikts attālinātais darbs. Klātienē tika veikti tikai RCB nepārtrauktas darbības nodrošināšanai svarīgie administratīvie, bibliotekārie, saimnieciskie un remontdarbi, atbilstoši iepriekš sastādītajiem plāniem un noslēgtajiem līgumiem. Klātienē darbi tika veikti, tos iepriekš saskaņojot ar RCB administrāciju. Tika atcelti visi pasākumi un pulcēšanās.

- Ārkārtējās situācijas laikā 2021. gada novembrī RCB iesaistījās brīvprātīgo darbā, informējot Rīgas seniorus par vakcinēšanās pret Covid-19 iespējām. Informēšanā piedalījās 18 RCB darbinieki. RCB ne tikai sniedza informāciju senioriem, bet arī koordinēja Rīgas kultūras iestāžu dalību informēšanas akcijā. Kopumā tika informēti gandrīz 11 tūkstoši senioru. RCB direktore Dzidra Šmita un bibliotēkas kolektīvs ir saņēmis RD IKSD direktora Māra Krastiņa pateicības rakstu par teicami koordinētu brīvprātīgo darbu Rīgas valstspilsētas pašvaldības senioru informēšanā un ieguldījumu sabiedrības veselības veicināšanā.

RD IKSD direktora Māra Krastiņa pateicības raksts.
Ar senioru informēšanas akcijas dokumentiem strādā RCB Biroja vadītāja Sigita Sīle

- Visu gadu, arī ārkārtējās situācijas laikā tika nodrošināti attālinātie pakalpojumi:
 - lietotāju attālināta reģistrēšana (pieteikuma veidlapa RCB tīmekļvietnē, iesniegšana ar elektronisko parakstu, izmantojot e-pastu);
 - informācija, uzziņas un konsultācijas telefoniski vai e-pastā par bibliotēku darbu ārkārtējās situācijas laikā, par e-kataloga izmantošanu, "Mana bibliotēka", 3td e-grāmatu bibliotēkas izmantošanu u. c.;
 - autorizētās sistēmas "Mana bibliotēka" piekļuves datu izsniegšana;
 - attālināta tiešsaistes datubāzu (Letonika, EBSCO, Flipster e-žurnāli) izmantošana, piekļuves datu izsniegšana;

- informācijas resursu izmantošanas termiņu pagarināšana;
- bibliotēkas materiālu kopiju piegāde e-pastā (bez maksas 5 ieskenētas lapas no RCB krājumā esošajiem informācijas resursiem);
- virtuālās izstādes bibliotēkas tīmekļvietnē un sociālo mediju profilos visu gadu par dažādām tēmām: (Rīgai 820, levērojamu personu jubilejas, levērojami notikumi, RCB un filiālbibliotēku jubilejas, krājuma atklāsmes izstādes u. c.), kas ir svarīgi apstākļos, kad ierobežota piekļuve krājumam. 2021.gadā tika sagatavotas 87 virtuālās izstādes.
- Visu gadu tika veikti šādi darbi:
 - Darbs ar krājumu lielākajā daļā bibliotēku, novecojušās, neatbilstošās literatūras atlase un norakstīšana, marķējumu maiņa, atjaunošana;
 - Jaunas datubāzes “Rakstniecība” BIS ALISE izveide - pārskata gadā iesākts darbs pie ierakstu pievienošanas par sērijā “Es esmu” iznākušajiem darbiem un autoriem;
 - Aktīvs darbs pie RCB novadpētniecības datubāzes papildināšanas (izmantota piekļuve LNDB arī strādājot attālināti);
 - Dalība LNDB Letonica projektā „Zudusī Latvija”;
 - Aktīvi turpināts darbs, konsultējot Rīgas skolu bibliotēku darbiniekus par BIS ALISE ieviešanu, krājuma rekatalogizāciju, krājuma inventarizāciju, krājuma uzskaites jautājumiem;
 - Bibliotēkas fotoarhīva papildināšana;
 - Informācijas sagatavošana un apkopošana par darbu ārkārtējās situācijas laikā RCB gadagrāmatai.
- Laikā, kad RCB nodaļas un filiālbibliotēkas atvērtas apmeklētājiem:
 - Tika nodrošināti pamatpakalpojumi:
 - informācijas resursu izsniegšana/pieņemšana – līdz 19. augustam krājums nebija pieejams apmeklētājiem brīvpieejā, bet informācijas resursus pēc lasītāja pieprasījuma sameklēja un izsniedza bibliotēkas darbinieki, no 21. jūnija tiek pārtraukta informācijas resursu novietošana karantīnā;
 - iepriekšējā gada žurnālu, kā arī 2021. gada periodisko izdevumu izsniegšana izmantošanai ārpus bibliotēkas;
 - datorpakalpojumi līdz 30 minūtēm dienā;
 - CB un vairākās filiālbibliotēkās līdz 2,5 stundām dienā ir iespēja strādāt “izolētā lasītavā”, iepriekš piesakoties.
 - Citi pakalpojumi:
 - CB ir iespēja līdz 2,5 stundām dienā spēlēt “klusās klavieres” jeb instrumentu, kas darbojas bezskaņas režīmā, izmantojot austiņas, iepriekš piesakoties;

- pasākumi, interešu grupu nodarbības, literārās pastaigas, ekskursijas pa apkaimi un RCB projektu realizācija notiek galvenokārt vasaras periodā, kad atļauta pulcēšanās, ievērojot valstī noteiktos pulcēšanās ierobežojumus;
- krājuma pārvietošana un tematisko izstāžu veidošana, jaunieguvumu sarakstu sagatavošana, lai lietotājiem nav jāpavada ilgs laiks bibliotēkā.

Citas darba prioritātes

- Visu gadu RCB administrācija un Bibliotēku dienests strādāja pie funkcionālo plānu izstrādes un mēbeļu specifikāciju izstrādes jaunajai RCB Āgenskalna filiālbibliotēkai, kuru plānots atvērt 2022. gada sākumā un Torņakalna filiālbibliotēkai, kuru pēc jauniegūto telpu renovācijas darbiem plānots atvērt 2022. gada otrajā pusē. 2021. gada nogalē notika aktīva RCB Āgenskalna filiālbibliotēkas krājuma komplektēšana, personāla atlase un mēbeļu iepirkuma veikšana.
- RCB tika īstenoti RD atbalstītie projekti "Tavs un mans Čiekurkalns", "Tikšanās vieta - bibliotēka", sadarbības projekts "Bibliotēkas dārzs" u. c. (skat. "Finansējuma piesaiste projektos").
- Latvijas bibliotēkās turpinājās RCB ceļojošās izstādes "100 grāmatas bērniem" eksponēšana (skat. "Finansējuma piesaiste projektos").
- RCB un Rīgas skolu bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides pasākumi notika attālināti Microsoft Teams vai Zoom vidē.
- Notika RCB darbinieku sagatavošana attālinātajam darbam www.office.com un Microsoft Teams vidē.
- 2021. gada jūlijā–augustā darbojās RCB Pludmales lasītava Lucavsalā.
- Aktīvi turpinājās darbs, konsultējot Rīgas skolu bibliotēku darbiniekus par BIS ALISE ieviešanu, krājuma rekatalogizāciju, krājuma inventarizāciju, statistikas datu izgūšanu, informācijas resursu automatizētu izsniegšanu (skat. "Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām").
- Tika izdots ikgadējais profesionālais izdevums "RCB gadagrāmata, 2020–2021" (skat. "Novadpētniecība"). 2021. gada 21. decembrī pirmo reizi izdevuma atvēršanas svētki notika attālināti.
- Bibliotēku nedēļā RCB darbiniekiem tika organizētas divas aptaujas:
 - "Darbs RCB Covid-19 pandēmijas apstākļos" (pēc aptaujas apkopojuma sagatavots raksts RCB gadagrāmatai 2020-2021);
 - "2019. un 2020. gada labākā bērnu grāmata" (balsojumā tika noteiktas labākās latviešu autoru veidotās bērnu grāmatas, ar kurām tika papildināta RCB izstāde "100 grāmatas bērniem").

Jauni pakalpojumi (vairāk skat. "Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība")

- 2021. gada vasaras periodā pasākumi un projektu īstenošana notiek bibliotēku ārtelpās (Bolderājas, Čiekurkalna, Jaunciema filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Zemgale");

- RCB un 12 filiālbibliotēkās nomainīta lietotājiem paredzētā datortehnika.

Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

RCB savā darbā ievēro ilgtspējīgas attīstības mērķus atbilstoši valsts likumdošanai, pašvaldības lēmumiem un RCB normatīvajiem aktiem. RCB ievēro, lai visiem darbiniekiem būtu vienādas tiesības un sociālās garantijas. Darbinieku tiesības pārstāv RCB arodkomiteja, darbinieki saņem veselības apdrošināšanu. Darbiniekiem, kas ieņem vienādus amatus, ir vienādi amata apraksti un viena līmeņa amatiem tiek noteikta salīdzināma un līdzsvarota darba samaksa.

Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā RCB sadarbojas ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību un tās pārzinā esošajām iestādēm.

Bibliotēkas darbība nodrošina publisku piekļuvi informācijai, lai lietotāji to izmantotu darba meklēšanai vai maiņai, kas sniedz cilvēkiem iespējas uzlabot dzīvi. Piemēram, RCB ĀAP darbība Rīgas patversmes Dienas centrā ir tieša līdzdalība nevienlīdzības mazināšanā, nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi informācijai, kas veicina sociālo, ekonomisko un kultūriekļaušanos.

Nemateriālā kultūras mantojuma apzināšanai, saglabāšanai un nodošanai nākamajām paaudzēm RCB organizē un papildina novadpētniecības krājumu, bet 2021. gadā RCB tika īstenots projekts "Čiekurkalna dzimtu stāsti".

Problēmas, to risinājumi

- Nepieciešama lietotāju rīcībā esošās novecojušās datortehnikas nekavējoša nomaiņa - datortehnika noveco gan morāli, gan fiziski. Zūd pakalpojuma kvalitāte, kā arī tiek sašaurināts lietotājiem pieejamo pakalpojumu apjoms samazinātā datortehnikas skaita un novecojušās programmatūras dēļ. 2021. gadā sadarbībā ar RD ITC tiek uzsākta lietotājiem paredzētās datortehnikas nomaiņa.
- Pēc darbinieku datortīkla iekļaušanas centralizētajā pašvaldības tīklā 2019. gadā darbinieku datoros vairs nav piekļuves (vai ir ierobežota piekļuves resursiem, uz kuriem attiecas autortiesības) nozīmīgiem Latvijas informācijas resursiem un abonētajām tiešsaistes datubāzēm (LNB Digitālajai bibliotēkai, Letonika.lv, News.lv u.c.). Tas apgrūtina daudzpusīga un kvalitatīva informācijas pakalpojuma sniegšanu bibliotēku apmeklētājiem, kā arī darbu ar novadpētniecības resursiem, bibliogrāfisko sarakstu veidošanu. Problēmas risinājums rodams ciešā RD ITC un KISC sadarbībā.
- Neskatoties uz 2020. gadā veikto krājuma pārvietošanu CB telpās (Brīvības ielā 49/53), padarot bibliotēkas pakalpojumus pieejamākus apmeklētājiem, lai īstenotu bibliotēkas darba organizāciju atbilstoši izstrādātajai koncepcijai, nepieciešamas papildus telpas pasākumu rīkošanai, telpu remonts, kā arī atbilstošas mēbeles mākslas krājuma izvietojumam un citu nodaļu aprīkošanai. 2021. gada nogalē RD IKSD un SIA Rīgas nami informē RCB par iespēju nākamajā gadā saņemt jaunas telpas CB paplašināšanai.

- 2021. gadā turpinoties Covid-19 pandēmijai aktualizējās jautājums par RCB darbinieku profesionālās pilnveides un attālinātā darba organizēšanu. Darbinieki tika apmācīti attālinātajā darbā izmantot www.office.com un Microsoft Teams iespējas. Profesionālās pilnveides pasākumi notika tiešsaistē Microsoft Teams un Zoom platformā.

Citi aktuāli jautājumi

- RCB sanāksmes un darba grupas pārskata gadā lielākoties notika tiešsaistē.
- 2022. gada RCB darba plāna struktūra tika izstrādāta, ņemot vērā iespējamās darba organizācijas "scenārijus": 1. - ja bibliotēkas apmeklētājiem atvērtas un sniedz pilnu pakalpojumu klāstu; 2. - ja bibliotēkas apmeklētājiem atvērtas, bet sniedz ierobežotu pakalpojumu klāstu; 3. - ja bibliotēkas slēgtas apmeklētājiem. RCB struktūrvienības, atbilstoši plāna struktūrai, izstrādāja plānu katram darba organizācijas variantam.
- RCB regulāri strādāja pie dažādu RCB iekšējo dokumentu izstrādes un aktualizēšanas; ar rīkojumu apstiprināta jauna lasītāju reģistrācijas kartītes forma un jauna forma piekrišanai nepilngadīgas personas reģistrācijai RCB. Tika izstrādāta "Rīgas Centrālās bibliotēkas iekšējās kontroles sistēma epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanai".
- Tika veikts darbs ar RCB lietotāju datubāzi, dzēšot neaktīvo lietotāju datus, kas bibliotēku nav apmeklējuši ilgāku laiku, kā arī no krājuma tika izslēgti šo lietotāju bibliotēkai neatgrieztie informācijas resursi.
- Tika uzsākta BIS ALISE serveru infrastruktūras modernizācija, SQL servera optimizācija.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts:

- **bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums**

RCB ir Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestāde, kas strādā RD IKSD pakļautībā. Akreditācijas procesā 2020. gadā RCB atkārtoti ir piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss, bet RCB filiālbibliotēkas ir akreditētas kā vietējas nozīmes bibliotēkas. RCB ir informācijas, izglītības, kultūras, sabiedriskās saskarsmes un novadpētniecības centrs Rīgas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Tā nodrošina pieejamību visu veidu uzticamām zināšanām un informācijai, tās sniegtie pakalpojumi ir pieejami ikvienam.

- **informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem**

RCB tīklu, noslēdzot 2021. gadu, veidoja Centrālā bibliotēka (reģiona galvenā bibliotēka, CB), 25 filiālbibliotēkas un trīs ārējie apkalpošanas punkti: "Saulaino dienu bibliotēka" Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā (BKUS), Rīgas patversmes Dienas centrā, Ieslodzījumu vietu pārvaldes

Centrālcietumā. Bibliotekāros pakalpojumus apmeklētājiem sniedz arī VIIBML. RCB Torņakalna filiālbibliotēka arī 2021. gadā apmeklētājiem bija slēgta, tās krājums novietots citās filiālbibliotēkās saglabāšanai. 2021. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldība un SIA Rīgas nami piešķīra jaunas telpas Torņakalna filiālbibliotēkas izvietojumam. Tika plānota vērienīga telpu renovācija, izstrādāti telpu funkcionālie plānojumi, mēbeļu specifikācijas.

2021. gadā tika uzsākts darbs pie jaunas - RCB Āgenskalna filiālbibliotēkas izveides un atklāšanas 2022. gadā.

2021. gada sākumā RCB veica 108 Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību. Izglītības iestāžu tīkla optimizācijas procesa rezultātā tika reorganizētas un likvidētas vairākas skolas. 2021. gada beigās Rīgas skolu bibliotēku skaits samazinājās līdz 104. Sešām skolām mainīti nosaukumi (skat. "Metodiskais un konsultatīvais darbs").

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā (izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u. c. būtiskas izmaiņas) nav notikušas.

Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem

Pārskata periodā turpinājās darbs, īstenojot RCB stratēģiskajā plānā 2016.–2020. gadam definētos uzdevumus. Jaunais RCB stratēģiskais plāns tiek veidots saskaņā ar Rīgas attīstības programmu 2021.–2027. gadam. 2021. gada rudenī attīstības programma tika nodota publiskajai apspriešanai, kā arī tika mainīts tās nosaukums - Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam. Attīstības programma ir vidēja termiņa pilsētas attīstības stratēģiskais ietvars un rīks Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam izvirzīto ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanai.

Tika nodrošināta piekļuve pašvaldības un tās institūciju sagatavotai un publicētai informācijai.

Gada ietvaros notika aktivitātes RCB un filiālbibliotēkās pakalpojumu attīstībā un popularizēšanā. Bibliotēkas piedalījās lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija", Ziemeļvalstu Literatūras nedēļā u. c., RCB sadarbībā ar Viļņas Centrālo bibliotēku organizēja Baltu vienības dienai veltītus pasākumus.

Bibliotēku atvērības stundas nodrošināja iespēju saņemt RCB sniegtos bibliotekāros pakalpojumus no plkst. 9.00 līdz plkst. 20.00, izvēloties apmeklēt CB nodaļas un filiālbibliotēkas ar atbilstošo darba laiku, kā arī visas nodaļas un filiālbibliotēkas bija atvērtas sestdienās, arī vasaras periodā. Arī Covid-19 dēļ izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, kad bibliotēkas klātienē apmeklējumiem bija slēgtas, ar tām bija iespējams sazināties un saņemt attālinātos pakalpojumus.

Bibliotēka nodrošināja lasītājiem piekļuvi RCB elektroniskajam katalogam, datubāzēm, informācijas resursu rezervēšanai un informācijas resursu izmantošanas termiņu pagarināšanai tiešsaistē visu

diennakti. Pakalpojuma izmantošanai nepieciešams saņemt piekļuves datus autorizētajai sistēmai "Mana bibliotēka".

Turpinās velonovietņu un uzbrauktuviņu ierīkošana pie bibliotēkām.

Bibliotēku akreditācija 2021. gadā nebija plānota.

2. Finansiālais nodrošinājums

2021. gada 7. martā RCB apstiprinātais budžets bija 3 553 649 EUR. 2021. gada 29. jūnija grozījumos tika piešķirti papildus līdzekļi 60 134 EUR, t.sk. 38 859 EUR grāmatu iegādei. Apstiprināts budžets - 3 613 783. Salīdzinot ar 2020. gadu, pašvaldības dotācijas paredzēja 5.4 % pieaugumu.

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums

	2019	2020	2021
Kopā (EUR)	3 401 376	3 458 231	3 669 461
Pašvaldības finansējums	3 364 590	3 427 188	3 613 783
Citi ieņēmumi:	36 786	31 043	26 087
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	32 167	22 648	22 987
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	0	0	0
<i>t. sk. pašvaldības projektu konkursi</i>	4 619	0	3100

2021. gada ieņēmumi par maksas pakalpojumiem – 22 987 EUR, kas bija 77 % no plānotā. 54 % ieņēmumu bija par informācijas nesēju lietošanu ilgāk par noteikto laiku (kavējuma nauda). Samazinājās ieņēmumi par kopēšanas un izdrukas pakalpojumiem, kas saistīts gan ar pieprasījuma samazināšanos pēc šiem maksas pakalpojumiem, gan ar Covid-19 situāciju, kad bibliotēkas bija slēgtas un pakalpojumi nebija pieejami.

Bibliotēkas budžeta izdevumi (EUR)

	2019	2020	2021
Izdevumi kopā (EUR)	3 401 376	3 458 231	3 666 361
Darbinieku atalgojums (bruto)	2 180 180	2 232 782	2 379 300
Krājuma komplektēšana	2 37 564	237 362	274 336
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	59 012	60 120	56 109
Elektronisko resursu iegāde (datubāzu abonēšana, licences u. c.)		1 514	1 463

2021. gadā no piešķirtās dotācijas bibliotēku darbības nodrošināšanai 93,9 % izlietoti kārtējiem izdevumiem un 6,1 % kapitāliem izdevumiem. Kārtējo izdevumu lielākais īpatsvars bija darbinieku atalgojums, kas kopā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un pabalstiem sastādīja 81,4 %. 18,6 % bija pārējie kārtējie izdevumi (galvenokārt periodikas abonēšana, telpu īre, apsaimniekošanas izdevumi, apkure, izdevumi par elektrību, preču un pakalpojumu iegāde).

Pamatlīdzekļu iegādei, t. sk. krājuma komplektēšanai, gada sākumā tika piešķirti 174 851 EUR. Veicot iekšējos budžeta grozījumus un no maksas pakalpojumiem iegūtajiem līdzekļiem (1 211 EUR), kā arī papildus piešķirtajiem 38 859 EUR krājuma komplektēšanai kopā tika atvēlēti 218 227 EUR (pamatlīdzekļi). Periodisko izdevumu iegādei tika iztērēti 56 109 EUR (kārtējie izdevumi).

2021. gadā informācijas resursu iegādei (krājuma komplektēšanai) tika iztērēti 274 336 EUR, kas ir 0,41 EUR uz vienu iedzīvotāju. LR MK noteikumos Nr. 415 pašvaldības bibliotēkās grāmatu un periodisko izdevumu iegādei paredzēti 0,43 EUR uz vienu iedzīvotāju (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati: 30.06.2021. Rīgā ir 674 852 iedzīvotāji).

RCB finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Visās bibliotēkās 2021. gadā veikti sīkie un avārijas remontdarbi (durvju, logu, rokturu, slēdžu remontdarbi u. tml.).

Dažādi telpu un ēku uzturēšanas darbi, piemēram, sienu, griestu, un palodžu krāsojuma atjaunošana,

Jaunas mēbeles Sarkandaugavas filiālbibliotēkas pasaku istabā

kāpņu remontdarbi, grīdas seguma maiņa, ārsienu krāsošana u. c. uzlabojumi veikti 6 bibliotēkās (CB, filiālbibliotēkās "Avots", "Vidzeme", Čiekurkalna, Imantas, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā).

Vairākās filiālbibliotēkās iegādātas jaunas mēbeles.

Sakopta Bolderājas filiālbibliotēkas āra teritorija.

2022. gadā plānoti Bolderājas filiālbibliotēkas iekštelpu atjaunošanas darbi.

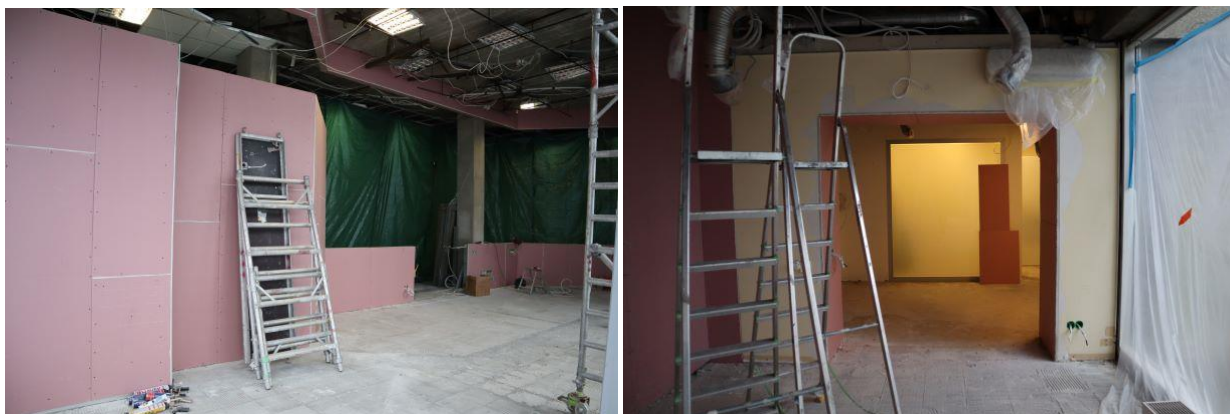
Veikta CB 2. stāva apgaismojuma plānojuma izstrāde.

CB tika uzstādīti darbinieku darba vietu norobežotāji/aizsargstikli, lai nodrošinātu drošu vidi Covid-19 apstākļos.

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām, kā arī jaunu ēku būvniecība

2021. gadā Rīgas valstspilsētas pašvaldība un SIA Rīgas nami piešķir jaunas telpas Torņakalna filiālbibliotēkas izvietojumam. Tika plānota vērīgā telpu renovācija, izstrādāti telpu funkcionālie plānojumi, mēbeļu specifikācijas.

2021. gadā tika uzsākts darbs pie jaunas - RCB Āgenskalna filiālbibliotēkas izveides un atklāšanas 2022. gadā.

Uzsākti remontdarbi jaunajā Āgenskalna filiālbibliotēkā

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums), situācijas raksturojums

2021. gadā RCB lietošanā bija šādi datori (stacionārie):

	uz 31.12.2020.	uz 31.12.2021.
Datori līdz 5 gadiem	180 (visi darbiniekiem)	187 (182 – darbiniekiem 5 - lietotājiem)
Datori no 6 līdz 10 gadiem	-	120 (visi lietotājiem)
Vecāki par 10 gadiem	171 (visi lietotājiem)	63 (visi lietotājiem)

2021. gadā RD ITC uzsāka RCB lietotājiem paredzētās novecojušās datortehnikas nomaiņu pret jaunāku datortehniku (lietotu). Datortehnika tika nomainīta CB un 12 filiālbibliotēkās.

2021. gadā turpinājās 2018. gadā uzsāktais RD ITC projekts “RCB IKT infrastruktūras integrēšana RD ITC infrastruktūrā” (RCB IKT resursu pārvaldības centralizācija), kas paredz bibliotēkas IKT resursu pārvaldības centralizāciju, iekļaujot RCB RD ITC vienotā IKT resursu pārvaldības sistēmā, nodrošinot vienotu informācijas sistēmu, programmatūras, datortehnikas un biroja tehnikas, vizuālās tehnikas, vienotā balss un datu pārraides tīkla iekārtu u. c. tehnisko līdzekļu ieviešanu un uzturēšanu atbilstoši tehniskajiem noteikumiem, tehnoloģiskajām normām, IKT resursu drošības prasībām un pašvaldības institūciju pieprasījumiem un vajadzībām. Projekta ietvaros sakarā ar RCB BIS ALISE servera operētājsistēmas atjaunināšanu un pārnešanu no RCB tīkla uz ITC, tika veikti pārnešanas procesa sagatavošanās darbi (datubāzu migrācija no esošā RCB BIS ALISE servera uz ITC SQL serveriem). Darba grupās piedalās RCB ISAN speciālisti, ITC speciālisti, SIA “TietoEVRY in Latvia”.

RD ITC nodrošina ar RD korporatīvo tīklu saistīto tehnisko iekārtu apkopi, bojātās datortehnikas vietā nodrošina līdzvērtīgu tehniku, sniedz informatīvos pakalpojumus.

Visus iepirkumus IKT jomā veic RD ITC, kas nodrošina saskaņotu un centralizētu informācijas sistēmu, programmatūras, datubāzu, datortehnikas un biroja tehnikas, vizuālās tehnikas, datu pārraides tīkla

iekārtu u. c. tehnisko līdzekļu iepirkumu procedūru, izstrādi, ieviešanu, ekspluatāciju un administrēšanu, neparedzot struktūrvienību patstāvīgi veiktu iepirkumu organizēšanu informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju jomā.

RCB izmanto RD tiešsaistes informatīvās sistēmas: grāmatvedības, vienotās lietvedības, darbinieku uzskaites un personāldaļas informācijas programmas, IT pasūtījumu sistēmu, darbinieku universālo darba vietu administratīvo funkciju veikšanai un dokumentu saskaņošanai.

RCB sadarbojas ar RD ITC tā pārstāvēto nozaru informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju attīstības stratēģijas izstrādē, veicot savas darbības optimizācijas iespēju izpēti un gatavojot priekšlikumus par veicamajiem pasākumiem.

KISC atbalsta dienests nodrošina RCB publiskā tīkla uzturēšanu un sniedz informatīvos pakalpojumus.

2021. gadā par RCB budžeta un papildus piešķirtiem līdzekļiem tika iegādāts inventārs:

- ārējie cietie diski, 55 web-kameras (ar mikrofonu), 15 svītrkodu skeneri, 6 portatīvie datori, čeku printeris, RFID drošības vārtu darba stacija (RFID aktivizators/deaktivizators);
- tika iegādāta biroja tehnika un datortehnika jaunās RCB Āgenskalna filiālbibliotēkas darba nodrošināšanai: 7 datortehnikas komplekti (sistēmbloks, monitors, klaviatūra, datorpele) darbiniekiem un lietotājiem, 1 čeku printeris, 2 svītrkodu skeneri, 2 multifunkcionālās iekārtas, 1 kases aparāts, televizors (informatīvais monitors), projektors, ekrāns, 2 IP telefoni.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

13 filiālbibliotēkās, kurās netika nomainīta lietotājiem paredzētā datortehnika, tās tehniskais stāvoklis pasliktinājies - datortehnika noveco gan morāli, gan fiziski. Gan bibliotēkas lietotāji, gan paši bibliotekāri šī iemesla dēļ ikdienas darbā saskaras ar ievērojamām grūtībām - zūd datorpakalpojumu kvalitāte, kā arī samazinātā datortehnikas skaita un novecojušās programmatūras dēļ tiek sašaurināts lasītājiem pieejamo pakalpojumu apjoms. 2022. gada sākumā plānots pabeigt RCB lietotāju datortehnikas nomaiņu.

2021. gada beigās, stājoties spēkā prasībām par Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu uzrādīšanu apmeklējuma laikā, aktualizējās problēma par sertifikātu kvadrātkoda nolasīšanas iespējām. RCB esošie svītrkodu skeneri nebija izmantojami kvadrātkodu nolasīšanā. Tika rasts risinājums - sertifikātu verificēšanai tika iegādātas jaunas web-kameras, ar kurām iespējama kvadrātkodu nolasīšana. RCB darbinieki tika apmācīti sertifikātu verificēšanā un web-kameru lietošanā.

4. Personāls

Personāla raksturojums (skaits, slodzes, izglītība, izmaiņas personāla sastāvā u. c.)

2021. gada beigās RCB strādāja 238 darbinieki, no kuriem 163 bija bibliotekārie darbinieki (145 – pilna laika slodzes darbinieki, 3 darbinieki strādāja 0,75 darba slodzi, 14 – pusslodzi, viens bija citas laika slodzes

darbinieks). Visi 163 bibliotekārie darbinieki RCB strādāja pamatdarbā. No 238 darbiniekiem 219 (92 %) bija sievietes un 19 (8 %) vīrieši. Darbinieku sadalījums pēc vecuma: 20–24 gadi - 9 (4 %); 25–39 gadi - 25 (10 %); 40–59 gadi - 104 (44 %), virs 60 gadiem - 100 (42 %).

2021. gadā darbā RCB pieņemti 17 darbinieki, no kuriem 11 bija bibliotekārie darbinieki. RCB personāls gada aptvērumā stabils. Esošajām vakancēm tiek meklēti atbilstoši pretendenti. Personāla mainība (dažādu iemeslu dēļ) attiecībā uz darbinieku kopskaitu bija 17 %.

2021. gadā 11 RCB darbinieki uzsāka vai turpināja mācības dažādās studiju programmās.

Atlaistie darbinieki 2021. gadā

Atlaišanas iemesls	Kopā	No tiem bibliotekāri
Darbinieka uzteikums	14	8
Darba devēja uzteikums	0	0
Darbinieka un darba devēja vienošanās	9	4
Uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma izbeigšanās	2	2
Nav izturēts pārbaudes laiks	0	0
Darbinieku skaita samazināšana	0	0
Darbinieka nāve	1	1
Kopā	25	15

Bibliotekāro darbinieku izglītība

Ar bibliotekāro izglītību	84
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	18
t.sk. ar bakalaura grādu	13
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	14
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)	5
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	34
Ar izglītību citās jomās	49
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	7
t.sk. ar bakalaura grādu	11
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	6
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)	25
Zinātņu doktori	1
Ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	29

Apbalvojumi un pateicības

RD IKSD pateicības raksts RCB direktorei Dzidrai Šmitai ar kolektīvu par atbildīgu iniciatīvu un teicami koordinētu brīvprātīgo darbu Rīgas valstspilsētas pašvaldības senioru informēšanā, kā arī par ieguldījumu sabiedrības veselības veicināšanā.

"Baltais zvirbulis" - Bibliotēku dienesta ekspertei Aigai Balodei

RD IKSD Gada balvu "Baltais zvirbulis" par virtuālā pakalpojuma uzlabošanu un attīstību RCB saņēma Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Aiga Balode.

Finansējums profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējumam (semināri, kursi, apmācības) gan bibliotekāriem, gan citam personālam 2021. gadā bija 300 EUR. RCB darbinieki galvenokārt apmeklēja bezmaksas nodarbības un seminārus, ko organizēja RCB, LNB un citas iestādes / organizācijas.

Citu institūciju organizēto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējums

Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, tēma	Stundu skaits
Janvāris- maijs, augusts-oktobris 2021.	LNB	8 nodarbību cikls RGB metodiķiem "Domnīca"	16
06.01.2021.	LNB BAC	Informatīvs seminārs reģionu galveno bibliotēku metodiķiem	3
21.01.2021., 13.05.2021.	LNB	Konference "Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram"	10
10.02.2021.	LNB	Projekta "Zenit stāsti" seminārs	3
22.02.2021.	LNB, LBB	Vebinārs par Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu finansēšanas iespējām bibliotēkām 2021.– 2027. gadā	6
18.03.2021.	LKA LKK	Seminārs "Bibliotēku informācijas speciālists-profesijas iespējas un izaicinājumi"	4
25.03.2021.	Rīgas plānošanas reģions	Seminārs "Padomi saskarsmei ar cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem"	7
25.03.2021.	Kuldīgas Galvenā bibliotēka	Novadpētniecības seminārs Kuldīgas Galvenās bibliotēkas un pagastu bibliotēku darbiniekiem	2
08.04.2021.	LNB KAC	Sanāksme publisko bibliotēku metodiķiem par pieaugušo izglītošanu bibliotēkās	2
14., 15.04.2021.	LBB, LNB	Latvijas Bibliotēku festivāls 2021	
27.04.2021.	TietoEVRY in Latvia	"Sistēmas ALISE pārvaldība"	8
29.04.2021.	LNB	Seminārs skolu bibliotekāriem	6
30.04.2021.	LNB	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Stāv lappuse kā kaujas zirgs uz dzejas pakalējām"	7
24., 26., 28.05.2021.	LNB	Kurss "Medicīnas informācijpratība"	24

Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, tēma	Stundu skaits
25., 26.05.2021.	IFLA MetLib	Konference "Personāla attīstība 2030" ("Your staff team – evolving to welcome 2030")	
17.-19.08.2021.	IFLA	Kongress "Strādājam kopā nākotnei" ("Let's Work Together For The Future")	
22.09.2021.	Latvijas Bibliotekāru izglītības apvienība	"Nesaprotamais jaunietis bibliotēkā"	2
21.10.2021.	LNB	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	2
03., 04. 11.2021.	LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts	Konference "Reģina Ezera"	16
04.11.2021.	LNB	Medijpratība – ne tikai izglītības, bet arī veselības un drošības jautājums	5
09., 16.11.2021.	LNB	Bibliotēku nozares pārvaldes un konsultatīvo struktūru atbalsts metodiskajā darbā	6
25.11.2021.	LNB	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme	5
26.11.2021.	LNB	Lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" tīmekļseminārs "Lasi! Atbalsti! Iesaisties!"	2
09.12.2021.	LNB KAC	Autortiesības bibliotēku darbā	4

Visi tabulā nosauktie pasākumi notikuši attālināti.

RCB darbinieki tiešsaistē apmeklēja tikšanās ar autoriem, kā arī piedalījās grāmatu atvēršanas pasākumos, sekoja līdzī un noklausījās dažādas ar bibliotēku darbu, literatūru u. c. saistītas konferences, seminārus, lekcijas, prezentācijas. Pieredzes iegūšanai tika izmantota iespēja sekot līdzī citu Latvijas bibliotēku un institūciju tiešsaistē organizētajiem pasākumiem. Lielu interesi RCB darbinieku vidū izpelnījās LNB organizētās "Virtuālās trešdienas bibliotekāriem".

Atkārtoti tika izmantota iespēja pilnveidot elektroniskā paraksta izmantošanu Latvijas Valsts radio un televīzijas centra rīkotajās nodarbībās.

Darbinieki pilnveidoja savas zināšanas KISC piedāvātajos vebināros "EBSCO datubāzu resursi un informācijas meklēšana", kas notika katru mēnesi, Digitālās nedēļas tiešsaistes semināros u. c.

RCB direktore Dzidra Šmita ir Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja, Nacionālās kultūras padomes locekle, kā arī Bibliotēku akreditācijas komisijas priekšsēdētāja. Direktore kā eksperte piedalījās LR KM projekta "Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām" grāmatu izvērtēšanā un atlasē.

RCB direktora vietniece Doloresa Veilande ir LKA LKK profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijas priekšsēdētāja studiju programmā "Bibliotēku informācijas speciālists". Direktora vietniece ir Bibliotēku

akreditācijas ekspertu komisijas sastāvā, kā arī darbojas Informācijas un dokumentācijas standartizācijas tehniskajā komitejā.

RCB Bolderājas filiālbibliotēkas vadītāja Zinta Haļzova un KAN vadītāja Ineta Kaļķe ir LKA LKK vieslektores.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Bibliotēkas pamatrādītāji

	2019	2020	2021	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	54 130	42 909	32 344	-21 %; -25 %
<i>t. sk. bērni</i>	15 464	11 046	8 086	-29 %; -27 %
Jauni reģistrēti lietotāji	9 271	5 368	4 256	-42 %; -21 %
Fiziskais apmeklējums	802 140	533 242	426 726	-34 %; -20 %
<i>t. sk. bērni</i>	188 098	105 707	74 916	-44 %; -29 %
Izniegums kopā	1 275 680	912 749	861 866	-29 %; -6 %
<i>t. sk. grāmatas, audiovizuālie u. c. informācijas resursi (bez periodikas)</i>	1 200 220	868 607	807 266	-28 %; -7 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi*</i>	75 460	44 142	54 600	-42 %; +24 %
<i>t. sk. bērniem</i>	245 478	150 616	130 792	-39 %; -13 %
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita Rīgā	7,8 %	6,3 %	4,8 %	-19 %; -24 %
<i>t. sk. bērni</i>	12,9 %	9 %	7 %	-30 %; -22 %
Iedzīvotāju skaits Rīgā	693 487	686 253	674 852**	-1 %; -2 %
<i>t. sk. bērni</i>	119 841	118 673	117 350**	-1 %; -1 %

Piezīme. Bērni ir visas personas vecumā līdz 18 gadiem

Piezīme. Pamatrādītāju sadalījumu pa RCB struktūrvienībām skat. pielikumā [“RCB un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2021. gadā”](#)

* RCB tiek uzskaitīts tikai iepriekšējā kalendārā gada žurnālu izniegums izmantošanai ārpus bibliotēkas, kalendārā gada periodisko izdevumu izmantošana uz vietas bibliotēkā netiek uzskaitīta.

** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra statistika uz 30.06.2021.

Arī 2021. gadā RCB un filiālbibliotēkās vērojama skaitlisko rādītāju samazināšanās, ko radījusi Covid-19 pandēmija, ar to saistītie ierobežojumi pakalpojumu piedāvājumā un izmantošanā, valstī ieviestā ārkārtējā situācija (skat. Darba organizācija Covid-19 apstākļos). Bibliotēkas gan bija slēgtas, gan piedāvāja saviem apmeklētājiem ierobežotu pakalpojumu klāstu (nebija pieejamas lasītavas, netika nodrošināti datorpakalpojumi vai tie bija pieejami mazākam interesentu skaitam, bija liegta brīvpieeja krājumam). Bišumuižas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Pūce”, kuras atrodas interešu izglītības iestāžu telpās, ilgstoši apmeklētājus klātienē apkalpoja tikai sestdienās, kad iestādēs neuzturējās skolēni un pedagogi. Laikā, kad bija slēgtas sporta zāles un treniņu vietas, slēgtas mūzikas un mākslas skolas, kā arī nenotika pulciņu nodarbības, ievērojami samazinājās apmeklējumu skaits filiālbibliotēkā “Kurzeme”, kas atrodas VOLVO

sporta centra telpās, filiālbibliotēkā “Zemgale” (atrodas vienā ēkā ar Pārdaugavas mūzikas un mākslas skolu), Ilģuciema filiālbibliotēkā (atrodas vienā ēkā ar Ilģuciema kultūras centru), Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā (kultūras pilī “Ziemeļblāzma”). ĀAP “Saulaino dienu bibliotēka” BKUS, kur vecāki kopā ar bērniem labprāt uzturas bibliotēkas telpās, šī iespēja bija liegta.

No 15. novembra bibliotēku apmeklējumu noteikti ietekmēja arī prasība uzrādīt derīgu Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, kā arī tas, ka visu gadu praktiski nenotika nekādi pasākumi.

Izsniegumu samazināja arī tas, ka līdz 18. augustam no apmeklētājiem saņemtās grāmatas tika novietotas “karantīnā”. Bieži vien lasītāji bibliotēkā ierodas pēc konkrētas grāmatas un, ja tā nav pieejama, citu vietā nevēlas. Apmeklētājus ierobežoja arī tas, ka nebija iespējas pašiem izvēlēties informācijas resursus, jo bija liegta piekļuve bibliotēku krājumam: bija lasītāji, kas šādos apstākļos izvēlējās bibliotēku neapmeklēt, citi izvēlējās mazāku grāmatu skaitu, citi apguva sistēmā “Mana bibliotēka” piedāvāto iespēju informācijas resursus rezervēt attālināti.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

- Izstrādāta jauna lietotāju reģistrācijas kartītes un piekrišanas nepilngadīgā reģistrācijai RCB forma;
- 2021. gada vasaras periodā pasākumi un projektu īstenošana notiek bibliotēku ārtelpās (Bolderājas, Čiekurkalna, Jaunciema filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Zemgale”);
- RCB un 12 filiālbibliotēkās nomainīta lietotājiem paredzētā datortehnika.

3td e-grāmatu bibliotēka

3td e-grāmatu bibliotēkas statistikas dati

	2019	2020	2021
Lasītāju/autorizēto lietotāju skaits <u>kopā</u>	1 289	2 811	3 781
Lasītāju/autorizēto lietotāju skaits <u>pārskata periodā</u>	1 289	1 522	970
Izsniegums <u>kopā</u>	4 687	16 190	27 815
Izsniegums <u>pārskata periodā</u>	4 687	11 503	11 625

“3td e-grāmatu bibliotēkas” sniegtās iespējas arī 2021. gadā, bibliotēkām joprojām darbojoties ierobežotas pieejamības apstākļos, sniedz lielu atbalstu bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšanā. Daudzas filiālbibliotēkas atzīst, ka interese par šo pakalpojumu ir pieaugusi (CB PLN; „Avots”; Mežciema filiālbibliotēka u. c.). Šo iespēju – attālināti un bez maksas lasīt grāmatas dzimtajā valodā, joprojām aktīvi izmanto arī ārzemēs dzīvojošie tautieši – lai nezaudētu saikni ar dzimteni un dzimto valodu. Kā atzīst bibliotekāri, par šo pakalpojumu interesējušies arī tādi bibliotēkas lietotāji, kuri ikdienā neapmeklē bibliotēku klātienē, bet vēlas izmantot attālinātos pakalpojumus. Tomēr vairāki interesenti bija vīlušies, ka šajā platformā nav pieejama mācībām noderīga literatūra, ko lasītāji bija cerējuši izmantot laikā, kad bibliotēku krājumi nebija pieejami (VIIBML). Tāpat vairāki, īpaši gados vecāki lasītāji, pēc šī pakalpojuma

izmēģināšanas, tomēr atzinuši, ka tas viņiem īsti nav piemērots – ērtāka un patīkamāka viņiem šķiet grāmatu lasīšana tradicionālajā – drukātajā formātā. Gan lasītāji, gan bibliotēku darbinieki atzīst, ka kopš šī pakalpojuma ieviešanas 2019. gadā tas ievērojami pilnveidojies un pieaudzis piedāvāto grāmatu skaits (pašlaik jau vairāk nekā 500 grāmatu). Tāpat lasītāji atzinīgi vērtē iespēju izvēlēties gan starp jaunākajām, gan populārākajām, gan augstāk novērtētajām grāmatām un, uz pieprasītākajām grāmatām nav jāgaida rindā, jo tās vienlaicīgi var lasīt neierobežots lasītāju skaits.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste

2021. gadā RCB netika izstrādātas lasītāju centralizētas aptaujas vai pētījumi. Taču RCB un filiālbibliotēkās tika izzināts lasītāju viedoklis, analizēti atteikumi un izmantojuma rādītāji, noskaidrotas izmaiņas lietotāju sastāvā, veikts datu salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem, analizētas izmaiņas un tās ietekmējošie faktori. Pirms periodisko izdevumu abonēšanas filiālbibliotēkas analizē lasītāju pieprasījumus.

RCB filiālbibliotēkas aktīvi turpināja piedāvāt attālināto reģistrāciju, apkopoja lasītāju vēlmes, piedāvāja informācijas nesēju kopas. Darbam izmanto Whatsapp aplikāciju un MS Teams sniegtās iespējas, lai saglabātu interesi esošajiem lasītājiem un piesaistītu jaunus bibliotēkas lietotājus.

Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšanai iedzīvotājiem ierobežotas piekļuves vietās – VSIA BKUS, Rīgas patversmes Dienas centrā, Ieslodzījuma vietu pārvaldes Rīgas Centrālcietumā – ir izvietoti RCB ĀAP. To darbību nosaka līgumi.

ĀAP BKUS “Saulaino dienu bibliotēka” apkalpo slimnīcas pacientus, pacientu vecākus, slimnīcas personālu, kā arī sadarbojas ar Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Pedagoģijas dienestu - interešu izglītības pedagogiem, kuri slimnīcā darbojas kā bibliotēkas vēstneši. Turpinās veiksmīga sadarbība ar BKUS fonda un “Vecāku mājas” pārstāvjiem. RCB nodrošina ar informācijas resursiem, veic lietotāju apkalpošanu un organizē pasākumus. 2021. gadā pasākumi nenotika Covid-19 ierobežojumu dēļ. Nevarēja nodrošināt guļošo pacientu apkalpošanu palātās slimnīcas Ķirurģijas nodaļā, kas citos gados bija pieprasīts un novērtēts bibliotēkas pakalpojums.

ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā krājumu veido no RCB krājuma norakstītajiem dubletiem vai lietotāju dāvinājumiem. Tiek abonēta periodika. ĀAP Dienas centrā apmeklētāju apkalpošanu veic filiālbibliotēkas “Rēzna” darbinieki. Epidemioloģisko ierobežojumu dēļ Dienas centrs ilgstoši apmeklētājiem bija slēgts. 2021. gadā lasītājiem pasākumi netika organizēti.

ĀAP Ieslodzījuma vietu pārvaldes Rīgas Centrālcietumā bibliotēkai RCB nodrošina metodisko palīdzību, informācijas resursu pieejamību (krājums tiek veidots no RCB krājuma norakstītajiem dubletiem vai

lietotāju dāvinājumiem), t. sk. periodisko izdevumu abonēšanu. Atskaites gadā periodikai tika atvēlēti 989.98 EUR. Lietotāju apkalpošanu veic Rīgas Centrālcietuma algots profesionāls bibliotekārs.

Pakalpojumu sniegšanas vieta kā pakalpojums

RCB VIIBML ir RCB Bibliotēku dienesta struktūrvienība, jo daļa tās funkciju saistītas ar izglītības iestāžu bibliotēku darba koordinēšanu un metodisko vadību. Lasītavā pieejami informācijas resursi par pedagogiju, pedagogisko metodiku, bibliotēku un informācijzinātni, psiholoģiju, skolu un bērnu psiholoģiju, kā arī vispārīzglītojošo skolu programmu priekšmetu apgūšanas un pasniegšanas metodiku. Lasītavas pakalpojumi pieejami ikvienam interesentam, apkalpošana notiek saskaņā ar RCB lietošanas noteikumiem. Tā atvērta trīs dienas nedēļā (pirmdienās, otrdienās un trešdienās). Lasītava ir vieta, kur skolas saņem centralizētos dāvinājumus savām bibliotēkām.

RCB Pludmales lasītava Lucavsālas atpūtas parkā darbojas vasarā (jūnijs–augusts) īpaši bibliotēkas vajadzībām iekārtotā teltī un tās tiešā tuvumā. Lasītavā paredzēts šāds pakalpojumu piedāvājums: izklaidējoša un izzinoša satura grāmatas no bibliotēkas dāvinājumu un dubletu krājuma, daudzveidīgs kalendārā gada un iepriekšējo gadu žurnālu klāsts lasīšanai pludmalē, brīvā laika pavadīšanas iespējas, pasākumi. Apmeklētāju apkalpošanu lasītavā nodrošina RCB struktūrvienību darbinieki.

2021. gadā Pludmales lasītava Covid-19 ierobežojumu dēļ bija atvērta jūlijā un augustā, tajā bija pieejamas grāmatas un žurnāli lasīšanai, nebija pieejamas spēles un citas brīvā laika pavadīšanas iespējas, nenotika pulcēšanās un pasākumi.

RCB Pludmales lasītava 2021. gada vasarā

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

2021. gadā iespēju robežās RCB filiālbibliotēkas piedāvāja bibliotēkāros pakalpojumus cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī turpināja sadarbību ar sociālās aprūpes centriem un Dienas centriem Rīgā.

Filiālbibliotēka “Rēzna” arī 2021. gadā sadarbojās ar Sociālo dzīvojamo māju (Mazā Lubānas iela 8) un Dienas centru “Kastanis”, piegādājot lasāmvielu to klientiem. Juglas filiālbibliotēka sniedza konsultācijas lasāmvielas izvēlē sociālajiem darbiniekiem, kuri apkalpo cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Bibliotēkas darbinieki atlasīja grāmatu kopas lasītājiem, kuri paši apmeklēt bibliotēku vairs nespēj, un 3 cilvēkiem

grāmatas piegādātas viņu dzīvesvietās, ņemot vērā covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumus. Rīgas sociālās aprūpes centrs "Mežciems" saņēma grāmatu kopas, ko sarūpēja filiālbibliotēkas "Strazds" darbinieki. Biķernieku filiālbibliotēka piedāvāja pakalpojumus Latvijas Sarkanā krusta krīzes centra "Burtnieks" ģimenēm ar nepilngadīgiem bērniem. Filiālbibliotēkai "Zemgale" izveidojusies pastāvīga sadarbība ar Rīgas 3. pamatskolu un Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolu, atlasot un izsniedzot informācijas nesējus skolu pasākumiem. Komunikācija ar Latvijas Autisma apvienību, apzinot jaunāko informāciju īpašo bērnu vajadzību izpētē.

Laikā, kad bibliotēkas strādāja klātienēs režīmā, katru otro nedēļu Čiekurkalna filiālbibliotēka veica grāmatu apmaiņu rehabilitācijas centrā "Mēs esam līdzās". Sadarbojoties ar sociālās aprūpes centru "Mežciems" un nodrošinot invalīdu ratiņus, lasītājam ar kustību traucējumiem tika noorganizēta iespēja nokļūt pasākumā "Čiekurkalna dzimtu stāsti".

Lietotājiem ar uztveres grūtībām pieejami bibliotēkas noteikumi vieglajā valodā. Cilvēkiem ar redzes traucējumiem tiek piedāvātas lupas un RCB lietošanas noteikumi palielinātā drukā. Visās bibliotēkās izvietoti "Ābolu plaukti" ar informatīviem izdevumiem par sociālo aprūpi un rehabilitāciju. Turpinājās darbs pie informācijas atjaunošanas, papildināšanas un krājuma izskatīšanas "Ābolu plauktos".

RCB tīmekļvietnē sadaļā "Lietotājiem" ([Bibliotēku pieejamība](#)) aktualizēta informācija par RCB telpu pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Informācija par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem, jaunieguvumu saraksti un aktuālā informācija tika piegādāta pensionāru un invalīdu biedrībām, aprūpes centriem, speciālajām skolām.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.)

Pārskata periodā RCB filiālbibliotēkās pakalpojumu un pasākumu klāsts bija ierobežots atbilstoši ārkārtējās situācijas noteikumiem. Lielākajā daļā filiālbibliotēku plānotie pasākumi tika atcelti. Turpinājās attālinātais darbs ar visu lasītāju mērķgrupu pārstāvjiem, individuāli sniegta informācija par pieejamiem pakalpojumiem, notika apmācības bibliotēkas attālināto pakalpojumu saņemšanai. Aktuālie jautājumi bija Covid-19 sertifikātu izdruka, pieslēgšanās e-veselības portālam, internetbankas lietojums, portālu [Latvija.lv](#) un [riga.lv](#) izmantošanas iespējas u. c. Pakalpojumu piedāvājums un apmeklētāju konsultēšana valsts un pašvaldības sniegto e-pakalpojumu izmantošanā lielā mērā ir līdzvērtīga klientu apkalpošanas centru pakalpojumiem.

Aktīvākie pasākumu dalībnieki bija **seniori**, kuri apmeklēja jaunieguvumu dienas, piedalījās diskusiju klubos. Atskaites gadā filiālbibliotēkai "Zemgale" divas reizes izdevās noorganizēt lasītāju kluba "Lasītprieks" tikšanos, Bolderājas filiālbibliotēkā satikās "Skaļā doma" seniori un apsprieda jaunāko

literatūru, Juglas filiālbibliotēkas seniori saņēma informāciju par neformālās izglītības kursiem Rīgā, kā arī aktīvo senioru alianses “Rasa” piedāvājumu.

Projekta “Tavs un mans Čiekurkalns” ietvaros tika apzināti lasītāji cienījamajos gados, kuri vairs neapmeklē bibliotēku, tika izzinātas viņu vēlmes un intereses. Projekta laikā bibliotēkas darbinieki pa telefonu sazinājās ar diviem senioriem un viņiem lasīja grāmatu fragmentus. Senioru dienā gados vecākie Čiekurkalna apkaimes iedzīvotāji saņēma apsveikumus, kurus zīmēja un veidoja PII “Liepziediņi” bērni. Pārskata gadā Čiekurkalna filiālbibliotēka noorganizēja 7 pasākumus ZOOM platformā Sietlas grāmatu draugu biedrībai. Sarkandaugavas filiālbibliotēka sadarbībā ar Latvijas Nacionālo operu un baletu deva iespēju aktīvākajiem lasītājiem – senioriem apmeklēt izrādi “Toska”.

Ārkārtējās situācijas laikā novembrī īpaši jāatzīmē RCB iesaistīšanos brīvprātīgo darbā, informējot Rīgas seniorus par vakcinēšanās iespējām pret Covid-19, kur kopumā tika informēti aptuveni 11 tūkstoši senioru.

Ģimenēm rīkoti pasākumi un aktivitātes visintensīvāk norisinājās vasarā, kad atbilstoši epidemioloģiskās drošības nosacījumiem drīkstēja organizēt brīvdabas pasākumus. Nelielās grupās norisinājās RCB Sarkandaugavas un Šampētera filiālbibliotēku vadītās literārās pastaigas. Projekta “Tavs un mans Čiekurkalns” ietvaros visas vasaras garumā ģimenēm ar bērniem bija pieejams plašs un interesants pasākumu klāsts - koncerti, teātra izrādes, meistarklases un dažādas lekcijas. Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā norisinājās kultūras pasākumu programma “Vasara priežu dārzā”, tās ievaros Bolderājas iedzīvotāji tika aicināti radoši pavadīt vasaru, piedāvājot bez maksas apmeklēt nodarbības, izstādes, sarunas, koncertus u. c. notikumus.

Pasākumi ģimenēm vasaras kultūras programmas ietvaros Bolderājā un Čiekurkalnā

Bibliotēku darbinieki atskaites periodā aktīvi informēja bērnu vecākus par jaunieguvumiem, atlasīja informācijas nesēju kopas. Filiālbibliotēka “Vidzeme” izmantoja iepriekšējā gada iestrādni - Jauno grāmatu dienu aizstāja ar virtuālām jaunieguvumu slaidrādēm, kas pēc lasītāju aptaujas tika nosūtīta uz e-pastiem vai WhatsApp mobilo aplikāciju.

Mājsaimniecēm tika atlasīta informācija par rokdarbiem, kulināriju u. c. Izmantojot Flipster datubāzi, piedāvāja ielūkoties digitālo žurnālu kolekcijās par populāriem tematiem.

RCB un filiālbibliotēkas sadarbojās ar **Rīgas Sociālā dienesta Dienas centriem pilngadīgām personām un Kopienas centriem**, gan aicinot šo centru apmeklētājus uz bibliotēku, gan ar jaunieguvumu apskatiem viesojoties pie viņiem: filiālbibliotēka “Pārdaugava” iesaistījās Kopienas centra “Ābeļzieds” aktivitātēs, filiālbibliotēka “Rēzna” sadarbojās ar Dienas centru “Kastanis” un Sociālo dzīvojamo māju Mazās Lubānas ielā 8. Čiekurkalna un Juglas filiālbibliotēka izveidojušas veiksmīgu sadarbību ar sociālās aprūpes centru “Mežciems”.

Pedagogiem un pedagogijas studentiem noderīgi resursi, mācību literatūra un līdzekļi vienkopus pieejami RCB VIIBML, kas ir vērtīgs atbalsts šīs mērķauditorijas kvalitatīvai apkalpošanai.

Bezdarbniekiem tika piedāvātas individuālas datorlietošanas apmācības, sniegtas individuālas konsultācijas par interneta resursu iespējām darba meklēšanā, piedāvāti tīmekļa vietņu saraksti ar padomiem darba meklētājiem, informatīvās mapes ar dažādu dokumentu iesniegumu paraugiem (CV, iesniegumu paraugi sociālajiem dienestiem), veiktas izdrukas sociālajām nodaļām.

Uzziņu un informācijas darbs

Galvenais uzziņu un informācijas darbs – profesionāli palīdzēt bibliotēkas lietotājam orientēties plašajā iespēstās un elektroniskās informācijas klāstā un pilnveidot lietotāju informācijpratību. 2021. gadā, kad bibliotēkas saskārās ar dažādiem darbības ierobežojumiem, īpaši svarīgas bija konsultācijas par reģistrāciju sistēmā “Mana bibliotēka”, informācijas meklēšanu katalogā, 3td e-grāmatu bibliotēkas izmantošanu, datubāzu attālināto izmantošanu.

Kā plaši lietotas uzziņu darba formas var minēt jaunieguvumu sarakstu un tematisko informācijas sarakstu veidošanu. To nozīmīgums palielinājās 2021. gadā, kad piekļuve bibliotēkas krājumam bija ierobežota vai slēgta. Saraksti vai prezentācijas e-pastā tika sūtītas lietotājiem, sadarbības partneriem, pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām.

Tika veikts tematiski daudzpusīgs uzziņu darbs. Daži piemēri no pieprasījumiem: psiholoģijas kā zinātnes nozīme mūsdienu pasaulē, bērnu alternatīvās mācību metodes, laulība vēstures skatījumā, tiltu vēsture Latvijā, vēsturiskie sabiedrības tipi, tematiski pieprasījumi par daiļliteratūru. Uzziņu pieprasījumos atspoguļojās šī gada notikumi un aktualitātes. Uzziņas tika sniegtas gan klātienē, gan attālināti – telefoniski un e-pastā.

CB atrodas ESIP stands, kur regulāri divas reizes mēnesī tiek atjaunota ES institūciju sniegtā informācija un aktualitāšu informatīvie mēnešraksti no Eiropas Parlamenta informācijas biroja. Šie materiāli tiek izmantoti uzziņu darbā. 2021. gadā RCB ESIP koordinatore piedalījās ES ikgadējā informācijas sniedzēju

tiešsaistes forumā, kā arī piedalījās pasākumā "Konference par Eiropas nākotni – soli pa solim". Apkopojot CB pieejamos materiālus, tika izveidota virtuālā izstāde "Sagaidot Eiropas dienu".

Bibliogrāfija. RCB ir ilggadīga bibliogrāfisko sarakstu un rādītāju sastādīšanas pieredze. 2021. gadā, kad bibliotēkas strādāja Covid-19 ierobežojumu apstākļos, tad liela nozīme lasītāju informēšanā bija jaunieguvumu un tematiskajiem sarakstiem. Tie bija pieejami bibliotēkās, kā arī tika nosūtīti e-pastā lietotājiem un sadarbības partneriem. Daugavas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā "Vidzeme" tika veidotas prezentācijas, kas iepazīstināja ar jaunieguvumiem. Tematiskie saraksti atviegloja lietotājiem literatūras izvēli laikā, kad nebija brīvpieeja krājumam. Tika veidoti bibliogrāfiskie saraksti, piemēram, "Latviešu biogrāfiskā proza", "Vakara romāns 2021", "Latviešu leģionāri", "Skandināvu detektīvs", "Zāles pret vientulību: latviešu mīlas romāni". Šos sarakstus drukātā formā varēja paņemt uz mājām, vai saņemt elektroniskā formā e-pastā.

Bibliotēku atvērtības periodā sastādīti literatūras saraksti, veltīti literātiem vai novadpētniecības tematiem, kas parasti papildina literatūras izstādes vai tiek sūtīti sadarbības partneriem.

Nozīmīgi informācijas resursu saraksti visu pārskata gadu ir papildinājuši virtuālās izstādes. To tematika veltīta rakstniekiem, māksliniekiem, vēsturiskiem notikumiem vai novadpētniecības tematiem. Daži no piemēriem, novadpētnieciska rakstura saraksts papildināja virtuālo izstādi "Šampēteris laikā, laiks Šampēterī", kurā ietverti fragmenti no grāmatām, raksti, video un interneta resursi. CB PLN sastādīja Oskaram Kalpakam veltītu sarakstu ar plašu grāmatu klāstu un interneta resursiem. Raksti no grāmatām un periodiskajiem izdevumiem, kā arī kvalitatīvi interneta resursi ietverti sarakstā, kas veltīts Igaunijas neatkarības dienai. Šie saraksti ir vērtīgi informācijas apkopojumi, kas izmantojami ne tikai virtuālās izstādes publicēšanas brīdī.

Secinājums – valstī noteiktās ārkārtējās situācijas laikā, lai informētu lietotājus klātienē vai attālināti, palielinājās bibliogrāfisko sarakstu nozīme. Bibliotekāriem bija nepieciešams uzlabot savas prasmes gan virtuālo izstāžu veidošanā, gan bibliogrāfisko sarakstu sastādīšanā.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

RCB neveic izglītojošo darbību iedzīvotājiem, rīkojot plānveida nodarbības, seminārus, kursus, bet nodrošina mūžizglītības iespējas, rīkojot tematiskus pasākumus, iespēju tikties interešu grupām, popularizējot bibliotēku krājumus, iesakot kvalitatīvus informācijas avotus un izglītojot medijpratībā. Pieaugušo neformālo izglītību Rīgas iedzīvotājiem īsteno Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskais centrs, piedāvājot plašu nodarbību klāstu gan valodu apguvē, gan profesionālos jautājumos (grāmatvedība, datorzinības u. c.), gan hobiju īstenošanā. RCB reizi ceturksnī saņem RIIMC sastādīto kursu grafiku, kas bibliotēkās un RCB tīmekļvietnē pieejams visiem interesentiem.

RCB regulāri centralizēti saņem pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju sagatavoto informāciju. Materiāli tiek izvietoti bibliotēkas apmeklētājiem redzamā vietā lasīšanai uz vietas vai līdzņemšanai.

Bibliotēkās pieejami arī citu RD departamentu sagatavotie informatīvie materiāli, piemēram, Labklājības departamenta aktuāla informācija par sociālās palīdzības saņemšanas iespējām, informācija trūcīgajām personām par ēdināšanas pakalpojumiem, patversmēm un dienas centriem. Elektroniski bibliotēkām tiek izsūtīta Rīgas Pilsētas būvvaldes informācija par publisko apspriešanu rīkošanu (koku ciršana, detālpārplānojumi, būvniecības ieceres, adrešu maiņa u. tml.). Šo informāciju bibliotēkas pašas izdrukā un izvieto lietotājiem pieejamās vietās.

2021. gadā apmeklētājiem vienmēr bija pieejama aktuālā informācija par Covid-19 situāciju, ierobežojumiem, pašvaldībā pieejamo atbalstu. RCB un filiālbibliotēkās tika izvietoti informatīvie plakāti, bukleti un cita veida informācija par vakcinācijas pret Covid-19 iespējām. Bibliotēku monitoros tika demonstrēti Veselības ministrijas Vakcinācijas biroja sagatavotie videomateriāli ar aicinājumu vakcinēties pret Covid-19.

2021. gada novembrī RCB iesaistījās brīvprātīgo darbā informējot Rīgas seniorus par vakcinēšanās pret Covid-19 iespējām. Informēšanā piedalījās 18 RCB darbinieki. RCB ne tikai sniedza informāciju senioriem, bet arī koordinēja Rīgas kultūras iestāžu dalību informēšanas akcijā. Kopumā tika informēti gandrīz 11 tūkstoši senioru.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Sistēmas "Mana bibliotēka" izmantošana

	2019	2020	2021	% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu
Autorizētie lietotāji	14 418	15 625	15 014	+8 %; -4 %
piešķirti autorizācijas dati	5 301	5649	4 128	+7 %; -27 %
Sistēmā pasūtīti izdevumi	31 459	53 498	81 069	+70 %; +52 %
Sistēmā pieprasīti pagarinājumi	66 810	57 483	76 657	-14 %*; +33 %

* Ārkārtējās situācijas laikā, kad bibliotēkas tika apmeklētājiem slēgtas, informācijas resursu izmantošanas termiņa pagarināšanu veica bibliotekāri, negaidot lasītāju pagarināšanas pieprasījumus, lai lasītāji neklūtu par parādniekiem un varētu bez ierobežojumiem izmantot 3td e-grāmatu bibliotēku.

RCB elektroniskais kopkatalogs aptver informāciju par RCB un tās filiālbibliotēku krājumos esošajiem informācijas resursiem (bez periodikas), par to atrašanās vietu un to pieejamību. Kā liecina summārās uzskaites dati, elektroniskajā kopkatalogā bibliotēkas lietotājiem pieejamo eksemplāru kopskaits pa gadiem 2019., 2020. un 2021. ir tikai samazinājies. Salīdzinājumam: 2019. gadā – 645 755 (-6 472 eks.), 2020. gadā 628 072 (-17 683) un 2021. gadā – 642 639 (-9 588 eks.).

Veidojot elektronisko kopkatalogu, tiek izmantots BIS ALISE Pamatkonfigurācijas modulis, kas nodrošina datu ievadi, to strukturēšanu un izguvi, izdevuma reģistrāciju, iegādātā izdevuma konkrētā eksemplāra reģistrāciju, summāro un inventāro uzskaiti, informāciju par katra eksemplāra atrašanās vietu, kā arī atskaišu veidošanu un statistisko datu apkopošanu. No Pamatkonfigurācijas moduļa tiek izmantota Administrācija, Kataloģizācija, Komplektēšana, Z 39.50 klients, Autoritatīvo datu kontrole, Lokālais OPAC un Svītrkodu druka. Analītika tiek izmantota, veidojot ierakstus Novadpētniecības datubāzē.

RCB kopkatalogs kalpo ne tikai kā palīgs informācijas izgūšanai RCB un tās filiālbibliotēku apmeklētājiem, bet arī kā serveris Z39.50 protokolam, ar kura palīdzību jebkura Latvijas vai ārvalstu bibliotēka var lejupielādēt RCB KAN veidotos bibliogrāfiskos ierakstus, tā atvieglojot un paātrinot savu katalogizēšanas darbu.

Elektroniskajā katalogā tiek ievadīti ne tikai jaunie bibliogrāfiskie ieraksti, bet arī regulāri papildināti un rediģēti agrāk ievadītie ieraksti. RCB KAN darbinieki regulāri strādā pie Autoritatīvo ierakstu datubāzes papildināšanas.

Iekšzemes starpbibliotēku abonements (SBA)

SBA rādītāji

	2019	2020	2021
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	179	52	48
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1	1	3

Arī SBA pakalpojumu pieejamību visvairāk 2021. gadā ietekmējuši Covid-19 izplatību ierobežojošie pasākumi. Kopējais SBA pieprasījumu skaits saglabājies iepriekšējā gada līmenī – pavisam no RCB un tās filiālbibliotēkām saņemti 77 pieprasījumi – no tiem 29 bijuši atteikumi, bet 48 pieprasījumi izpildīti. Salīdzinājumā ar pagājušo gadu, kad visus SBA pieprasījumus izdevās apmierināt un atteikumu nebija, 2021. gadā ievērojami audzis atteikumu skaits – gandrīz trešā daļa no pieprasījumu kopskaita. Galvenais atteikumu iemesls – sadarbības bibliotēku krājumu nepieejamība Covid-19 pandēmijas ierobežošanas apstākļos. Tomēr, jāuzsver, ka sadarbības bibliotēkas visos gadījumos bijušas pretimnākošas un ir meklētas iespējas apmierināt lasītāju vēlmes izmantot SBA pakalpojumus, protams, ievērojot visus noteiktos ierobežojumus. Arī 2021. gadā SBA pieprasījumu izpildē visaktīvākā sadarbība veidojusies ar LNB. Tāpat sadarbība SBA pieprasījumu izpildē saglabājusies ar Latvijas Universitātes un tās fakultāšu bibliotēkām. Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēkas krājums SBA pieprasījumu izpildē 2021. gadā nav izmantots – saņemti 3 atteikumi. Analizējot SBA pieprasījumus saturiskā aspektā, kā pieprasītākās nozares 2021. gadā var minēt juridiskās zinātnes, vēsturi, arī bibliotēkzinātņi (šie pieprasījumi saņemti no studējošajiem kolēģiem). Joprojām pieprasīta ir divdesmitā gadsimta pirmajā pusē un 50., 60. gados izdotā

daiļliteratūra latviešu valodā, arī mazāk pazīstami un retāk izdoti trimdas autori. Atskaites gadā RCB krājums izmantots 3 sadarbības bibliotēku pieprasījumu izpildē.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:

- krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā**

RCB kā lielākajai publiskajai bibliotēkai, pirmkārt, jānodrošina lietotājus ar plašāko latviešu oriģinālliteratūras klāstu. Krājums tiek komplektēts ievērojot šādus atlases kritērijus: informācijas resursa izziņas un informācijas vērtība, tā nozīmīgums Latvijas valsts, tās tautsaimniecības, izglītības un kultūras attīstībā. Krājuma komplektēšanā tiek ievērots reģionālais un valodu aspekts. RCB komplektē informācijas resursus latviešu valodā, tās dialektos, Latvijā dzīvojošo mazākumtautību valodās un citās pieprasītākajās svešvalodās.

Bibliotēkas pakalpojuma un krājuma kvalitātes celšanai nozīmīga ir pieprasītāko informācijas resursu pieejamības nodrošināšana. Tā tiek nodrošināta ar ikmēneša iepirkumam sagatavoto nosaukumu un eksemplāru sarakstu izvērtēšanu RCB Krājuma komplektēšanas padomē.

Filiālbibliotēkā "Vidzeme" tika sakārtotas un ar speciālām uzlīmēm marķētas vairāk nekā 90 grāmatas no aktrises Elzas Radziņas mājas bibliotēkas, ko RCB dāvinājusi aktrises ģimene.

Grāmatas no aktrises Elzas Radziņas mājas bibliotēkas filiālbibliotēkā "Vidzeme"

- informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu**

Pārskata gadā komplektēšanas darbs tika veikts saskaņā ar dokumentu "RCB Krājuma komplektēšanas koncepcija 2020.–2024. gadam".

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

2021. gadā no RD apstiprinātā RCB budžeta informācijas resursu iegādei izlietoti 274 336 EUR:

- Krājuma papildināšanai ar jaunām grāmatām un citiem informācijas resursiem (neskaitot periodiku) – 218 227 EUR (no kuriem ir papildus līdzekļi 3 306 EUR, veicot iekšējos budžeta grozījumus, līdzekļi no ieņēmumiem 1 211 EUR un 38 859 EUR jaunās filiālbibliotēkas krājuma izveidei). Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, tas ir par 40 985 EUR vairāk nekā 2020. gadā (177 242 EUR) un par 39 675 EUR vairāk nekā 2019. gadā (178 552 EUR). 2021. gadā izteiktais finansējuma palielinājums ir saistīts ar jaunās Āgenskalna filiālbibliotēkas krājuma komplektēšanu.
- Periodikas abonēšanai 2021. gadā izlietoti 56 109 EUR. Salīdzinot ar 2020. gadu, summa samazināta par 4 011 EUR, bet salīdzinot ar 2019. gadu par 2 801 EUR.
- 36 882,28 EUR veido bezatlīdzības izdevumi un dāvinājumi.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums (EUR)

	2019	2020	2021
Finansējums krājuma komplektēšanai	237 462	237 362	274 336
t. sk. pašvaldības finansējums	237 462	237 362	274 336
grāmatām	174 095	204 130	217 003
t. sk. bērnu grāmatām*	22 470	31 530	30 296
Periodiskajiem izdevumiem	58 910	60 120	56 109
Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju Rīgā (pašvaldības finansējums)	0,39	0,39	0,43

Piezīme: rindā "bērniem" norādīts B un J informācijas resursu skaits (pirmsskolas un sākumskolas bērniem)

Krājuma rādītāji (jaunieguvumi, apgrozība u. c.)

Krājuma rādītāji

	2019	2020	2021
Saņemtie informācijas resursi	52 681	48 302	53 270
t. sk. pirktu jaunieguvumu skaits	20 227	18 795	21 897
t. sk. periodika (laikraksti un žurnāli)	25 683	22 807	24 118
t. sk. nepirktie (bezatlīdzības izdevumi un bibliotēkas nodod viena otrai)	6 771	6 584	7 255
t. sk. grāmatas	25 920	24 136	28 630
t. sk. latviešu daiļliteratūra	3 864	4 261	5 611
t. sk. bērniem	7 218	4 590	9 367
t. sk. jaunieguvumu skaits elektroniskajā katalogā	26 166	25 379	28 153
Krājuma kopskaits	695 750	676 356	683 185
t. sk. periodika (laikraksti un žurnāli)	49 995	48 288	49 347
t. sk. pārējie informācijas resursi	645 755	628 068	633 838
t.sk .bērniem	76 702	78 577	83 132
Krājuma apgrozība	1,8	1,4	1,3
Grāmatu un pārējā krājuma apgrozība	1,9	1,4	1,3
Periodisko izdevumu apgrozība*	1,4	1	1,1

Piezīme: rindās "bērniem" norādīts B un J informācijas resursu skaits (pirmsskolas un sākumskolas bērniem)

* RCB tiek uzskaitīts tikai iepriekšējā kalendārā gada žurnālu izsniegums izmantošanai ārpus bibliotēkas, kalendārā gada periodisko izdevumu izmantošana uz vietas bibliotēkā netiek uzskaitīta.

Noslēdzot 2021. gadu, RCB un filiālbibliotēku kopējo krājumu veidoja **683 185** informācijas resursi. Par bilancē esošajiem 621 277 eksemplāriem uzskaitē esošā summa ir 3 908 097,25 EUR. Salīdzinot ar krājuma apjomu gada sākumā, tas palielinājies par 6 829 eksemplāriem (skat. pielikumu [“RCB un filiālbibliotēku krājums”](#)).

Atbilstoši piešķirtajam papildus finansējumam, palielinājies jaunieguvumu skaits. Salīdzinoši ar 2019. gadu jaunieguvumu skaits 2021. gadā ir mazāks tikai par 589 eksemplāriem, bet tas ir par 4968 eksemplāriem lielāks nekā 2020. gada jaunieguvumu skaits. Ja laika posmā no 2019. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim piešķirtais finansējums visus trīs gadus būtu nemainīgs, jaunieguvumu kopskaits būtu samazinājies atbilstoši palielinoties informācijas resursa cenai. Sadalījums par jaunieguvumiem pa filiālēm ir skatāms pielikumā [“RCB un filiālbibliotēku jaunieguvumi 2021. gadā”](#).

Krājuma sadalījums pa valodām un dokumentu veidiem

	2019	2020	2021
Krājuma kopskaits	695 750	676 356	683 185
Valodas			
latviešu valodā	484 867	474 813	485 286 (71 %)
krievu valodā	165 498	158 415	155 846 (23 %)
angļu valodā	31 939	31 217	30 389 (5 %)
vācu valodā	5 979	5 151	4 994 (0,7 %)
citās svešvalodās	7 467	6 850	6 760 (1 %)
Informācijas resursu veidi			
grāmatas	599 428	583 231	591 846 (87 %)
seriālizdevumi / žurnāli	49 995	48 288	49 347 (7 %)
audiovizuālie materiāli	24 835	25 373	25 294 (4 %)
elektroniskie dokumenti	2 170	2 040	2 005 (0,3 %)
nošizdevumi	2 061	1 370	1 368 (0,2 %)
kartogrāfiskie dokumenti	577	528	522 (0,08 %)
attēlizdevumi	226	235	242 (0,04 %)
pārējie dokumenti	13 730	12 756	12 579 (1,8 %)

Kā liecina summārās uzskaites dati, elektroniskajā kopkatalogā bibliotēkas lietotājiem pieejamo eksemplāru kopskaits pa gadiem ir gan samazinājies, gan palielinājies. Salīdzinoši - 2021. gadā krājuma kopskaits ir par 12 565 eksemplāriem mazāks nekā 2019. gadā. 2020. gadā, kad RCB un tās filiālbibliotēkas bija slēgtas lasītājiem, visās struktūrvienībās notika intensīvs darbs pie krājuma izvērtēšanas un atjaunošanas – tika veiktas inventarizācijas, papildus dažādi krājuma pārkārtošanas darbi (mainītas nozaru atrašanās vietas), kas veicināja mazpieprasīto vai nolietoto informācijas resursu norakstīšanu, līdz ar to RCB un tās filiālbibliotēku kopējais krājums 2020. gadā samazinājās par 19 394 eksemplāriem. Lai gan intensīva eksemplāru norakstīšana notika arī 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, un ņemot vērā papildus

piešķirto finansējumu jaunās filiālbibliotēkas krājuma komplektēšanai, RCB un tās filiālbibliotēku kopējais krājums 2021. gadā ir palielinājies par 6 829 eksemplāriem. Sīkāka informācija par izslēgtajiem informācijas resursiem un to izslēgšanas iemesliem ir atrodama pielikumā [“RCB un filiālbibliotēku izslēgtie informācijas resursi 2021. gadā”](#).

Izvērtējot RCB saņemtos dāvinājumus un bezatlīdzības izdevumus, atskaites gadā ir saņemti 6256 eksemplāri no 85 dažādiem piegādātājiem un piegādes avotiem. Lielāko skaitu veido bibliotēkas lietotāju dāvinājumi. Šo dāvinājumu veidā tiek saņemtas, galvenokārt, grāmatas latviešu (849 eks.) un krievu (1085 eks.) valodā, no kurām 1232 eksemplāri ir daiļliteratūra un 244 ir bērnu literatūra. Šie dāvinājumi bieži vien palīdz atjaunot vai papildināt pieprasīto vai nolietoto krājuma daļu. Tikpat lielu daļu no bezatlīdzības izdevumiem bibliotēka izmanto RCB Repozitārija Apmaiņas krājumu. Arī šie izdevumi veic lielas daļas krājuma papildināšanas un atjaunošanas funkciju. Atskaites gadā no RCB Repozitārija Apmaiņas krājuma tika saņemti 2036 eksemplāri (1968 ir grāmatas un 68 citi informācijas resursi), no kuriem 1068 bija daiļliteratūra un 711 eksemplāri paredzēti bērniem. 1998 eksemplāri papildināja krājumu latviešu valodā un 38 eksemplāri citās valodās. Lielākā daļa tika izmantotas Āgenskalna filiālbibliotēkas krājuma komplektēšanai.

Ievērojams un vērtīgs papildinājums RCB krājumam tika saņemts (868 eksemplāri) projekta “Grāmatu iepirkuma programmā publiskajām bibliotēkām” ietvaros. Lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ietvaros RCB saņēmusi astoņus grāmatu komplektus.

Krājuma pārbaudes (inventarizācija) RCB 2021. gadā nebija plānotas.

Datubāzes

- **abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)**

KISC projekta „Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkās” ietvaros tiek nodrošināta bezmaksas pieeja resursiem Letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēka. Jau ceturto gadu RCB bija iespēja saviem lasītājiem piedāvāt datubāzi Letonika.lv lietot attālināti.

RCB tiek abonēta un lietotājiem pieejama arī autorizētā datubāze Ebscohost.com. RCB filiālbibliotēkās tiek abonēts EBSCO produkts - Flipster e-žurnālu datubāze. RCB abonē 16 žurnālus no minētās datubāzes, noderīgus radošai brīvā laika pavadīšanai un dažādām interesēm. EBSCO un Flipster datubāze reģistrētajiem lietotājiem pieejama arī attālināti mājas datorā vai viedierīcē. 2021. gadā vairs netika abonēta datubāze Nozare.lv.

Salīdzinot ar 2020. gadu, visām datubāzēm izmantojuma rādītāji uz vietas bibliotēkās samazinājušies. Tas skaidrojams ar to, ka valstī noteikto epidemioloģisko ierobežojumu dēļ bija slēgtas lasītavas. Toties, analizējot katru datubāzi atsevišķi, redzams, ka šajā periodā atsevišķām filiālbibliotēkām Lursoft un

Letonikas izmantojuma statistika saglabājusies iepriekšējā līmenī vai pat palielinājusies. Šajās bibliotēkās bibliotekāri vairāk strādājuši ar šīm datubāzēm gan uzziņu, gan novadpētniecības darbā.

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Dabubāze	2019	2020	2021
Letonika			
skatījumi	2393	1114	263
piekļuves sesijas	1313	648	183
Lursoft laikrakstu bibliotēka	2 730	1 294	930
EBSCO	7 757	5 574	4098
Flipster	1 002	1 251	938
Nozare.lv	156	140	—

Pēc KISC statistikas datiem liela ir datubāzes Letonika.lv izmantojamība ar attālināto piekļuvi – 43 383 skatījumi un 11 731 sesijas. Tas skaidrojams ar lasītāju lielāku interesi par attālināti izmantojamiem informācijas resursiem, kā arī ar to, ka RCB darbinieku datori ir RD tīklā un darbinieki izmantoja attālināto piekļuvi. Minams arī trūkums datubāzes izmantojamībā - mājas datoros vai viedierīcēs izmantojamību ierobežo autortiesības, kas neļauj attālināti lasīt Letonikas Lasītavu, kas īpaši būtu nepieciešams ārkārtējās situācijas apstākļos.

2021. gadā e-žurnālu datubāzes Flipster izmantojums samazinājies pavisam nedaudz. Šī datubāze popularizēta ne tikai bibliotēkas lietotājiem, bet arī dienas centru vadītājiem, skolotājiem un rokdarbu pasniedzējiem, jo datubāzei ir attālinātā piekļuve.

Bibliotekāru darbs nav iedomājams bez LNB nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāzes, digitālās bibliotēkas resursiem: Periodika.lv, RunA, Dziesmu svētku krātuve u. c. Pandēmijas periodā bibliotekārajā darbā palīdzēja tas, ka LNB digitālajiem resursiem tika paplašinātas piekļuves iespējas.

RCB veidotās datubāzes

Datubāzē “Periodiskie izdevumi RCB” apkopota informācija par žurnālu un laikrakstu pieejamību RCB un tās filiālbibliotēkās. Meklēšana datubāzē iespējama gan pēc filiālbibliotēkas nosaukuma, gan pēc izdevuma nosaukuma. Pārskata gadā datubāzē pieejamas ne tikai ziņas par esošo gadu, bet tā papildināta ar ziņām par RCB saglabātajiem iepriekšējos gados izdotajiem periodiskajiem izdevumiem. Izmantojot šo datubāzi, bibliotēkas lietotājiem ir iespēja iepazīties ar RCB periodisko izdevumu klāstu arī attālināti.

2021. gadā iesākts darbs pie datubāzes **“Rakstniecība”** izstrādes. Datubāze iekļaus materiālus par sērijā “Es esmu” iznākušo romānu autoriem, viņu daiļradi, par sērijā iekļauto rakstnieku klasiķu daiļradi, kā arī materiālus par literatūrzinātniekiem, kas iesaistījušies šīs sērijas izveidē.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

2021. gads bibliotēkām pagājis, strādājot Covid-19 pandēmijas radīto ierobežojumu apstākļos. Tas ietekmējis arī krājumu popularizēšanas darbu – vissarežģītākais bijis darboties šajā jomā laikā, kad bibliotēkas apmeklētājiem nebija pieejamas klātienē un nebija arī vēlams mudināt lasītājus bibliotēkas apmeklēt un šos krājumus izmantot. Šai laikā bibliotēku lietotāji tika mudināti vairāk izmantot attālinātos pakalpojumus un bibliotēku elektroniskos resursus, bet drukāto resursu popularizēšana bija jāveic vairāk „ar skatu” nākotnē. Tomēr jāsecina, ka arī šajā sarežģītajā situācijā, darbs pie krājuma popularizēšanas ne uz mirkli nav apstājies.

Viena no svarīgākajām krājumu popularizēšanas jomām ir jaunieguvumu popularizēšana. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad vairumā filiālbibliotēku šis darbs tika veikts ar vienādām metodēm, pašlaik var novērot, ka bibliotēku darbinieki, reaģējot uz kopējo situāciju un ņemot vērā mērķauditorijas īpatnības, izvēlas atšķirīgas šā darba formas. Ja iepriekšējos gados visizplatītākā jaunieguvumu popularizēšanas forma bija „Jauno grāmatu dienas”, tad 2021. gadā to organizēšana bibliotēkās bija apgrūtināta vai pat neiespējama, un par būtiskāko un pašlaik arī drošāko jaunieguvumu popularizēšanas formu kļuvuši jaunieguvumu saraksti. Bet arī šī darba forma bibliotēkās tiek izmantota atšķirīgi – RCB Bērnu literatūras nodaļā tiek veidota informatīvā mape „Jaunieguvumi”, Bišumuižas filiālbibliotēkā tika veidotas jaunieguvumu izstādes (kad tas bija iespējams), bet jaunieguvumu saraksti, pēc pieprasījuma tika sūtīti arī uz lasītāju e-pastiem. Filiālbibliotēkas „Avots” darbinieki uzsvēruši, ka nācies sniegt arī daudz konsultāciju (īpaši gados vecākiem lasītājiem, kas līdz šim apmeklēja „Jauno grāmatu dienas” klātienē), kā pēc šiem sarakstiem atrast ieinteresējušās grāmatas elektroniskajā katalogā un arī iestāties rindā uz pieprasītajām grāmatām. Bet Ilģuciema filiālbibliotēka izmantoja līdzšinējās jaunieguvumu popularizēšanas metodes un, laikā, kad tas bija iespējams, mēneša pēdējā ceturtdienā visās bibliotēkas nodaļās veidoja jaunieguvumu izstādes, līdztekus tām sagatavojot arī jaunieguvumu sarakstus. Arī filiālbibliotēka „Vidzeme” centusies saglabāt „Jauno grāmatu dienas” klātienē, bet atzīst, ka 2021. gadā tādas izdevies noorganizēt tikai 3 reizes. ĀAP „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS katru mēnesi sadarbībā ar BKUS Komunikāciju daļu darbinieku iekšējā tīmekļvietnē tika ievietots saraksts ar bibliotēkas jaunieguvumiem.

Vēl būtiskāku lomu krājumu popularizēšanā 2021. gadā ieņēma virtuālas krājuma atklāsmes izstādes. Šai darbā tika iesaistītas visas filiālbibliotēkas, kā arī RCB Bibliotēku dienesta speciālisti, kuri veica šā darba uzraudzību, lai izvairītos no kļūdām, neprecizitātēm un nodrošinātu augstvērtīgu un kvalitatīvu rezultātu. Jau 2021. gada sākumā tika sastādīts virtuālo izstāžu grafiks un atbildīgās filiālbibliotēkas. Saskaņā ar šo sarakstu filiālbibliotēkas varēja plānot savu darbu šajā krājumu atklāsmes jomā. Virtuālo izstāžu veidošanā filiālbibliotēkas tika mudinātas sadarboties savā starpā, lai izstādēs neatspoguļotu tikai savā filiālbibliotēkā pieejamos resursus. Pavisam 2021. gadā CB un filiālbibliotēkās izveidotas vairāk nekā 80 virtuālās izstādes,

kuras arī ievietotas un visiem interesentiem joprojām pieejamas RCB tīmekļvietnē. Kā interesantākās un veiksmīgākās virtuālās izstādes var minēt: „Mūžs kopā ar grāmatu” – veltījums Ojāram Jānim Zanderam (Grīziņkalna filiālbibliotēka); „Izdevēja Helmara Rudziša kolekcija RCB filiālbibliotēkā „Avots” (filiālbibliotēka „Avots”); „Par drošu vidi bērniem mājās un ārpus tām” (Šampētera filiālbibliotēka).

Neskatoties uz dažādiem ierobežojumiem, bibliotēkas turpināja izmantot arī tradicionālās krājuma atklāsmes metodes. Īpašu uzsvaru gan liekot nevis uz atceres dienām, autoru jubilejām vai gadskārtu svētkiem, bet gan uz iespējām atrast un iespējami ātri izvēlēties savām vēlmēm atbilstošas grāmatas konkrētos žanros - „Latviešu jaunākā oriģinālliteratūra”, „Ceļojam ar grāmatu”, „Romantiskais romāns”, „Dzīvojam garšīgi” (CB PLN); „Vēsturiskais romāns”, „Latviešu detektīvs” (Jaunciema filiālbibliotēka); „Vakara romāns”, „Ģimenes sāgas”, „Latviešu biogrāfiskā proza” (Juglas filiālbibliotēka). Bibliotēku darbinieki arī centušies popularizēt krājumus un atvieglot lasītājiem izvēli ierobežotas pieejamības apstākļos, izmantojot dažādas atjautīgas metodes – apkalpošanas vietu tuvumā uz galdiem, plauktos, izstāžu standos izvietojot jaunāko, pieprasītāko, bibliotekāru ieteikto literatūru; citējot lasītājiem grāmatu anotācijas un pat organizējot improvizētus grāmatu apskatus, klātienē un telefoniski.

Arī 2021. gadā vairākas bibliotēkas turpināja veidot un interešu grupām piedāvāt grāmatu kopas – Mežciema filiālbibliotēka veidoja grāmatu kopas pedagogiem, PII skolotājiem, klašu grupām; Ilģuciema filiālbibliotēka veidoja grāmatu kopas sociālajiem darbiniekiem un tuviniekiem, kuri aprūpē personas ar īpašām vajadzībām. Mežciema filiālbibliotēka arī turpināja atbalstīt senioru grupu „Domu biedri”, kas agrāk bijuši aktīvi Jauniegvumu dienu un apskatu apmeklētāji, katram regulāri veidojot grāmatu kopas atbilstoši senioru interesēm (ceļojumi, detektīvi, romantiskie romāni u. c.).

Filiālbibliotēkā „Vidzeme” krājuma popularizēšanai veidotas virtuālās izstādes un krājuma prezentācijas, kuras apmeklētājiem tika demonstrētas bibliotēkas datoros par šādiem tematiem: „Latvijas muižas un pilis”; „Sirdsapziņas cietumnieks (Gunāram Astram – 90)”; „Teātrī satiktās sejas” u. c. Čiekurkalna filiālbibliotēka atskaites gadā sagatavoja vairākas prezentācijas, kuras bija paredzēts izmantot pasākumu organizēšanā, taču pandēmijas dēļ pasākumi nenotika, bet prezentācijas tika izsūtītas sadarbības partneriem vai popularizētas interesentiem tiešsaistes pasākumos (“I. Jansone “Laika rēķins”, virtuālā ekskursija “Rakstnieki Rīgas ielās - Grīziņkalns un Pļavnieki”, “Egils Lukjanskis”, A. Manfelde “Virsnieku sievas” u. c.).

Iespēju robežās arī atskaites gadā filiālbibliotēkas popularizējušas savus krājumus, veidojot tradicionālās literatūras izstādes gan par ievērojamu autoru, notikumu gadskārtām, gan arī vispārīgām tēmām - “Pieskarties debesīm – „Rīgas pantomīma” dibinātajam un vadītajam Robertam Ligeram – 90”; „Grāmatu mākslas konkursa “Zelta ābele 2020” nominantu izstāde” u. c. CB PLN nodaļā. Biķernieku filiālbibliotēkā latviešu oriģinālliteratūras popularizēšanai sagatavotas trīs lielākas izstādes: “Dzimtā valoda”, “Izcils

talants un nesalaužams gars” (Vizmai Belševicai – 90) un “Pedagogi - kultūras kopēji” (grāmatas par skolu un izciliem pedagogiem – dzejniekiem, rakstniekiem, sabiedriskajiem un kultūras darbiniekiem). Daugavas filiālbibliotēka krājuma popularizēšanai veidojusi izstāžu ciklus „Latvijas kultūras kanons”, „Latviešu tradīcijas un svinamās dienas”, „Jubilāri”. Interesantu tēmu vienai no krājuma atklāsmes izstādēm izvēlējusies Ilģuciema filiālbibliotēka – „Melošana - dzīves veids vai diagnoze?”, kurā izstādīta gan daiļliteratūra, gan nozaru literatūra par cilvēka izvēli starp patiesību un meliem – par spēju izvērtēt, kas ir viltus, kas uzticama informācija. Sarkandaugavas filiālbibliotēka organizējusi krājuma atklāsmes ciklu „Rezervē brīvdienas lasīšanai”, kura ietvaros veidotas izstādes: “Grāmatas pret garlaicību”, “Grāmatas labākai iemigšanai”, “Grāmatas pludmalei”, “Romāns ar rudeni” u. c. Filiālbibliotēka „Strazds” veidojusi krājuma popularizēšanas ciklu „Lasīsim romānus!” – lai popularizētu dažādu apgādu un izdevniecību grāmatas – „Apgāds „Zvaigzne” piedāvā”; „Apgāda „Kontinents” kriminālromāni”; „Sērija „Vēja suņa romāns” piedāvā” u. c. Līdzīgs krājuma atklāsmes cikls veidots arī Šampētera filiālbibliotēkā ar kopējo nosaukumu „Grāmatu birums”.

Atkal pie plauktiem! Lasītāji CB un Daugavas filiālbibliotēkā

Apkopojot visu RCB filiālbibliotēku darbu pārskatus, var secināt, ka arī 2021. gads bibliotēkām krājumu atklāsmei un popularizēšanai licis meklēt jaunas darba formas, kā arī mainīt un pilnveidot līdz šim izmantotās. Atskaite gadā bibliotekāri novērojuši, ka bibliotēkās lasītāji vairāk meklējuši izklaidējošu, no sarežģītās ikdienas atslogojošu literatūru. Tāpat novērots, ka laikā, kad lasītājiem nebija iespēja izvēlēties grāmatas brīvpieejā, daudzi lasītāji apzināti izvēlējušies pārlasīt savas iemīļotākās, iepriekš izlasītās grāmatas un autorus. Augusi arī palāvība un uzticība bibliotekāru ieteikumiem un izvēlei. Bibliotekāri šo apstākli izmantojuši, lai ieteiktu un iepazīstinātu lasītājus arī ar mazāk populāriem un pazīstamiem darbiem, un šie ieteikumi bieži atzinīgi novērtēti no lasītāju puses. Bibliotēkās arī novērots, ka tomēr daudziem lasītājiem svarīgāka ir iespēja pašiem izvēlēties grāmatas – šie lasītāji ierobežotas pieejamības apstākļos bibliotēku neapmeklēja, bet atgriezās bibliotēkā, kad tika atļauts pašiem doties izvēlēties lasāmvielu pie plauktiem. Savukārt citi lasītāji tik ļoti pieraduši un novērtējuši bibliotekāru ieteikumus, ka

paši meklēt grāmatas vairs nevēlas (Juglas filiālbibliotēka). Novērots arī, ka lasītāji aktīvi izmantojuši iespēju lasīšanai mājās ņemt periodiskos izdevumus. Interesanti, ka daļa lasītāju „piespiedu kārtā” labi apguvuši grāmatu iepriekšējo pasūtīšanu, atzinuši to par labu un turpina to izmantot arī laikā, kad brīvpieeja krājumam atjaunota.

2021. gads bibliotēkām krājumu popularizēšanā un atklāsmē bijis sarežģīts un izaicinājumiem pilns. Tāpat ka citās bibliotēkārā darba jomās, bibliotekāriem nācies būt elastīgiem un gataviem nemitīgām pārmaiņām. Uzsvars likts uz individuālu darbu ar lasītājiem, jaunu darba formu apgūšanu, jau pierasto metožu pilnveidošanu.

Lai veicinātu **datubāzu izmantošanu** lietotāju vidū, informācija par pieejamajām datubāzēm RCB atrodama tīmekļvietnē, uz vietas filiālbibliotēkās informācija izvietota plakātu veidā pie lietotāju datoriem, uz informatīvajiem stendiem un TV monitoros. Lietotāju informēšana notiek reģistrēšanās laikā bibliotēkā, individuālajās datorkonsultācijās un nodarbībās, bibliotēkārājās stundās skolēnu auditorijai, kā arī E-prasmju nedēļā gan bērnu, gan pieaugušo apmeklētāju auditorijai.

2021. gadā, kad bibliotēkas atvērtības laiks bija mainīgs, datubāzu popularizēšana bieži notika telefonsarunā vai e-pastā. Lasītāji tika informēti par Letonikas un EBSCO datubāzes attālināto piekļuvi, kas īpaši svarīgi apstākļos, kad ierobežota piekļuve bibliotēkai. RCB tīmekļvietnē tika ievietots “RCB attālināti pieejamo informācijas resursu saraksts”, kā arī apkopotas datubāzes un citi resursi, noderīgi attālinātām mācībām, tādējādi popularizējot RCB informācijas resursus.

Darbiniekiem gada laikā bija iespēja pilnveidot savas zināšanas dažādos semināros. Tā kā daudzi notika attālināti, tad šo iespēju izmantoja lielāks darbinieku skaits, nekā iepriekšējā gadā un šī iespēja tika pozitīvi vērtēta. Katru mēnesi RCB darbinieki aktīvi izmantoja iespēju izvēlēties kādu no EBSCO vebināru plašā klāsta, apmeklēja arī LNB seminārus: “Medijpratība – ne tikai izglītības, bet arī veselības un drošības jautājums”, “Informācijas meklēšana LNB e-resursos” u. c. Darbinieki pilnveidoja savas zināšanas par informācijas meklēšanu un bibliogrāfisko sarakstu sastādīšanu Bibliotēku dienesta rīkotajā attālinātajā nodarbībā “Virtuālo izstāžu veidošana RCB”.

Darbs ar parādniekiem

Darbā ar parādniekiem vispopulārākā metode ir atgādinājumu sūtīšana elektroniski, izmantojot BIS ALISE iespējas. Tāpat tiek veikta īsziņu sūtīšana un zvanīšana uz lietotāju norādītajiem tālruna numuriem. Daudzas filiālbibliotēkas uzsver, ka apziņojot parādniekus uzsvars likts uz īpaši pieprasītām grāmatām, kuru saņemšanai izveidojušās rindas. Darbs ar parādniekiem tika organizēts atbilstoši noteiktajiem Covid-19 pandēmijas ierobežojumiem un tika meklēti ērtākie komunikācijas un grāmatu atdošanas veidi bibliotēkā. Atgādinājumi īpaši aktīvi tiek sūtīti pirms mēneša pēdējās sestdienas, lai veicinātu kavētājus izmantot iespēju informācijas nesējus atgriezt bibliotēkā, nemaksājot kavējuma naudu. Daudzi lasītāji

atzinīgi novērtējuši atgādinājumu nodot grāmatas. Bibliotekāri arī izteikuši vēlmi izskatīt iespēju sistēmā ALISE automātiski izsūtīt atgādinājumus, bez bibliotekāra starpniecības.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

2021. gads nav aktualizējis īpašas ar krājumu saistītas problēmas. Filiālbibliotēku darbinieki un lietotāji ar krājumu nodrošinājumu un jaunieguvumu pieejamību ir apmierināti. Problēmām atskaides gadā ir bijis vairāk psiholoģisks un tehnisks raksturs. Vairākas filiālbibliotēkas pārskatos uzsvērušas problēmas drukāto resursu izvietojumā – nepieciešamību pēc krātuves telpām (RCB PLN). Biķernieku filiālbibliotēka uzsvērusi, ka sākotnēji paredzētā plauktu ietilpība jau vairākkārt pārsniedz normu, tādēļ visā bibliotēkā regulāri tiek meklētas vietas grāmatu, īpaši jaunāko un pieprasītāko izdevumu, izvietojumam. Filiālbibliotēka „Pārdaugava” atzīst, ka pēdējos gados bibliotēkas krājums papildināts ar augstvērtīgiem mākslas izdevumiem, bet šie izdevumi ir apjomīgi, tāpēc rodas grūtības tos ievietot plauktā - nepieciešami papildus plaukti mākslas nodaļai. Vairākas filiālbibliotēkas atzīst, ka īpašas problēmas rodas bērnu literatūras krājuma izvietojumā - atskaides gadā iegādātās grāmatu kastes ir tikai īslaicīga atslodze augošajam krājumam (Biķernieku filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Pūce”).

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darba ar bērniem un jauniešiem pamatrādītāji

	2020		2021		
	Bērni līdz 18 gadiem	% no kopskaita	RCB lietotāju kopskaits	Bērni līdz 18 gadiem	% no kopskaita
Lietotāju skaits	11 046	26 %	32 344	8 086	25 %
Apmeklējumu skaits	105 707	20 %	426 726	74 916	18 %
Izsniegums	150 616	17 %	861 866	130 792	15 %

Bērnu un jauniešu skaits pa vecuma grupām

Vecuma grupa	2019	2020	2021		
			Skaits	Salīdzinājumā ar 2020. gadu	% no kopskaita (bērni līdz 18 gadiem) 8 086
Pirmsskolas vecuma bērni	1219	805	578	- 227	7 %
1.–4. klašu skolēni	4660	3113	2245	- 868	28 %
5.–9. klašu skolēni	7611	5718	4156	- 1 562	51 %
10.–12. klašu skolēni	1974	1410	1107	- 303	14 %
Kopā (līdz 18 gadiem)	15 464	11 046	8 086	- 2960	
Kopā (līdz 9. klasei)*	13 490	9636	6978		

* Bērnu nodaļu apmeklētāji

2021. gadā RCB un filiālbibliotēku darbā ar bērniem turpinās kopējo skaitlisko rādītāju kritums Covid-19 pandēmijas un valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas dēļ. No 2020. gada decembra līdz 2021. gada 11. janvārim bibliotēkas bija slēgtas apmeklētājiem. Daudzus pasākumus, organizētus bērniem, nācās pārlikt uz nenoteiktu laiku vai atcelt pavisam. Pandēmijas radītie ierobežojumi atsaucas gan uz bērnu apmeklējuma skaitliskajiem rādītājiem, gan izsniegumu skaitu. Ierobežotās pieejamības periodā bibliotēku apmeklētājiem tika liegta brīvpieeja krājumam. Bibliotēkās izveidoti grāmatu izsniegšanas – saņemšanas punkti kā bērniem, tā pieaugušajiem, bet pārējās nodaļas apmeklēt nebija iespējams. Izsniegšanas punktos izvietoja tematiskas bērnu grāmatu kopas, populārus un aktuālus izdevumus, jaunieguvumus, periodiku.

Šajā sarežģītajā periodā bibliotekārais darbs neapstājās: bērni un bērnu vecāki interesējošos informācijas nesējus vārēja pasūtīt vai rezervēt, zvanot uz bibliotēku, sūtot e-pastus, kā arī izmantojot “Mana bibliotēka” sistēmu. Skolu un pirmsskolu iestādēm tika atlasīti informācijas nesēji kā palīg līdzekļi pedagoģiskajā darbā, veidotas PowerPoint slaidrādes, aktualizējot bērnu nodaļas krājumu. Pārskata gadā bērnus un jauniešus aicināja reģistrēties 3td e-grāmatu bibliotēkā.

Vasaras mēnešos situācijai uzlabojoties, bibliotēkās, kam brīvi pieejamas āra teritorijas, atsākās pasākumu plānošana un organizēšana. Bērni un jaunieši tika aicināti piedalīties dažādos RCB filiālbibliotēku rīkotajos pasākumos. No 19. augusta tika atjaunota brīvpieeja krājumam.

Pasliktinoties epidemioloģiskajai situācijai, no 21. oktobra līdz 14. novembrim RCB un filiālbibliotēkas apmeklētājiem atkal tika slēgtas. Pamatojoties uz MK rīkojumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu valstī, no 15. novembra bērni, kuri nav sasnieguši 12 gadu vecumu, bibliotēku varēja apmeklēt kopā ar vecākiem, kuriem ir derīgs Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Klātienes pakalpojumi bibliotēkās pieejami bērniem no 12 gadu vecuma, uzrādot Covid-19 sertifikātu vai negatīvu testēšanas rezultātu, kas ir iemesls tam, ka bibliotēku apmeklē mazāks bērnu skaits.

2021. gadā skaitlisko rādītāju samazinājums bērnu apmeklējumam ir ievērojams. Filiālbibliotēka “Pūce” un Bišumuižas filiālbibliotēka, kas atrodas izglītības iestāžu telpās, apmeklētājus ārkārtējās situācijas laikā apkalpoja tikai sestdienās, kad telpās neuzturējās pedagogi un bērni. Šī iemesla dēļ bērnu apmeklējums ir samazinājies uz pusi. Mežciema filiālbibliotēkā apmeklējuma ilgums bija ievērojami ierobežots, jo telpas atrodas izglītības iestādē. Bišumuižas filiālbibliotēka, kas atrodas Rīgas Jauno tehniķu centrā, aizvadītajā gadā atvērta apmeklētājiem tikai 90 dienas, no kurām 54 dienas ar brīvpieeju krājumam. Pārskata periodā netika sniegti “mobilās bibliotēkas” pakalpojumi ĀAP “Saulaino dienu bibliotēka” BKUS, kad mazajiem pacientiem, kuriem noteikts gultas režīms, grāmatas piegādāja palātās. Ievērojami samazinājies bērnu apmeklējums arī filiālbibliotēkā “Kurzeme”, kas atrodas VOLVO sporta centra telpās.

Aizvadītais gads bibliotekāriem bija pārmaiņu un sarežģījumu pilns, tomēr darbs ar bērniem neapstājās – izveidojušās jaunas sadarbības un komunikācijas formas attālinātajā režīmā, izmantotas tiešsaistes platformas, e-pasti, WhatsApp mobilā aplikācija, RCB tīmekļvietnes bērniem regulāra papildināšana ar konkursiem un viktorīnām, virtuālajām izstādēm.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem

Aizvadītajā gadā metodiskajā darbā ar bērniem un jauniešiem aktualizējās jautājumi par pakalpojumu sniegšanu Covid-19 krīzes situācijā. Sniegti norādījumi un konsultācijas, balstoties uz MK noteikumiem vīrusa izplatības ierobežošanā.

Izstrādāta jauna forma “Piekrišana nepilngadīgā reģistrācijai Rīgas Centrālajā bibliotēkā”, kā arī “Rīgas Centrālās bibliotēkas attālinātās reģistrācijas pieteikums nepilngadīgai personai”.

RCB Bibliotēku dienests koordinēja LNB organizēto lasīšanas veicināšanas programmu “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” RCB un filiālbibliotēkās.

Bibliotekāri regulāri tika aicināti piedalīties dažādos LNB tīmekļsemināros un tiešsaistes pasākumos, kur sniegta informācija par jaunāko bērnu literatūru, lasītveicināšanas programmām, medijpratību un citiem aktuāliem jautājumiem.

2021. gadā RCB Bibliotēku dienests apmeklēja Šampētera, Pārdaugavas un Čiekurkalna filiālbibliotēkas, pārrunāja jautājumus ar bērnu nodaļu speciālistiem, uzklusīja viedokļus, vēlmes un idejas.

Tradicionāli tika organizētas nodarbības jaunajiem RCB darbiniekiem, kuriem darba stāžs mazāks par gadu, tās norisinājās attālināti Microsoft Teams platformā, kur tika sniegts ieskats darbā ar bērniem un citām lasītāju grupām.

Liela aktivitāte aizvadītajā gadā bija vērojama RCB tīmekļvietnē bērniem, kura pārraudzību un satura veidošanu koordinē RCB Bibliotēku dienests.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles u. c.)

2021. gadā bērnu un jauniešu krājums tika apzināts un iepirkts no lielākajām grāmatu izdevniecībām Latvijā. Tāpat tika iegādāti aktuāli un pieprasīti izdevumi svešvalodās. RCB un filiālbibliotēkās tika abonēti 57 periodiskie izdevumi bērniem latviešu, krievu un angļu valodā. Arī šajā gadā periodiskie izdevumi bērniem un jauniešiem tika izsniegti uz mājām, jo lasītavās uzturēties nebija ļauts Covid-19 ierobežojumu dēļ. Joprojām tika iepirkti audiovizuālie materiāli CD un DVD formātā. Pārskata gadā RCB krājums netika papildināts ar attīstošajām, galda vai datorspēlēm, puzzle un citām alternatīvām lietām, jo ierobežoto bibliotēkas apmeklējumu dēļ tās bija zaudējušas savu aktualitāti.

Bērnu un jauniešu krājums tika veidots, rūpīgi izvērtējot pieprasījumu filiālbibliotēkās, pievērsta uzmanība sērijveida izdevumiem, korekti papildinātas un iedalītas jaunākās izdevumu daļas. Sekots līdz RCB Piekomplektēšanas datubāzei un iespēju robežās atjaunoti nolasītie izdevumi.

Paredzēto izdevumu iepirkšanai komplektēšanas speciālisti katru mēnesi izveidoja sarakstus, ko izvērtēja RCB Komplektēšanas padomes sēdēs, lai krājums bērniem būtu kvalitatīvs, atbilstošs lasītāju grupām, kā arī proporcionāls lasītāju skaitam. 2021. gadā bibliotekāri uzsvēra, ka krājums bērniem ir bijis labs un bagāts ar jaunāko literatūras klāstu, tomēr bērnu un jauniešu ierobežoto apmeklējumu dēļ, izsniegums ir mazāks kā citus gadus.

Krājuma bērniem proporcionālā atbilstība lasītāju skaitam 2021. gadā (izmantoti BIS ALISE dati pēc kritērijiem - eksemplāru atlase pēc plaukta indeksa)

Gads	Lasītāju skaits	Bērni līdz 9. klasei	Bērni % no lasītāju kopskaita	Krājums	Bērniem līdz 9. klasei	Bērniem % no krājuma kopskaita
2021	32 344	6 978	22 %	678 210	153 884	23 %
2020	42 909	9 636	22 %	676 356	148 844	22 %
2019	54 130	13 490	25 %	695 750	148 916	21 %

Laikā, kad krājums bērniem nebija brīvi pieejams, bibliotekāri strādāja pie grāmatu krājuma kārtošanas bērnu nodaļās, atlasot dubletus, nolietotus un mazpieprasītus izdevumus, atjaunoja grāmatu marķējumus un norādes. Filiālbibliotēka "Vidzeme" bērnu krājumam nomainīja plauktu daleņus un pabeidza bērnu nodaļas krājuma marķēšanu, savukārt, Bišumuižas filiālbibliotēka līdzās "Zēnu" un "Meiteņu" plauktiem ierīkoja "Bērnu un jauniešu dzejas" plauktu.

Bibliotēkās, kur bērnu nodaļa atrodas 2. stāvā, daudz strādāts pie tā, lai šīs nodaļas informācijas nesēji būtu pieejami un izvietoti mazajiem lasītājiem redzamā vietā 1. stāva abonementā, kur tie regulāri mainīti un atjaunoti. Papildus tika veidoti jauni tematiskie kārtojumi, lai bērniem būtu maksimāli pietiekošs ieskaits jaunākajā un populārākajā nozaru un daiļliteratūras piedāvājumā un, lai vieglāk izvēlēties grāmatu līdzņemšanai.

Pārskata gadā CB un filiālbibliotēkās nemainīgi populāras un pieprasītas ieteicamās literatūras grāmatas skolēniem. Bibliotekāri veidoja ieteicamās literatūras grāmatu kopas un piedāvāja tās izglītības iestādēm. Lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas" grāmatas tika izvietotas atsevišķos plauktos, noformētas ar programmas plakātiem un citiem izdales un informatīvajiem materiāliem.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Laikā, kad bibliotēkas nebija brīvi pieejamas apmeklētājiem vai uz laiku slēgtas, darbs ar bērniem un jauniešiem iespēju robežās turpinājās attālināti. RCB filiālbibliotēkas aktīvi veidoja krājuma atklāsmes virtuālo izstāžu formātā par dažādām aktuālām tēmām un svarīgiem notikumiem, informēja par jaunieguvumiem, veidoja viktorīnas, radošās darbnīcas, konkursus un pat animācijas filmu – tas viss tika ievietots RCB tīmekļvietnē bērniem (<http://bibliotekaberniem.rcb.lv>). Bibliotēku darbinieki aktīvi sazinājās

gan ar bērniem, gan vecākiem, pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, elektroniski nosūtot jaunāko informācijas nesēju apskatus, izzināja un apkopoja interesējošos tematus un atlasīja grāmatu kopas. Brīžos, kad valstī uzlabojās epidemioloģiskā situācija, filiālbibliotēkas piedalījās organizētajos projektos un iespēju robežās organizēja bibliotekāros pasākumus visu vecumu bērniem.

Atbalstot LNB organizētās **“Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības”**, filiālbibliotēka “Pūce” rosināja apkaimes skolas iesaistīties akcijā, kas rezultējās ar lielu atsaucību. Nodrošinot skolas ar nepieciešamo informāciju par projektu un sagatavojot grāmatu kopas, sacensību pirmā kārtā norisinājās skolā, bet turpinājums gaidāms 2022. gadā.

2021. gadā RCB pirmo reizi piedalījās LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas projektā **“Grāmatu starts”**. Projekta mērķauditorija pamatā ir pirmsskolas vecuma bērni. Mazie lasītāji kopā ar vecākiem tika iepazīstināti ar daudzveidīgo grāmatu klāstu, krājuma izstādēm un iespējām, ko sniedz bibliotēkas apmeklējums. Projekta aktivitātes tika īstenotas RCB filiālbibliotēkās “Vidzeme”, “Zemgale”, kā arī Čiekurkalna, Jaunciema un Daugavas filiālbibliotēkā.

Filiālbibliotēkas “Vidzeme” telpās sadarbības projekta “Pasaku suns” ietvaros izdevās noorganizēt kanisterapijas nodarbību bērniem kopā ar suni Kenzo un tā saimnieci - projekta iniciatori Elizabeti Sandu-Ezi. Terapijas pamatā bērni ar runas vai emocionālajiem traucējumiem īpaši apmācītam sunim priekšā lasot izvēlēto grāmatu, mācījās pārvarēt nedrošību un runas barjeras.

Lasītveicināšanas projekti: “Grāmatu starts” Daugavas filiālbibliotēkā un “Pasaku suns” filiālbibliotēkā “Vidzeme”

Bibliotekārajās stundās īpaši gaidīti bija sākumskolu audzēkņi, kuri tradicionāli tika iepazīstināti ar bibliotēkas pakalpojumu daudzveidību. Skolēni mācījās meklēt informāciju bibliotēkas un interneta resursos, izmantojot RCB katalogu un pieejamās datubāzes, piedalījās konkursos un spēlēs. Septembrī filiālbibliotēka “Strazds” noorganizēja kolektīvu apmeklējumu Rīgas Montessori sākumskolas skolēniem “Pētnieki”. Bērni izrādīja interesi par bibliotēkas procesiem un grāmatu pasauli, kā arī vēlējās kļūt par reģistrētiem bibliotēkas lietotājiem.

Sarkandaugavas filiālbibliotēkā pasākumu “Bibliotēka – gudrā pasaule” apmeklēja Rīgas 28. vidusskolas 1. klases audzēkņi. Bērni bibliotekārās stundas ietvaros iepazīnās ar bērnu nodaļas krājumu,

jauniešiem, bibliotēkas lietošanas noteikumiem, kā arī ieskatījās vēstures lappusēs demonstrētajā slaidrādē “Bibliotēka toreiz un tagad”. Pasākumu papildināja darba lapas - labirinta aizpildīšana, kā arī skaļās lasīšanas aktivitāte. Bibliotekāro stundu ietvaros tika apmeklēta 233. PII, un organizēts pasākums “Atver durvis, ieej pasakā!”.

Laikā, kad atļauta pulcēšanās un pasākumu apmeklēšana, RCB filiālbibliotēku āra teritorijās norisinājās projekta **“Tikšanās vieta – bibliotēka”** realizācija. Jaunciema filiālbibliotēka uzņēma rakstnieci Eviju Gulbi, kuras uzstāšanos ar interesi klausījās pirmsskolas bērni. Uz radošu tikšanos bija aicināta rakstniece, tulkotāja un ilustratore Lilija Berzinska Bolderājas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā “Zemgale”.

Dzejas dienas Imantas filiālbibliotēkā

“Dzejas dienas” Imantas filiālbibliotēka aicināja Imantas vidusskolas 12. klases jauniešus uz tikšanos ar jaunajām latviešu dzejniecēm Laimu Ābeli, Alisi Mētru un ar dzejnieku un literātu Kristapu Vecgrāvi. Projekta **“Tavs un mans Čiekurkalns”** ietvaros organizētie pasākumi guva lielu popularitāti un ievērojamu apmeklētību gan pieaugušo, gan bērnu auditorijā. Pozitīvas atsauksmes un lielu bērnu interesi izraisīja kultūrvietas vasaras aktivitātes

bibliotēkas pagalmā. Bērniem bija iespēja vērot Lielo leļļu šovu, Zinātniskā teātra Laboratorium.lv performanci, Liepājas Leļļu teātra izrādi un piedalīties radošajās akcijās, savukārt, jauniešiem bija iespēja piedalīties multimediju nodarbībās, DJ meistarklasēs, klausīties Lienas Valdmanes lekciju “Jauniešu aktīvisms un medijpratība” u. c.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Nozīmīgas lasīšanas veicināšanas aktivitātes 2021. gadā bija RCB filiālbibliotēku veidotās virtuālās izstādes, kas kļuva arvien radošākas, interesantākas un saistošākas bērnu un jauniešu auditorijai. Virtuālo izstāžu galvenais mērķis ir sniegt kvalitatīvu ieskatu filiālbibliotēku krājumā, veicināt interesi par svarīgiem kultūras notikumiem Latvijā un pasaulē, atzīmējamām dienām, ievērojamu rakstnieku jubilejām un citiem aktuāliem jautājumiem bērnu un jauniešu vidū. Bērniem CB un filiālbibliotēkas aizvadītajā gadā izveidojušas 25 interesantas un veiksmīgas virtuālas izstādes, tās publicētas RCB tīmekļvietnē.

CB BLN piedāvāja interaktīvu virtuālo izstādi “Galdiņ, klājies!”, izstādē “Lasa visa ģimene!” sniegtas idejas, kādu literatūru izvēlēties kopīgiem brīvajiem brīžiem. Par drošu vidi bērniem “Drošība mājās un ārpus tām” un “Emocionālā drošība” aicināja iepazīties Šampētera filiālbibliotēka, un, atzīmējot Annas Brigaderes 160. gadadienu, veltīja virtuālu krājuma izstādi. Čiekurkalna filiālbibliotēka izzināja, kādas slavenas bērnu grāmatas svin apaļas jubilejas izstādē “Bērnu grāmatas – jubilāres” un veltīja vēsturisku

ieskatu Volta Disneja daiļradē. Filiālbibliotēka “Avots” piedāvāja padziļinātu ieskatu kaimiņvalstu radošajā darbībā izstādē “Baltijas rakstnieki – bērniem”, savukārt, virtuālu ceļojumu pa Eiropu piedāvāja Imantas filiālbibliotēka izstādē “Mēs dzīvojam Eiropā”. Jura Zvirgzdiņa 80. dzimšanas dienai Sarkandaugavas filiālbibliotēka izveidoja izstādi ar autora pazīstamākajiem tēliem “Tobiass, Mufa un Maurīcijs... un viņu Rakstnieks”. Filiālbibliotēka “Vidzeme”, atgādinot bērniem un jauniešiem par drošības pasākumiem interneta vidē, publicēja izstādi “Drošāka interneta diena”, kā arī apkopoja dažnedažādas pastkartes Lieldienu tematikā izstādei “Lieldienas pastkartēs”. Krāsainas un interesantas virtuālās izstādes piedāvāja “Saulaino dienu bibliotēka”, iepazīstinot ar leļļu pasauli izstādē “Lelles un rotaļlietas grāmatu lappusēs”, un ievēdot mazos lasītājus “Komiksu pasaulē”. Daugavas filiālbibliotēka aicināja palūkoties augšup izstādē “Ieskaties Visumā”. RCB Bibliotēku dienests izveidoja virtuālu ieskatu RCB projekta ietvaros tapušai izstādei “100+ grāmatas bērniem”, savukārt, VIIBML piedāvāja ielūkoties izglītojošās un attīstošās spēlēs izstādē “Spēles izglītībai, izaugsmei, izziņai, sarunām, izklaidei RCB”.

Nemainīgi populārākā no lasītveicināšanas aktivitātēm aizvadītajā gadā bija LNB organizētā **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”**. Ar programmas atbalstu RCB saņēma astoņus grāmatu kolekcijas komplektus, pārējās grāmatas iepirkas un nodrošinātas visās filiālbibliotēkās par Rīgas pašvaldības līdzekļiem. 2021. gadā šajā akcijā piedalījās 12 RCB filiālbibliotēkas, no kurām divas iekļautas atbalsta bibliotēku statusā (ĀAP BKUS “Saulaino dienu” bibliotēka un Bolderājas filiālbibliotēka). Kopumā pieteikušies 275 grāmatu lasītāji un vērtētāji. Bibliotekāri uzsver, ka daudz strādājuši pie tā, lai dalībnieki saņemtu jaunāko informāciju par lasīšanas akcijas norisi laikā, kad bibliotēkas nav brīvi pieejamas apmeklētājiem. Lasītveicināšanas popularizēšanai veidotas BJVŽ krājuma atklāsmes, kolekcija izvietota atsevišķos plauktos, ievietota informācija RCB tīmekļvietnē un RCB tīmekļvietnē bērniem, kā arī RCB profilos sociālajos medijos. BJVŽ kolekcijas grāmatas iekļautas skolu ieteicamās literatūras sarakstā, līdz ar to, īpaši vasaras mēnešos, uz grāmatām veidojās rindas lielā pieprasījuma dēļ. Diemžēl arī aizvadītajā gadā vērojama tendence, ka kolekcijas grāmatas tiek lasītas RCB un filiālbibliotēkās, bet anketas lielākoties aizpildītas skolās.

Atskaites gadā filiālbibliotēka “Pūce” noorganizēja **“Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības”**, kurā piedalījās skolēni no sešām apkaimes skolām. Pasākums ieguva lielu interesi skolēnu vidū, tomēr, saasinoties epidemioloģiskajai situācijai valstī, turpinājums atlikts uz nenoteiktu laiku.

Ar ierobežotu dalībnieku skaitu, laikā, kad pasākumi bibliotēkās bija atļauti, piecās RCB filiālbibliotēkās tika realizēts projekts **“Grāmatu starts”**.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, vērtējums

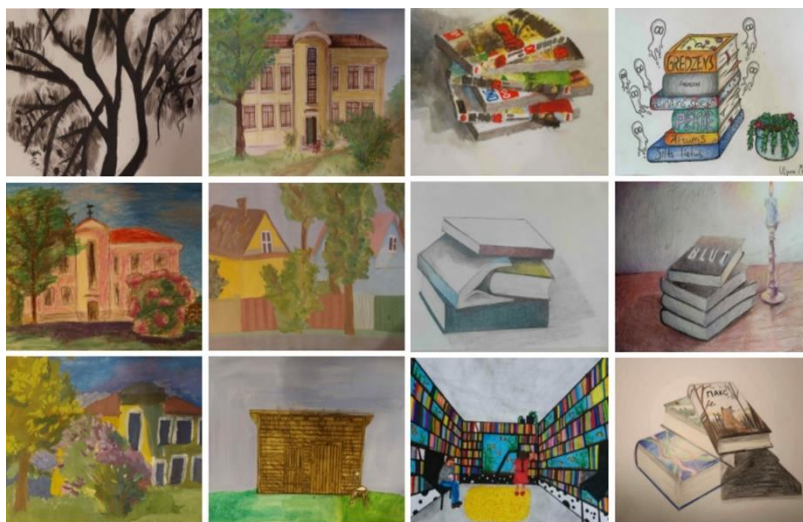
Pārskata gadā RCB un filiālbibliotēku īstenoja individuālu sadarbību ar Rīgas pirmsskolas un vispārizglītojošajām iestādēm, speciālajām skolām, mākslas un mūzikas skolām, interešu izglītības un

dienas centriem. Kā viens no galvenajiem komunikācijas veidiem pandēmijas apstākļos bija attālinātās saziņas formāts - Microsoft Teams un Zoom tiešsaistes, e-pasti u. c. Periodos, kad atļauta nelielu grupu pulcēšanās, RCB filiālbibliotēkas izmantoja iespēju organizēt bibliotēkāros pasākumus ar **pirmsskolas izglītības iestādēm**: Čiekurkalna filiālbibliotēka PII "Liepziedīni" pagalmā bērnus iepazīstināja ar jaunāko grāmatu apskatu, savukārt, otru reizi tiekoties, piedāvāja krājuma atklāsmi rudens tematikā. Vecāko grupu audzēkņi tika aicināti iesaistīties apsveikumu gatavošanā apkaimes senioriem "Senioru dienas" ietvaros. Turpinājās saziņa ar PII "Čiekuriņš" par jaunieguvumiem, atlasītas informācijas nesēju kopas. Jaunciema filiālbibliotēka organizēja bērnudārza audzēkņu vecāku sapulci, aicinot bērnus un vecākus kopā apmeklēt bibliotēku, un izmantot tās sniegtās iespējas. PII "Laimiņa" audzēkņi piedalījās ekskursijā Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkas telpās. Radošās darbnīcas pirmsskolas un sākumskolas bērniem izdevās noorganizēt filiālbibliotēkā "Kurzeme". Filiālbibliotēku "Zemgale" iepazīšanās ekskursijā apmeklēja PII "Vadakstīte" bērni.

Sadarbība ar **vispārizglītojošajām skolām** 2021. gadā pārsvarā norisinājās attālināti. Vienu no veiksmīgākajiem informācijas apmaiņas pasākumiem jāmin Bolderājas filiālbibliotēkas sadarbību ar LKA LKK un Jelgavas Valsts ģimnāziju, vadot tiešsaistes nodarbības 12. klašu skolēniem par tādām aktuālām tēmām, kā informācijas atlase un meklēšana datubāzēs, akadēmiskais godīgums un plaģiātisms, zinātniski pētnieciskā darba rakstīšanas principi u. c. Līdzīgi organizēti pasākumi arī filiālbibliotēkā "Pārdaugava", rīkojot MS Teams neklātienes tikšanos ar Rīgas Baltmuižas pamatskolas audzēkņiem, kurā tika rosināts diskutēt par tēmām Valsts valodas dienas ietvaros. Savukārt, jaunāko klašu skolēniem tiešsaistes formātā noticis pasākums par godu Latvijas Neatkarības proklamēšanas gadadienai. Mežciema filiālbibliotēka, atlasot un sagatavojot materiālus no periodiskajiem izdevumiem "konTeksts", "Domuzīme" un "Kultūrzīme", palīdzēja sagatavoties kultūrvēstures olimpiādei 7. klašu skolēniem. Joprojām aktīva sadarbība notiek starp filiālbibliotēkām un skolu audzēkņiem, organizējot radošo darbu izstādes bibliotēku telpās. Rīgas 45. vidusskola Zinību dienas svinības organizēja Čiekurkalna filiālbibliotēkas pagalmā. No bibliotēkas tika organizēts skolēnu un skolas darbinieku svinīgais gājiens uz skolu.

Pastāvīga sadarbība ar **speciālajām skolām** - Rīgas 3. pamatskolu un Rīgas Ēbelmuižas pamatskolu - izveidojusies filiālbibliotēkai "Zemgale". Sazinoties ar skolu pedagogiem, tiek atlasītas informācijas nesēju kopas dažādiem mācību projektiem. Rehabilitācijas centra "Mēs esam līdzās" jaunāko grupiņu iemītniekiem tika nodrošināta iespēja saņemt informācijas nesēju kopas 2 reizes mēnesī, to koordinēja Čiekurkalna filiālbibliotēka.

Projekta ietvaros "Tikšanās vieta – bibliotēka" noritēja veiksmīga sadarbība ar **Pārdaugavas Mākslas un mūzikas skolas un Bolderājas Mākslas un mūzikas skolas** audzēkņiem, kuri tika aicināti piedalīties radošās jaunrades darbu konkursā visas vasaras garumā.

Projektā "Tikšanās vieta – bibliotēka" mākslas skolu audzēkņu tapušie darbi.

Starptautiskās sadarbības ietvaros jāatzīmē Rīgas sadraudzības pilsētu jauniešu zīmējumu izstāde "Dziesma un deja manā pilsētā", kurā tika iesūtīti radošie darbi no 16 pasaules pilsētām un kura bija apskatāma Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā.

Daudz un dažādas vērtīgas un radošas izstādes nonākušas RCB un filiālbibliotēkās, sadarbojoties ar **interesešu izglītības centriem**: Juglas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā "Strazds" sadarbībā ar centru "Auseklis" rīkota keramikas studijas "Ripa" izstāde. BKUS "Saulaino dienu bibliotēkā" aizvadītajā gadā eksponētas 7 radošo darbu un zīmējumu izstādes. RCB BLN par godu RCB 115 gadadienai bija vērojama mākslas studijas "Karkuļa" audzēkņu darbu izstāde "115 tortes un viena svecīte". Ilģuciema filiālbibliotēkā norisinājās vairākas Rīgas Jauno tehniķu centra organizētās nodarbības sākumskolas bērniem.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Darbā ar bērniem nozīmīgas ir psiholoģijas zināšanas, prasme pielietot dažādas darba metodes un formas. Aizvadītajā periodā aktuāls kļuva darbs ar bērniem un jauniešiem attālinātā režīmā, izmantojot tehnoloģiju iespējas un dažādas tiešsaistes platformas. Bibliotekāriem nepieciešams pilnveidot ne tikai profesionālās zināšanas un prasmes, bet svarīga ir motivācija strādāt ar bērniem un realizēt jaunas idejas. Bibliotekāri norāda, ka profesionālās pilnveides ietvaros reizi gadā būtu nepieciešami semināri par jaunāko literatūru bērniem, ārzemju bibliotēku darba pieredzi, lasīšanas veicināšanas pasākumiem, kā arī pieredzes apmaiņas tikšanās ar citu bibliotēku kolēģiem un citu jomu speciālistiem. Covid-19 pandēmijas laiks parādīja, ka bibliotekāram vairāk nekā jebkad ir nepieciešama savu personīgo resursu apzināšana, prasme strādāt stresa un krīzes situācijās, psiholoģiskā un emocionālā noturība. Bibliotekāri izmantoja iespēju apmeklēt citu Latvijas bibliotēku un iestāžu organizētos tiešsaistes pasākumus.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi 2021. gadā kā viena no galvenajām problēmām bibliotekārajā darbā ar bērniem un jauniešiem jāatzīmē

Covid-19 pandēmijas ierobežojumi, kas ietekmējuši bibliotēku izmantošanas rādītājus. Bibliotēkas apmeklējumu īpaši ietekmēja noteikumi, ka bērni līdz 12 gadu vecumam apmeklēt bibliotēku drīkstēja tikai kopā ar vecākiem, kuriem ir derīgs Covid-19 vakcinēšanās vai pārslimošanas sertifikāts. RCB filiālbibliotēkas uzsver, ka bērni šajā gadījumā nereti zaudēja iespēju apmeklēt bibliotēku vecāku aizņemtības, nevēlēšanās vai neesoša sertifikāta dēļ. Tāpat bibliotēku neapmeklēja bērni, kuri sasnieguši 12 gadu vecumu, bet nevar uzrādīt pārslimošanas vai vakcinēšanās sertifikātu vai negatīvu testēšanas rezultātu.

Ievērojami samazinājās sadarbība ar skolām un PII, daudzi plānotie pasākumi tika atcelti.

Pēdējo divu gadu laikā, īpaši jauniešu vidū, vērojama tendence biežāk izmantot attālinātos pakalpojumus – sameklēt informāciju interneta vietnēs, rezervēt vai pasūtīt grāmatas bibliotēkā, zvanot vai izmantojot “Mana bibliotēka”, līdz ar to samazinās vajadzība apmeklēt bibliotēku klātienē.

Pārskata periodā filiālbibliotēka “Avots” bērnu un jauniešu interesi par bibliotēku vērtē kā problemātisku, uzsverot lasīšanas paradumu maiņu ģimenēs kopumā. Nesniedzot bērniem labo piemēru, vecāki neveicina lasīšanas kultūru un tās nozīmību bērnu izaugsmē. Šī iemesla dēļ vairāk jāstrādā un jāsadarbojas ar skolām, bērnodarziem un pedagogiem.

Lai noturētu bērnu uzmanību un veicinātu interesi, bibliotēkām daudz jāstrādā, jāpiedomā un jāmeklē dažādas pieejas. Pasākumiem jāklūst arvien interesantākiem, mūsdienīgākiem, ar interaktīviem materiāliem un šodienas tehnoloģiskām iespējām. Čiekurkalna filiālbibliotēka uzsver, ka bērni ir noguruši no attālinātajām mācībām un labprāt apmeklē pasākumus, kas organizēti ārtelpās, to pierāda liels bērnu apmeklējumu skaits Čiekurkalna svētku ietvaros. Sekmīgam turpmākajam darbam ar bērniem un jauniešiem liela nozīmē ir bibliotēkā personīgai ieinteresētībai un prasmei strādāt ar bērnu un jauniešu auditoriju. Darbiniekiem, kas strādā ar bērnu auditoriju, nepieciešama nepārtraukta profesionālā pilnveide.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

2021. gadā novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi veikti atbilstoši LNB izstrādātajām “Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijām,” RCB noteiktajām darba gada prioritātēm, vietējās sabiedrības pieprasījumam pēc novadpētniecības pakalpojumiem, novadpētniecības darba tradīcijām un Covid-19 pandēmijas dēļ valstī noteiktās ārkārtējās situācijas nosacījumiem.

Bibliotēkas lietotājiem tika piedāvāts izmantot novadpētniecības krājumus, datubāzes, tematiskās mapes, bibliotēku sagatavotās bezmaksas ekskursijas un literārās pastaigas, piedalīties bibliotēku organizētajos novadpētniecības pasākumos, iesaistīties projektos, iepazīt novadpētniecības izstāžu materiālus,

sadarboties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, bibliotēkas vēstures un novada izzināšanā. 2021. gada novadpētniecības darba noskaņojumu gada pārskatā raksturo Čiekurkalna filiālbibliotēka: “Lai arī Covid-19 pandēmija uzliek savus ierobežojumus, gads raksturīgs ar aktīviem pasākumiem un kopā darbošanos novadpētniecības jomā, aktīvi popularizējot apkaimi un tās vēsturi”. Prioritārie novadpētniecības darba virzieni pārskata gadā bija novadpētniecības materiālu izpēte, krājuma papildināšana, sakārtošana, popularizēšana, novada un novada dzimtu izpēte, sadarbība.

Novadpētniecības krājums

Novadpētniecības krājumā ietverto materiālu veidi: grāmatas, periodika, audio un video materiāli, arhīvu dokumentu un periodikas rakstu kopijas, studentu izstrādātie pētījumi, lietišķie materiāli, nepublicētie dokumenti, mutvārdu vēsture, atmiņu pieraksti, bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas, fotogrāfijas, atklātnes.

Pārskata gadā tika turpināts sistemātisks darbs pie novadpētniecības mapju redigēšanas, strukturēšanas, papildināšanas un vizuālā noformējuma uzlabošanas, kā arī jaunu mapju izveides. Tika izveidotas jaunas personāliju un novadnieku dzimtu mapes. RCB PLN iekārtoja vairākus jaunus foto albumus, veltītus bibliotēkas vēsturei un tās direktoriem.

Novadpētniecības krājuma izmantošana

Bibliotēkas atzīmē, ka interese par novadpētniecības materiāliem ir pieaugusi. Tos izmanto ne tikai bibliotekāri, bet arvien biežāk arī bibliotēku lietotāji, sadarbības partneri. Novadpētniecības krājumu visbiežāk izmanto skolēni un studenti mācībām, kā arī interesenti novada iepazīšanai un dzimtu izpētei. RCB PLN ir novērojusi, ka 2021. gadā ir pieaugusi Rīgā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu interese par Rīgas vēsturi viņu dzimtajās valodās.

Tomēr dažu bibliotēku pieredze rāda, ka novadpētniecības krājuma izmantošana nav pietiekama. Tā filiālbibliotēka „Avots” un Biķernieku filiālbibliotēka 2021. gada darba pārskatā atzīmē, ka joprojām nav izdevies panākt bibliotēku lietotāju interesi par novadpētniecības materiāliem. Filiālbibliotēka “Zemgale” veica bibliotēkas lietotāju aptauju, lai noskaidrotu dažādu bibliotēkas lietotāju grupu viedokli par aktuāliem jautājumiem arī novadpētniecības jomā. Respondentu sniegtās atbildes liecina, ka tikai 14,9% ir izmantojuši bibliotēkas novadpētniecības krājumu.

Novadpētniecības krājuma popularizēšana

Novadpētniecības krājuma popularizēšanai kā viena no biežāk izmantotajām un efektīvākajām metodēm tika norādīta virtuālo izstāžu veidošana.

Čiekurkalna filiālbibliotēka projekta “Tavs un mans Čiekurkalns” ietvaros izveidoja ceļojošo izstādi “Dzimtu stāsti”. Izstāde jau eksponēta Čiekurkalna pamatskolā, CB un Šampētera filiālbibliotēkā. Izstādes materiāli virtuāli pieejami RCB tīmekļvietnē [Čiekurkalna dzimtu stāsti](#) (Iepazīsti Rīgu).

2021. gadā novadpētniecības krājuma izmantošanas efektivitāti veicinājušas arī literārās pastaigas.

Viena no pārskata gada aktivitātēm novadpētniecības krājuma popularizēšanā ir pagājušā gadsimta fotogrāfiju, kas atspoguļo bibliotēku darbu, publicēšana RCB tīmekļvietnē un iesūtīšana LNB projektam „Zudusī Latvija”.

*Bibliotēku vēstures foto pieejami gan RCB tīmekļvietnē, gan tīmekļvietnē "Zudusī Latvija".
Izstāde "Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti"*

RCB visa gada garumā aicināja iepazīties ar Rīgai veltītiem tematiem un informācijas resursiem, kas bibliotēkās par tiem pieejami, veidojot virtuālo izstāžu ciklu “Rīgai – 820”, kura ietvaros tika sagatavotas izstādes: “Rīga un medicīna. Paulam Stradiņam – 125. Medicīnas vēstures muzejam – 60”, “Rīga un zinātne. Latvijas Zinātņu akadēmijai – 75”, “Rīga un māksla. Māksliniekam Romanam Sutam – 125. Rīgas Porcelāna muzejam – 20”, “Rīga un Hanzas savienība”, “Rīgas satiksme. Dzelzceļa līnijai Rīga-Dinaburga – 160. Elektriskajam tramvajam – 120”, vairākas izstādes bija veltītas Rīgas apkaimēm – Maskavas forštatei, Šampēterim, Bolderājai, Ķengaragam, Juglai.

Bibliotēkas vēstures izpēte

Līdztekus informācijas par ikdienas notikumiem saglabāšanu vēsturei, tika pētīti bibliotēku vēstures dokumenti bibliotēkas novadpētniecības krājumos un interneta resursos.

Īpaši aktualizējusies bibliotēku vēstures izpēte bibliotēkās, kuras atzīmēja vai gatavojās atzīmēt bibliotēku jubilejas. Padziļinātu bibliotēku vēstures izpēti un publikāciju par bibliotēkas vēsturi sagatavošanu “RCB gadagrāmatai 2020-2021” ir veikušas RCB PLN vadītāja Gunta Ozola, filiālbibliotēkas “Avots” un Biķernieku filiālbibliotēkas vadītāja Inese Vanaga, Sarkandaugavas filiālbibliotēkas vadītāja Baiba Andrejeva. Pārskata gadā 115. gadadienu atzīmēja RCB. RCB PLN veidoja izstādes par pirmajiem bibliotēkas pārziniem un par pārmaiņām tagadējo bibliotēkas telpu iekārtojumā no 1986. līdz 2021. gadam. Daļēji slēgtas RCB darbības režīmā bibliotēkā tika izvietota izstāde “Laikmets. Bibliotēka. Vēsture”, kas veltīta Matīsam Siliņam, Rīgas 1. publiskās lasītavas un bibliotēkas pārzinim 160 gadu jubilejā. RCB tīmekļvietnē skatāma Matīsam Siliņam veltītās izstādes virtuālā versija, kā arī virtuālā izstāde “RCB svin 115 gadu jubileju”.

Bibliotēkas krājuma izpētē nozīmīgs ir Šampētera filiālbibliotēkas galvenās bibliotekāres un LKA LKK 2021. gada absolventes Indras Gobas kvalifikācijas darbs "RCB un filiālbibliotēku krājuma attīstība laika posmā no 1990. līdz 2020. gadam".

Pārskata gadā tika turpināts darbs pie pētījuma "RCB bibliotekāri - literāti 1906–1945".

Novada izpēte

2021. gadā turpināta apkaimes vēsturisko notikumu noskaidrošana, novadnieku, novada iestāžu apzināšana, novada vides, kultūras objektu, potenciālo sadarbības partneru apzināšana, novadpētniecības darba galveno adresātu noteikšana un vajadzību izpēte, dažādu nozaru pētnieku ieinteresēšana bibliotēkas pakalpojumu izmantošanā un sadarbībā.

RCB PLN tika turpināta ēkas, kurā atrodas bibliotēka, vēstures izpēte, papildināts izstāžu cikls "Brīvības ielas namu stāsti".

Bibliotekāri pievērsās sava darba izpētei. Tika veikta RCB un Rīgas vispārizglītojošo skolu bibliotekāru aptauja par darbu Covid-19 ierobežojumu laikā. Pētījumu rezultāti apkopoti un sagatavotas publikācijas "RCB gadagrāmatai 2020–2021".

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata gadā RCB filiālbibliotēku darbinieki veikuši regulāru darbu ar jaunu materiālu aprakstu ievadīšanu novadpētniecības datubāzē. Šo darbu koordinē Bibliotēku dienesta atbildīgais darbinieks. Pēc nepieciešamības tika sniegtas konsultācijas pa tālruni vai e-pastā. Kopumā pārskata gadā ievadīti 764 ieraksti.

Sadarbība novadpētniecības / bibliotēku vēstures jomā

Galvenie bibliotēku sadarbības partneri novadpētniecības jomā ir LNB, Rīgas skolas, Dienas centri, iestādes, biedrības, muzeji. Pārskata gadā tika pilnveidota sadarbība ar LKA LKK.

RCB Bibliotēku dienesta galvenā eksperte bibliotēku jomā Inta Sallinene piedalījās Kuldīgas Galvenās bibliotēkas un pagastu bibliotēku seminārā ar prezentāciju "Novadpētniecības pamati un pieredze RCB". Tā bija unikāla iespēja ne tikai kolēģus iepazīstināt ar RCB novadpētniecību, bet uzzināt vērtīgu informāciju par Kuldīgas Galvenās un pagastu bibliotēku novadpētniecību, iepazīt šo bibliotēku labāko novadpētniecības darba pieredzi. Vērtīgas bija semināram sagatavotās LNB prezentācijas.

Bibliotēku vēstures izpētē tika turpināta ilggadējā sadarbība ar LNB galveno pētnieci Janu Dreimani. Pārskata gadā Jana Dreimane veica pētījumu par bibliotekāri - simtgadnieci Lidiju Kokli un iesniedza rakstu publicēšanai "RCB gadagrāmatā 2021–2022". Gadagrāmatas sadaļā "Viedokļos ieklausoties" publicēta intervija ar Janu Dreimani "Pētniecība ir ceļš".

Jauninājumi novadpētniecības jomā

Pārskata gadā sagatavota un izdota "Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2020–2021". Šī ir 18. RCB gadagrāmata, kurā tradicionāli nozīmīga vieta ierādīta publikācijām par novadpētniecību un bibliotēku vēsturi. Pirmo reizi gadagrāmatas atvēršanas svētki notika tiešsaistē un pulcē vairāk nekā 100 apmeklētāju: autorus, sadarbības partnerus, RCB un Latvijas bibliotekārus.

Projekta "IeCEĻO Čiekurkalnā" ietvaros, sadarbojoties ČAB un RD, izmantojot Čiekurkalna filiālbibliotēkas novadpētniecības krājumu, izstrādāts audiogids pa Čiekurkalnu. Šo aplikāciju var lejuplādēt QWIXI Tours. Jūnijā RCB PSAN sadarbībā ar LKA LKK studentiem organizēja Sarkandaugavas filiālbibliotēkas literārās pastaigas reklāmas filmēšanu. [Dodamies Sarkandaugavas literārajā pastaigā \(video\)!](#)

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Bibliotēku vēstures izpētei traucēja LNB un arhīvu lasītavu ierobežota pieeja vai slēgšana.

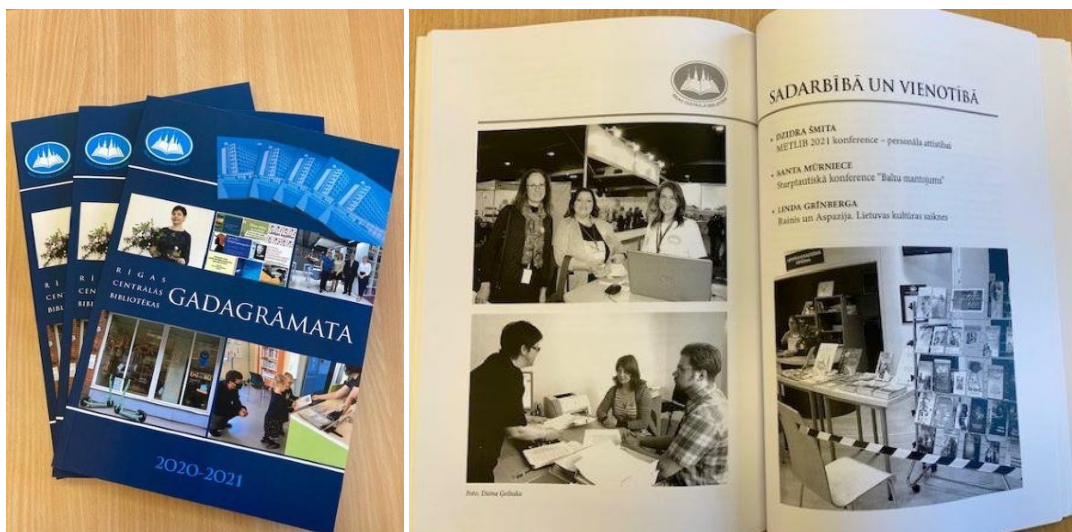
Novadpētniecības krājuma izdevumiem nereti nepieciešama atjaunošana un restaurācija, informācijas pārrakstīšana jaunākajos informācijas nesējos, kā arī piemēroti glabāšanas apstākļi.

Nepieciešamas atbilstošo speciālistu konsultācijas, pakalpojumu pirkšana, aprīkojuma iegāde. Virtuālās izstādes veidojot, radās neskaidrības autortiesību ierobežojumos.

RCB novadpētniecības darba pilnveidošanai nepieciešama arī turpmāka sadarbība ar LNB Bibliotēku attīstības centra speciālistiem, profesionālās pilnveides pasākumu apmeklēšana, pilnīgāka visu LNB pakalpojumu apzināšana un izmantošana, dalība projektos. Piemēram, RCB PLN pārskatā atzīmēts, ka noderētu apmācības par aktualitātēm un izmaiņām autortiesību jomā. Ļoti gaidītas ir izbraukuma konferences novadpētniekiem.

Izdevumi, publikācijas

Pārskata gadā tika sastādīta un izdota "RCB gadagrāmata 2020–2021." Gadagrāmatā izveidotas divas jaunas tematiskas materiālu kopas: "Sadarbībā un vienotībā" un "LKA Latvijas Kultūras koledža".

RCB Gadagrāmata 2020–2021

Gadagrāmatā atspoguļots arī novadpētniecības darbs. Tradicionāla ir gadagrāmatas sadaļa "Bibliotēku vēsture", kurā ievietotas četras publikācijas.

Sadaļā "Pašu mājās" divas publikācijas veltītas RCB un skolu bibliotēku darbam Covid-19 apstākļos.

Secinājumi, nākotnes prognozes, vajadzības

Tā kā novadpētniecības darbs aptver visas bibliotēku darba galvenās jomas, ārkārtējās situācijas apstākļos bija iespēja to turpināt, bet mainot uzsvarus uz vienu vai otru šī darba virzienu. Pārskata gadā akcentēts darbs ar novadpētniecības krājumu un tā popularizēšanu virtuālā vidē.

Pārskata gadā sekmīgi risināti sadarbības jautājumi, meklētas jaunas iespējas. Īpaši nozīmīga sekmīgam bibliotēku novadpētniecības darbam ir sadarbība ar apkaimes iedzīvotājiem un apkaimes biedrībām, iesaistot novada izpētē dažādas iedzīvotāju grupas.

Jāveicina un jāmeklē iespējas novadpētniecības darba publicitātei. Nepieciešamas būtu publikācijas par Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba pieredzi, tās apkopojums un izvērtējums.

Pārskata gadā sekmīgas bija novadpētniecības tematikas virtuālās izstādes.

Dažās bibliotēkās jāuzlabo novadpētniecības darba tehniskais aprīkojums, novadpētniecības krājuma glabāšanas apstākļi. Jāmeklē labākie risinājumi novadpētniecības krājuma fotogrāfiju saglabāšanai digitālā formātā.

RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darbs arī turpmāk būs viens no svarīgākajiem darba virzieniem, turpinās pastāvēt tradicionālajā un elektroniskajā vidē. Bibliotēku vēstures izpētē uzsvars tiks likts uz personībām - bibliotekāriem un bibliotēkas apmeklētājiem, mutvārdu vēsturi. Novadpētniecības mapēs glabāsies arhīvu dokumentu kopijas, bibliotēkāju rokrakstu paraugi un citi ekskluzīvi dokumenti un to kopijas. Turpinās iznākt RCB Gadagrāmata.

Nepieciešama bibliotēku novadpētniecības darba rokasgrāmata.

9. Finansējuma piesaiste projektos

Izstrādātie un iesniegtie projektu pieteikumi

- **Projekts "Tavs un mans Čiekurkalns"** ([izvērstāku projekta aprakstu skat. pielikumā](#))

Finansētājs: RD IKSD Sabiedrības integrācijas programmas projektu konkurss.

Finansējums: pieprasīti un saņemti 2500 EUR.

Projekta mērķis - rosināt dažādu vecumu un interešu grupu apkaimes iedzīvotājus kopēju aktivitāšu īstenošanai, vienojot viņus līdzdalībai un sadarbībai, veidojot pozitīvu savstarpēju mijiedarbību un sapratni, sekmējot iedzīvotāju sociālo integrāciju, lai mazinātu izolētību un vientulību senioru vidū.

RCB sadarbības partneris projektā bija sabiedriskā organizācija ČAB.

Čiekurkalna filiālbibliotēkas un ČAB pārstāvji zvanīja apkaimē dzīvojošajiem senioriem, informēja viņus par aktualitātēm, bibliotēkas piedāvājumu, kā arī lasīja priekšā grāmatas.

Projekta kodols bija lokāla mēroga pasākumi, kas pulcināja Čiekurkalna iedzīvotājus un rosināja interesi par apkaimes līdzilvēku iepazīšanu un problēmu apzināšanu.

Apkaimes iedzīvotāji tika aicināti dalīties ar vēsturiskām fotogrāfijām, kas atspoguļo apkaimi laiku lokos un dzimtu stāstiem. Tika izveidota ceļojošā izstāde "Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti".

Notika ekskursijas, pasākumi bērniem pirmsskolas izglītības iestādē. Viena no aktivitātēm bija bērnu apsveikumu darināšana un dāvināšana apkaimes senioriem.

Vasarā un rudens sākumā notika četri pasākumi – brīvdabas sarunu vakari (koncerti, ceļojošās foto izstādes atklāšana un eksponēšana, lekcija par dārza veidošanu, apkaimes iedzīvotāju atmiņu stāstu vakari, diskusijas par apkaimes aktualitātēm, literāra pēcpusdiena u. c.) ikvienam apkaimes iedzīvotājam.

Pasākumos piedalījās ievērojamas apkaimes personības, ČAB pārstāvji, literāti u. c.

Notika lasīšanas zibakcija "Es lasu Čiekurkalnā".

- **Projekts "Tikšanās vieta - bibliotēka"** ([izvērstāku projekta aprakstu skat. pielikumā](#))

Finansētājs: RD IKSD Kultūras pasākumu projektu finansēšanas konkurss.

Finansējums: pieprasīti un saņemti 600 EUR.

Kultūras, radošo un izglītojošo aktivitāšu projektā tika īstenota kvalitatīva kultūras aktivitāšu programma, kas īpaši nozīmīga attālās Rīgas apkaimēs. Par projekta norises vietām tika izvēlētas – Bolderājas, Jaunciema filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Zemgale”, kurām ir piemērotas āra teritorijas projekta aktivitāšu īstenošanai. Projekta ietvaros ekskursijas pa apkaimi organizēja arī citas RCB filiālbibliotēkas.

Projekta "Tikšanās vieta bibliotēka" pasākumi ar rakstnieci, mākslinieci Liliju Berzinsku Bolderājas filiālbibliotēkā un literāti Eviju Gulbi Jaunciema filiālbibliotēkā

Pasākumu programmā ietilpa ekskursija pa bibliotēku, tikšanās un kopēja darbošanās ar literātēm un mākslinieci sniedza iepazīšanos ar radošo profesiju pārstāvju darba ikdienu, tika veikts radošais darbs par bibliotēku tēmu. Bibliotēku darbinieku sagatavota novadpētniecības ekskursija ļāva iepazīt apkaimes,

nozīmīgas vietas un personības. Izveidota zīmējumu izstāde "Tikšanās vieta – bibliotēka!". Projektu atbalstīja grāmatu apgādi "Zvaigzne ABC" un "Vesta - LK".

Bērniem tika radīta pozitīva un individuāla iepazīšanās pieredze ar bibliotēku, nostiprinājās ieradums apmeklēt kultūras iestādi un izmantot tās piedāvājumu. Novadpētniecisko un bibliotēkas vēstures materiālu iestrāde mākslinieciskās koncepcijās ļāva tuvāk iepazīt pilsētas apkaimju kultūrvēsturiskās vērtības un īpatnības.

Piedalījās RCB un vairākas filiālbibliotēkas.

Projektā tapa vairāki daiļdarbi, kas veltīti bibliotēkai. Ar Liliņas Berzinskas un Evijas Gulbes daiļdarbiem varēja iepazīties RCB tīmekļvietnē [Projektā tapušie Liliņas Berzinskas un Evijas Gulbes daiļdarbi](#).

- **Projekts "Iedvesmas bibliotēka"**

Finansētājs: LNB Atbalsta biedrība.

Finansējums: pieprasīti 10 000 EUR / netika atbalstīts.

RCB sagatavoja un iesniedza projektu "Rīgas Centrālās bibliotēkas Torņakalna filiālbibliotēka".

Mērķis: atjaunot Torņakalna filiālbibliotēkas darbību pašvaldības piešķirtajās telpās. Tāpat kā visas RCB filiālbibliotēkas, šī būs ģimenes bibliotēka, sabiedriskais centrs, mūsdienīga, daudzpusīga kultūras iestāde, kas Pārdaugavā ir nepieciešama un ļoti gaidīta. Filiāle tiks atvērta iedzīvotājiem izdevīgā un ērti pieejamā vietā Rīgas Futbola skolas Jāņa Skredeļa sporta kompleksa teritorijā.

Filiālbibliotēkas atjaunošana tika uzsākta ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības atbalstu.

- **Projekts "Grāmatu starts"**

Atbalstītājs: LNB Atbalsta biedrība

RCB līdzfinansējums 50 % (250 EUR) apmērā.

RCB šajā projektā piedalījās pirmo gadu. Projekta aktivitātes tika īstenotas filiālbibliotēkās "Vidzeme", "Zemgale", Čiekurkalna, Jaunciema un Daugavas filiālbibliotēkā.

2021. gadā turpinājās **iepriekšējos gados atbalstīto projektu īstenošana:**

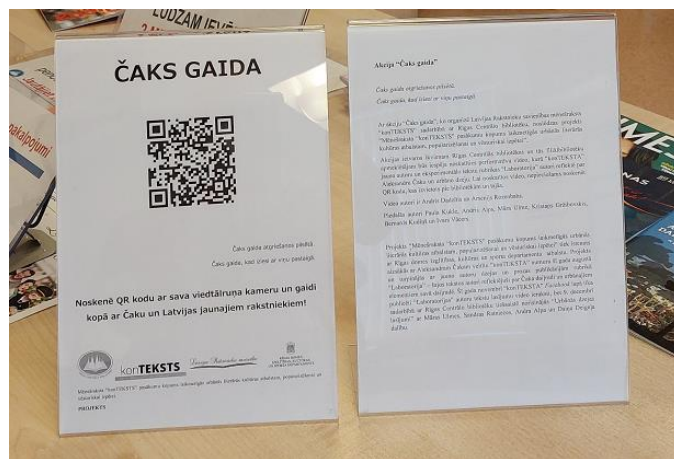
- **"Literārās pastaigas"**, ņemot vērā Covid-19 dēļ noteiktos pasākumu norises ierobežojumus, vasarā un rudenī nelielām interesentu grupām rīkoja Sarkandaugavas filiālbibliotēka ("Atklājot Sarkandaugavu"), un Šampētera filiālbibliotēka ("Šampēterī zīles krīt") un filiālbibliotēka "Pārdaugava" ("Zigmunda Skujiņa Pārdaugava"). Jūnijā RCB PSAN sadarbībā ar LKA LKK studentiem organizēja RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkas literārās pastaigas reklāmas filmēšanu. [Dodamies Sarkandaugavas literārajā pastaigā](#)
- Ceļojošā latviešu autoru **bērnu grāmatu izstāde projektā „100 grāmatas bērniem”** bija apskatāma četrās Latvijas bibliotēkās: Maltas pagasta bibliotēkā, Latgales Centrālajā bibliotēkā, Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā un Ogres Centrālajā bibliotēkā.

- Pasaules Veselības organizācijas finansētā projekta **“Paldies, māsiņ! Tu liki man justies labāk!”**, ko 2020. gadā realizēja Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas nodaļa „Pasaules Veselības organizācijas Depozitārija bibliotēka Latvijā”, 2021. gadā tika turpināta bērnu zīmējumu akcijas rezultātā tapušo zīmējumu eksponēšana. Izstāde bija apskatāma Ilģuciema, Juglas, Pļavnieku, Sarkandaugavas filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Strazds” un “Pūce”.

RCB kā sadarbības partneri piedalījās vairākos finansētos projektos:

- Projekts **“Bibliotēkas dārzs”**, kas tiek īstenots sadarbībā ar ČAB RD integrācijas projektu konkursa ietvaros; **“Valsts nekustamie īpašumi”**; RCB līdzfinansējums. ČAB vērsās pie RCB ar rosinājumu Čiekurkalna filiālbibliotēkas zaļajā teritorijā izveidot un labiekārtot kultūrtelpu **“Bibliotēkas dārzs”**. Mērķis – veicināt apkaimes iedzīvotāju un uzņēmēju iesaisti, pilsonisko līdzdalību un iespēju piedalīties kultūras aktivitātēs. Tādējādi stiprinot ikviena iedzīvotāja piederības sajūtu savai apkaimei, nostiprinot Čiekurkalna filiālbibliotēku un topošo kultūrtelpu **“Bibliotēkas dārzs”** par apkaimes kultūras centru.

- Latvijas Rakstnieku savienības projekts **“Mēnešraksta “konTEKSTS” pasākumu kopums laikmetīgās urbānās literārās kultūras atbalstam, popularizēšanai un vēsturiskai izpētei”**. Projekts ietver īpaša Aleksandram Čakam veltīta oriģinālmateriāla publicēšanu mēnešrakstā **“konTEKSTS”** – esejas un jauno latviešu autoru darbus, ko iedvesmojusi Čaka daiļrade. Covid-19 pandēmijas ierobežojumu

dēļ plānotās projekta aktivitātes tika transformētas. Decembrī notika tiešsaistes pasākums – dzejas lasījumi. Decembra beigās un 2022. gada janvārī notika literāra akcija, kuras ietvaros ikvienam RCB un filiālbibliotēku apmeklētājam bija iespēja noskatīties performatīvu video.

- Ar FLEX programmas atbalstu privātpersonas Elizabetes Sandas Ezes īstenotajā projektā **“Pasaku suns”** 2021. gadā izdevās realizēt vienu no trim plānotajām nodarbībām. Tā notika filiālbibliotēkā **“Vidzeme”**.

RCB un filiālbibliotēkas arī 2021. gadā turpināja dalību LNDB **“Letonica”** projektā **“Zudusī Latvija”**, izvērtējot novadpētniecības krājumu, atlasot piemērotākos foto materiālus un sūtot iekļaušanai digitālajā kolekcijā.

2021. gadā projektu realizācija tika plānota atbilstoši valstī un pašvaldībā noteiktajiem ierobežojumiem un atbilstoši epidemioloģiskajai situācijai. Pasākumu norisei, galvenokārt, tika izvēlētas RCB filiālbibliotēku

ārtelpas, vairākus pasākumus nācās pārcelt uz citu laiku. Tomēr lielāko daļu plānoto aktivitāšu projektu jomā izdevās realizēt veiksmīgi.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

2021. gadā nozīmīga bija bibliotēku pakalpojumu pieejamības, īpaši akcentējot ar Covid-19 saistītos ierobežojumus un prasības bibliotēku apmeklētājiem, un bibliotēku krājumos esošo informācijas resursu popularizēšana, informācija par aktivitātēm un pasākumiem RCB realizēto projektu ietvaros.

RCB darba organizācija paredz, ka informāciju par RCB struktūrvienību pasākumiem vai citām aktualitātēm sagatavo šīs struktūrvienības atbildīgie darbinieki, par RCB projektiem un pakalpojumiem PSAN vai citi atbildīgie RCB speciālisti, taču tālāka informācijas izplatīšana notiek centralizēti – informācija tiek iesniegta PSAN, kas koordinē sabiedrības informēšanas darbu. Nozīmīgāko pasākumu un citu aktivitāšu popularizēšanai tika sagatavota informācija nosūtīšanai plašsaziņas līdzekļiem un ievietošanai RCB tīmekļvietnē un sociālo mediju profilos. Sadarbībā ar RD un RD IKSD sabiedrisko attiecību speciālistiem un IKSD Kultūras pārvaldes darbiniekiem informācija tāpat kā katru gadu regulāri tika ievietota [RD IKSD tīmekļvietnes](#) jaunumu sadaļā, kā arī [RD informatīvajā portālā](#). Izvērtējot potenciālo mērķauditoriju, informācija tika sūtīta sadarbības partneriem, plašsaziņas līdzekļiem.

2021. gada nozīmīgākās aktualitātes, kam tika veltīta īpaša uzmanība (informācijas ievietošana RCB tīmekļvietnē un sociālajos medijos, informācija plašsaziņas līdzekļiem, pasākumu norises fotografēšana un fotogaleriju veidošana), bija:

- aktuāla informācija par RCB darba organizāciju, apmeklētājiem pieejamajiem pakalpojumiem, ierobežojumiem Covid-19 apstākļos (skat. "Darba organizācija Covid-19 apstākļos");
- pasākumi un aktivitātes RCB realizēto 2021. gadā finansējumu vai atbalstu saņēmušo projektu un sadarbības partneru īstenoto projektu ietvaros (skat. "Finansējuma piesaiste projektos")
- virtuālās izstādes, kuru ietvaros nozīmīgs bija novadpētniecības cikls "Rīgai – 820" (skat. "Novadpētniecība")
- grāmatu un izstāžu atvēršanas pasākumi, tikšanās ar autoriem;
- RD un RD IKSD atbalstītās vasaras kultūras pasākumu programmas kultūrvietās Bolderājas un Čiekurkalna filiālbibliotēkas teritorijā;
- RCB izdevums "Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2020–2021".

2021. gadā RCB un filiālbibliotēku pakalpojumu popularizēšanai tika izmantotas **vienota stila informatīvās vienlapes un bukleti**, kas latviešu un krievu valodā (CB nodaļām arī angļu valodā)

izveidoti visām RCB filiālbibliotēkām. Izstrādātas arī informatīvās vienlapes un krāsainas grāmatzīmes bērniem. Neliela izmēra afišas un informācijas lapiņas par bibliotēkās notiekošajiem pasākumiem tiek sagatavotas visās filiālbibliotēkās. RCB nodaļas un filiālbibliotēkas, kur bija tehnoloģiskais nodrošinājums, apmeklētāju informēšanai par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, aktualitātēm un pasākumiem turpināja izmantot informatīvos ekrānus (Daugavas, Ilģuciema, Imantas, Ķengaraga, Šampētera filiālbibliotēka, "Avots", "Pārdaugava", "Vidzeme").

RCB **reklāmas suvenīri** ar bibliotēkas simboliku: pildspalvas, mapes, auduma maisiņi, krekliņi, lietussargi, aproces, atstarotāji, krūzes.

LKA LKK studenti Sarkandaugavas literārās pastaigas reklāmas video filmēšanas procesā

Tika sagatavots **reklāmas video**, kas aicina apmeklēt Sarkandaugavu un iziet literāro pastaigu "Atklāj Sarkandaugavu!" kopā ar bibliotēkas darbiniekiem. Reklāmas video RCB un LKA LKK sadarbības līguma ietvaros veidoja studenti Laila Juškeviča, Agnese Brūvele un Tristans Priedols. Video ievietots RCB [Youtube kontā](#) un [redzams tīmekļvietnē](#).

2021. gadā sniegtas vairākas **intervijas** par RCB pakalpojumiem:

- Latvijas Radio 1 raidījumam ["Kā labāk dzīvot"](#);
- Latvijas Radio 1 raidījumam ["Kultūras rondo" par bibliotēku darbu pandēmijas laikā](#);
- Latvijas Radio 3 raidījumam ["Grāmatu stāsti" par e-grāmatu pieejamību](#);
- TV kanāla RTVi raidījumam ["Latvijas ziņas" \(krievu val. - Novosti Latvii\) par virtuālajām izstādēm un RCB pakalpojumiem](#).

Bibliotēkas informācija tīmeklī:

- **RCB tīmekļvietne**

Sabiedrības informēšanai interneta telpā tiek uzturēta RCB tīmekļvietne www.rcb.lv, kā arī tīmekļvietne bērniem bibliotekabarniem.rcb.lv (skat. sadaļu „Darbs ar bērniem un jauniešiem”). Svarīgākais tīmekļvietnes uzdevums ir atspoguļot aktuālās izmaiņas bibliotēku darbā un sniegto pakalpojumu pieejamībā. 2021. gadā RCB tīmekļvietnē publicēti 276 ieraksti: aktualitātes, virtuālās izstādes un fotogalerijas.

Decembrī saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 445 "Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā" tika veikta tīmekļvietnes piekļūstamības atkārtota izvērtēšana, piekļūstamības paziņojums un izvērtējuma protokols publicēts tīmekļvietnē. Izvērtēšanas gaitā tika secināts, ka ir vairākas nepilnības, kas piekļūstamības jomā tīmekļvietnē būtu jānovērš.

• Sociālie mediji

RCB ir profili sociālajos medijos www.facebook.com/RigaCB, www.draugiem.lv/rcb, www.twitter.com/RigaCB, www.instagram.com/rigascb, kur tiek atspoguļota informācija par RCB un filiālbibliotēkām (RCB nodaļas un filiālbibliotēkas atsevišķus profilus neveido, informācija par visām struktūrvienībām tiek atspoguļota vienā kopīgā RCB kā iestādes profilā, ko uztur RCB PSAN speciālisti). Sociālajiem medijiem ir liela nozīme sabiedrības informēšanā, jo cilvēki salīdzinoši bieži tos izmanto, līdz ar to informāciju saņem ātrāk. Dažādiem sociālajiem medijiem atšķirīga ir to auditorija, publicējot informāciju dažādos informācijas kanālos, tiek panākta lielāka sabiedrības informētība. Tāpēc izvērtēta RCB profila uzturēšana katrā no sociālajiem medijiem.

RCB lapas www.facebook.com/RigaCB sekotāju skaits katru gadu turpina pieaugt (2021. gadā – 2118, 2020. gadā – 1998, 2019. gadā 1735, 2018. gadā – 1420). Facebook uzskatāms par nozīmīgāko RCB informācijas un komunikācijas kanālu sociālajos medijos, piemēram, uz RCB Facebook kontu lietotāji raksta arī ārpus bibliotēku darba laika, svētdienās un brīvdienās, un viņiem tiek operatīvi atbildēts.

RCB profila sociālajā medijā Instagram www.instagram.com/rigascb sekotāju skaits 2021. gadā pieaudzis par 145. Sekotāju skaits ir mainīgs – ir sekotāji, kuri īsu brīdi seko RCB profilam, bet pēc kāda laika “atrakstās”. Instagram ir izteikts vizuālās informācijas sociālais medijs, tāpēc, publicējot informāciju tajā, īpaši jādomā par to, cik kvalitatīvus vizuālos materiālus spējam piedāvāt potenciālajai auditorijai.

Neskatoties uz portāla popularitātes samazināšanos, RCB lapai www.draugiem.lv/rcb arī 2021. gadā bija neliels, bet savs stabils sekotāju un interesentu loks. Izvērtējot bibliotēkas profila apmeklējumu, nolemts, ka tas tiks uzturēts arī 2022. gadā, taču turpmāk jāizvērtē ieguldītā darba lietderība.

RCB profilā www.twitter.com/RigaCB ievietota aktuālā informācija ar atsaucēm uz citiem RCB tīmekļa resursiem. Profils tiek izmantots kā rīks bibliotēku nozarē un citās saskarnozarēs svarīgas informācijas apzināšanai un popularizēšanai.

Analizējot sociālo mediju statistiku, jāņem vērā, ka tā dažādos medijos tiek veidota pēc atšķirīgiem principiem.

• Citas tīmekļvietnes

- Nozīmīgākā profesionālā informācija par RCB tika nosūtīta [Latvijas Bibliotēku portālam](#);
- Balstoties uz statistikas datu administrēšanas sistēmā ievadīto RCB un visu filiālbibliotēku pamatinformāciju un statistikas datiem, šī informācija tiek atspoguļota [Latvijas Kultūras datu portālā](#);
- Informācija par RCB kā Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestādi atrodama [RD IKSD tīmekļvietnes iestāžu katalogā](#);

- Google meklētājā un kartē tika atjaunota RCB nodaļu un filiālbibliotēku kontaktinformācija, kā arī veiktas izmaiņas bibliotēku darba laikā.

Rīgas Valsts klasiskā ģimnāzija skolas tīmekļvietnē ievietoja informāciju [2021.gada 22.decembrī notika Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatas 2020 – 2021 atvēršanas pasākums tiešsaistē.](#)

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

2021. gadā ikviens pasākums ieguva nozīmību ar to, ka Covid-19 apstākļos tam vispār bija iespēja notikt. Nozīmīgākie visa gada garumā bija pasākumi RCB realizēto 2021. gadā finansējumu vai atbalstu saņēmušo projektu "Tavs un mans Čiekurkalns", "Tikšanās vieta - bibliotēka", "Grāmatu starts" ietvaros (skat. "Finansējuma piesaiste projektos").

2021. gadā notika atsevišķi pasākumi sadarbībā ar grāmatu apgādiem un autoriem, kas ir būtiski bibliotēku krājuma, literatūras un lasīšanas popularizēšanā:

- CB notika divu apgāda "Vesta-LK" izdoto grāmatu - Egona Strautiņa "Kantoris 72/89" un Voldemāra Hermaņa "Mana skiču klade" atvēršanas svētki (2. septembrī);
- Projekta "Tavs un mans Čiekurkalns" ietvaros notika literāro sarunu pēcpusdiena, kurā piedalījās literatūrzinātniece, dzejniece Sandra Ratniece, rakstniece Rolanda Bula un literāte, izdevēja Vija Laganovska (Birkova). Pasākuma moderatore bija RCB PSAN vadītāja p. i. Evita Hofmane (18. septembrī);
- filiālbibliotēka "Zemgale" aicināja uz tikšanos ar rakstnieku, grāmatu "Mēs – Latvijas patrioti!", "Drosme darīt", "Dzelmes bruņinieki. Cilvēki. Notikumi. Noslēpumi" autoru Aleksandru Kalvānu (22. septembrī);
- Kā projekta "Mēnešraksta "konTEKSTS" pasākumu kopums laikmetīgās urbānās literārās kultūras atbalstam, popularizēšanai un vēsturiskai izpētei" sadarbības partneris RCB piedalījās tiešsaistes pasākuma "Urbānās dzejas lasījumi" organizēšanā (9. decembrī);
- Projekta "Tikšanās vieta – bibliotēka" ietvaros mākslas skolu audzēkņi un mazie lasītāji tikās ar rakstnieci, mākslinieci Liliju Berzinsku un literāti Eviju Gulbi.

*Autori Voldemārs Hermanis un Egons Strautiņš
un apgāda "Vesta-LK" vadītāja Ligita Kovtuna
grāmatu atvēršanas pasākumā*

Bibliotēku popularizēšanā īpaša vieta bija pasākumiem, kas notika Rīgas vienotās kultūrtelpas ietvaros. Vasarā kā RD un RD IKSD atbalstīto pasākumu norises vieta (kultūrvietā jeb kultūrpunkts) bija izvēlētas divas RCB filiālbibliotēkas:

- Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā norisinājās kultūras pasākumu programma “Vasara priežu dārzā”. Projektu īstenoja Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienības Kultūras un atpūtas centrs “Imanta”. Bolderājas iedzīvotāji tika aicināti radoši pavadīt vasaru “priežu dārzā”, piedāvājot viņiem bez maksas apmeklēt nodarbības, izstādes, sarunas, koncertus u. c. notikumus.
- Čiekurkalna filiālbibliotēkas pagalmā ceturtdienās apmeklētājiem bija iespēja iepazīt visplašāko kultūras programmu, kurā notika koncerti un teātra izrādes gan bērniem, gan pieaugušajiem, gan meistarklases un lekcijas. Par pasākumu programmu atbildīga bija Ziemeļrīgas kultūras apvienības VEF Kultūras pils.

Īpašs 2021. gada nogalē (22. decembrī) bija “Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatas 2020–2021” atvēršanas pasākums tiešsaistē MS Teams platformā, kas tiešsaistē pulcēja 107 pasākuma apmeklētājus. Arī 2021. gadā RCB un filiālbibliotēkas iespēju robežās piedalījās Latvijas un starptautiskajos projektos un akcijās: „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2021”, Digitālajā nedēļā martā, Bibliotēku nedēļā aprīlī, Ziemeļvalstu literatūras nedēļā novembrī.

Atzīmējot Baltu vienības dienu, RCB septembris tika pasludināts par lietuviešu literatūras mēnesi, bet Viļņas Centrālā bibliotēka (Lietuva) aicināja noskatīties latviešu filmu “Oļegs” un iepazīties ar latviešu literatūras izstādi “Literatūras bufete”.

2021. gada sarežģītajos apstākļos RCB pasākumu nozīmīgākā daļa bija apmeklētājiem piedāvātās mākslas un radošo darbu izstādes, kas bija apskatāmas filiālbibliotēkā „Vidzeme”, “Strazds”, „Zemgale”, Čiekurkalna, Daugavas, Imantas, Ķengaraga filiālbibliotēkā, “Saulaino dienu bibliotēkā”.

Izstādes “Zilā matērija” un “Imanta Kalniņa dziesmas un melodijas stiklā” Centrālajā bibliotēkā

CB bija skatāma biedrības “Histrions” veidotā izstāde “Pieskarties debesīm”, kas veltīta ansambļa “Rīgas Pantomīma” dibinātājam un režisoram Robertam Ligeram, starptautiska mākslas izstāde “Zilā matērija”, kuras atklāšanā piedalījās mākslinieces Laimas Puntules un Anne Maria Udsen, Kuldīgas novada muzeja veidotā izstāde “Dvēseļu putenis – filmas uzņemšana un notikumu retrospekcija” u. c. Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā vasarā bija apskatāma Rīgas sadraudzības pilsētu jauniešu zīmējumu

izstāde “Dziesma un de ja manā pilsētā” (46 jauniešu darbi no 16 pilsētām). Filiālbibliotēkā „Vidzeme” sadarbībā ar Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju tika eksponēti seši vēsturiski krēsli.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Joprojām aktuāli ir autortiesību jautājumi, arī sagatavojot informāciju par RCB krājumos pieejamajiem informācijas resursiem (virtuālās izstādes) publicēšanai interneta vietnēs.

Pieejami dažādi veidi, interneta vietnes un sociālie mediji, ar kuru starpniecību par RCB, tās sniegtajiem pakalpojumiem un rīkotajiem pasākumiem informēt cilvēkus, kuri ikdienā izmanto internetu. Grūtāk ir sasniegt to sabiedrības daļu, kas internetu neizmanto.

Nākotnē svarīga būtu bibliotēku vizuālā tēla veidošana pilsētvidē, izmantojot uzrakstus, attēlus, gaismas reklāmas elementus u. c. Šādas norādes ne tikai atvieglotu bibliotēkas atrašanu, bet veicinātu arī to atpazīstamību. Uz šo norādījusi arī Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija vēl iepriekšējos gados.

Nepieciešams arī turpmāk pilnveidot RCB darbinieku zināšanas un prasmes pasākumu organizēšanā virtuālajā vidē, video materiālu sagatavošanā, dažādu tiešsaistes platformu izmantošanā pasākumu rīkošanā, kā arī nepieciešams atbilstošs tehnoloģiskais nodrošinājums.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

RCB darbs ik gadu notiek aktīvā sadarbībā ar pārraugošo RD IKSD, īpaši ciešā sadarbībā ar Kultūras pārvaldi un Izglītības pārvaldi. Dažādu darba jomu īstenošanā iesaistās arī citi RD departamenti, piemēram, Attīstības departaments, Labklājības departaments, Īpašuma departaments. Sabiedrības informēšanas darbs notiek sadarbībā ar RD sabiedriskos attiecību speciālistiem, RD IKSD Kultūras pārvaldes Kultūras projektu un publisku pasākumu nodaļu un sabiedrisko attiecību speciālistiem.

RCB direktore Dzidra Šmita piedalījās Rīgas valstspilsētas pašvaldības darba grupās, kur iepazīstināja ar RCB tīklu, paveikto un iecerēto bibliotēku tīkla attīstībā.

Aktīva sadarbība ar RD IKSD notika, realizējot Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību, īpaši risinot jautājumus, kas saistīti ar skolu bibliotēku krājumu pārbaudēm un izglītības iestāžu tīkla optimizācijas procesu ietekmi uz skolu bibliotēkām. Konsultācijas tika saņemtas un problēmsituācijas risinātas sadarbībā ar RD IKSD Izglītības pārvaldi, Finanšu pārvaldi un RD Finanšu departamentu (vairāk skat. “Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām”).

RCB piedalījās RD IKSD izsludinātajos projektu konkursos.

Nozīmīgi RCB sadarbības partneri ir:

- pašvaldības izglītības iestādes: Rīgas vispārējās izglītības iestādes un pirmsskolas izglītības iestādes, speciālās skolas, mūzikas un mākslas skolas (izstādes, pasākumi, skat. sadaļu "Darbs ar bērniem un jauniešiem", konsultatīvais atbalsts bibliotēkām);
- interešu izglītības centri, Dienas centri bērniem un pilngadīgām personām (izstādes, pasākumi, skat. sadaļu "Darbs ar bērniem un jauniešiem" un "Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām");
- Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienība un tās iestādes (informācijas apmaiņa par pasākumiem, izstādes, Rīgas Kultūras un atpūtas centrs "Imanta" organizēja vasaras pasākumu programmu Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā), Kultūras un tautas mākslas centri, tajās darbojošās tautas lietišķās mākslas, glezniecības, fotostudijas u. c. (izstāžu organizēšana bibliotēkās), Ziemeļrīgas kultūras apvienība (VEF kultūras pils organizēja vasaras kultūras programmu Čiekurkalna filiālbibliotēkas pagalmā);
- RIIMC (informācija par pieaugušo neformālās izglītības iespējām Rīgas iedzīvotājiem).

RCB atbalsta **Rīgas apkaimju biedrību** iniciatīvas, iesaistās kopīgu pasākumu rīkošanā, Rīgas iedzīvotāju informēšanā. 2021. gadā sadarbībā ar ČAB turpinās Čiekurkalna filiālbibliotēkas teritorijas sakārtošana un attīstīšana par nozīmīgu apkaimes kultūrvietu. Projekta "Tavs un mans Čiekurkalns" īstenošana notika sadarbībā ar ČAB, savukārt RCB kā sadarbības partneris iesaistījās ČAB iniciētā projekta "Bibliotēkas dārzs" īstenošanā. Sadarbībā ar Torņakalna attīstības biedrību, kā arī Āgenskalna apkaimes biedrību tika izskatīti telpu piedāvājumi RCB filiālbibliotēku iekārtošanai šajās apkaimēs.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Sadarbībā ar Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju filiālbibliotēkā "Vidzeme" tika izveidota latviešu seno krēslu izstāde. Krēslu ekspozīcija bija veltīta Starptautiskajai Muzeju dienai, un to pavadīja bibliotēkas darbinieku sagatavota tematiska grāmatu izstāde.

Sadarbībā ar Latvijas muzejiem eksponētās izstādes "Dvēseļu putenis – filmas uzņemšana un notikumu retrospekcija" CB un vēsturiskie krēsli filiālbibliotēkā "Vidzeme"

Sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju 2021. gada nogalē RCB tika eksponēta vērienīga izstāde “Dvēseļu putenis – filmas uzņemšana un notikumu retrospekcija”. Vienlaikus RCB tika izvietota bibliotēkas darbinieku sagatavota literatūras izstāde par rakstnieku Aleksandru Grīnu un viņa daiļradi.

Sadarbība ar KISC:

- RCB aktīvi izmantoja un popularizēja KISC sadarbībā ar “TietoEVRY in Latvia”, Latvijas izdevniecībām un publiskajām bibliotēkām īstenoto projektu “3td e-grāmatu bibliotēka”;
- projekta “Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām” realizācija un datubāzu EBSCO un EBSCO Flipster, Letonika.lv, Lursoft datubāzes “Laikrakstu bibliotēka” abonēšana.

RCB visa gada garumā sadarbojās ar citām Latvijas publiskajām bibliotēkām, kuru bibliotekāri regulāri apmeklēja RCB Repozitārija Apmaiņas krājumu, lai bez maksas saņemtu grāmatas savu bibliotēku krājumu papildināšanai.

2021. gadā RCB sadarbojās ar LKA LKK nodrošinot kvalifikācijas prakses vietas sešiem studentiem filiālbibliotēkā “Avots”, “Pārdaugava”, kā arī Biķernieku, Čiekurkalna, Jaunciema, Šampētera filiālbibliotēkā un repozitārijā.

Turpinājās bibliotēkas **sadarbība ar apgādiem**: „Jumava”, “Latvijas Mediji”, “Zvaigzne ABC” (RCB gadagrāmatā publicēta RCB direktores Dzidras Šmitas intervija ar apgāda vadītāju Viju Kilbloku), “Vesta-LK” u. c.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Ņemot vērā Covid-19 situāciju Latvijā, Eiropā un visā pasaulē, starptautisko bibliotekāro forumu apmeklēšana, ārvalstu viesu uzņemšana, pieredzes apmaiņas braucieni klātienē 2021. gadā bija ierobežoti. RCB direktore Dzidra Šmita un direktores vietniece Doloresa Veilande regulāri piedalījās attālinātās IFLA un IFLA Metropoļu bibliotēku sekcijas sanāksmēs. Tāpat visu gadu tika uzturēti kontakti ar ārvalstu sadarbības partneriem Viļņā (Lietuva), Tallinā, Pērnavā (Igaunija), Krakovā (Polija), Brēmenē (Vācija), Helsinkos (Somija).

2021. gadā, atzīmējot Baltu vienības dienu, RCB septembris tika pasludināts par lietuviešu literatūras mēnesi, bet Viļņas Centrālā bibliotēka aicināja noskatīties latviešu filmu “Oļegs” un iepazīties ar latviešu literatūras izstādi “Literatūras bufete”.

7. oktobrī RCB direktore Dzidra Šmita tikās ar Eiropas Bibliotēku, informācijas un dokumentācijas asociāciju biroja (EBLIDA) prezidentu Tonu van Vlimmerenu, lai pārrunātu turpmākās sadarbības iespējas. Vēlāk

*EBLIDA pārstāve Zelia Parreira
un RCB direktore Dzidra Šmita
RCB ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā*

EBLIDA komitejas locekle Zelia Parreira kopā ar RCB direktori apmeklēja RCB ĀAP Rīgas patversmes Dienas centrā un BKUS, kā arī filiālbibliotēku "Vidzeme".

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Metodisko darbu, konsultācijas, informatīvo atbalstu RCB nodaļām un filiālbibliotēkām sniedz Metodiskās nodaļas eksperti, KAN, ISAN, PSAN speciālisti. Regulāri tiek aktualizētas koncepcijas, metodiskie materiāli, instrukcijas, iespēju robežās nodrošināta profesionālā pilnveide.

Metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes 2021. gadā bija kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu nodrošināšana Covid-19 un ar to saistīto ierobežojumu apstākļos, attālinātie bibliotēku pakalpojumi un krājuma attīstības veicināšana. Turpinājās elektronisko informācijas resursu izmantošanas prasmju papildināšana darbiniekiem, notika RCB darbinieku sagatavošana attālinātajam darbam www.office.com un Microsoft Teams vidē.

Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

RCB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

	Norises laiks	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Norises veids	Dalībnieku skaits
1.	19.01.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem „Skolas bibliotēkas statistikas datu iesniegšana Latvijas Kultūras datu portālā”	Tiešsaistē	51
2.	09., 11., 16.03.2021.	Nodarbība RCB darbiniekiem "Microsoft Teams lietošana"	Tiešsaistē	105
3.	15., 17.03.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem “Statistika BIS ALISE (skolu)”	Tiešsaistē	73
4.	16.03.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem “BIS ALISE (skolu). Norakstīšana. Darbs cirkulācijas modulī”	Tiešsaistē	44
5.	18.03.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem “BIS ALISE (skolu). Norakstīšana. Galvenās prasības”	Tiešsaistē	49
6.	23.03.2021.	Nodarbība RCB darbiniekiem "Virtuālo izstāžu veidošana RCB”	Tiešsaistē	54
7.	07., 13., 20., 27.04.2021.	Nodarbību cikls jaunažiem RCB darbiniekiem "Jauno bibliotekāru skola”.	Tiešsaistē	22
8.	06.05.2021.	Seminārs RCB darbiniekiem “Aktualitātes pašvaldībā personas datu aizsardzības jomā”. Lektore - RD Datu aizsardzības un informācijas tehnoloģiju drošības centra vadītāja Signe Plūmiņa	Tiešsaistē	96
9.	11., 13., 18.05.2021.	Seminārs RCB darbiniekiem “Darbs ar BIS Alise. Bibliotēkas lietotāju apkalpošana”	Tiešsaistē	109

	Norises laiks	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Norises veids	Dalībnieku skaits
10.	20.05.2021.	Seminārs RCB darbiniekiem "Informācijas meklēšana LNB e-resursos. Kopkatalogs, PRIMO, Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas portāli un kolekcijas". Lektore - LNB Uzziņu un informācijas centra, Informācijas pakalpojumu un starpbibliotēku abonementa nodaļas vadītāja Ginta Zalcmane	Tiešsaistē	77
11.	14.09.2021.	Seminārs RCB darbiniekiem "Komunikācija ar klientu, kuram ir invaliditāte". Biedrības "Sustento" lektores: Gunta Anča, Iveta Neimane	Klātienē	21
12.	18.10.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Komplektēšanas modulis"	Tiešsaistē	53
13.	19.10.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Cirkulācijas modulis"	Tiešsaistē	63
14.	20.10.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Statistikas dati"	Tiešsaistē	69
15.	21.10.2021.	Seminārs Rīgas skolu bibliotekāriem "BIS ALISE (skolu). Pamati"	Tiešsaistē	40

RCB darbinieku profesionālās pilnveides ietvaros, tradicionāli tika organizēts nodarbību cikls RCB darbiniekiem, kam stāžs RCB ir mazāks par vienu gadu. Attālināti Microsoft Teams platformā 4 dienu laikā tika noorganizētas 8 nodarbības par šādām tēmām: RCB struktūra un darbība, lietotāju apkalpošana, darbs ar BIS ALISE, RCB krājuma izmantošana, RCB publicitāte u. c.

*Biedrības "Sustento" pārstāvju vadītais seminārs
"Komunikācija ar klientu, kuram ir invaliditāte"*

RCB Bibliotēku dienesta **galvenie eksperti bibliotēku jomā koordinē RCB un filiālbibliotēku darbu visās bibliotekārā darba jomās**: konsultē par darbu ar krājumu, uzskaiti, lasītāju apkalpošanas jautājumos, par darbu ar datubāzēm un uzziņu darbu, par novadpētniecības jautājumiem, rakstu sagatavošanu un iesniegšanu RCB sagatavotajiem izdevumiem u. c. 2021. gadā aktuāls ir attālinātais darbs un RCB darbinieku apmācība darbam ar

www.office.com un Microsoft Teams.

RCB Bibliotēku dienesta eksperti ir vislielākajā mērā iesaistīti **RCB izdevējdarbībā**: 2021. gadā tika strādāts pie iecerētā RCB izdevuma "RCB bibliotekāri - literāti 1906-1945"), tika sagatavots un izdots ikgadējais profesionālais izdevums "RCB gadagrāmata, 2020–2021". 2021. gada 21. decembrī pirmo reizi RCB

gadagrāmatas atvēršanas pasākums notika tiešsaistē Microsoft Teams platformā un pulcēja vairāk nekā 100 apmeklētāju.

RCB Bibliotēku dienesta speciālisti strādāja šādās jomās:

- bibliotēku pakalpojumi, lietotāju apkalpošana un informēšana, ierobežojumi Covid-19 apstākļos;
- novadpētniecības datubāzes ierakstu rediģēšana;
- Jaunas datubāzes "Rakstniecība" BIS ALISE izveide - pārskata gadā iesākts darbs pie ierakstu pievienošanas par sērijā "Es esmu" iznākušajiem darbiem un autoriem;
- svarīgāko notikumu hronikas sagatavošana izdevumam "RCB gadagrāmata";
- starptautisko un nacionālo lasīšanas veicināšanas programmu – "Ziemeļvalstu literatūras nedēļa", "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" – koordinēšana RCB;
- RCB tīmekļa vietnes bērniem <http://bibliotekaberniem.rcb.lv> satura veidošana un rediģēšana;
- RCB tīmekļvietnes www.rcb.lv satura veidošana un publicēšana;
- dažādu slaidrāžu par RCB sagatavošana;
- RCB 2021. gada darba pārskata, 2022. gada darba plāna sagatavošana;
- RCB skaitlisko rādītāju apkopošana un analīze, filiālbibliotēku statistikas datu kvalitātes pārraudzība Latvijas Kultūras datu portālā;
- RCB rīkojumu projektu sagatavošana par dažādiem bibliotēkā darba procesiem (lietotāju reģistrēšana, darbs ar personu datiem RCB lietotāju datubāzē, personas datu aizsardzība, darba organizācija Covid-19 ārkārtējās situācijas laikā u. c.);
- dalība RCB struktūrvienību reglamentu, darbinieku amata aprakstu sagatavošanā;
- RCB struktūrvienību telpu funkcionālo plānu, mēbeļu specifikācijas sagatavošana;
- mākslinieciskās noformēšanas darbi RCB un filiālbibliotēkās, publicitātes materiālu vizuālo projektu, norāžu un izkārtņu skiču izstrādāšana;
- dalība RCB tīmekļvietnes pieklūstamības izvērtēšanā, RCB tīmekļa vietnes pieklūstamības protokola sastādīšana;
- darbošanās RCB Komplektēšanas padomē, RCB krājumu komisijā, krājumu inventarizācijas komisijā;
- informācijas sagatavošana par RCB iesniegšanai pašvaldībā, LNB, LR KM;
- dalība atbildes vēstuļu projektu sagatavošanā RCB lasītājiem un iedzīvotājiem;
- SBA pakalpojumu RCB un filiālbibliotēkām nodrošināšana.

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Metodisko un konsultatīvo atbalstu Rīgas vispārizglītojošo skolu darbiniekiem sniedz RCB Bibliotēku dienesta un ISAN speciālisti, kā arī nepieciešamības gadījumā citi speciālisti un RCB vadība. Pārskata periodā lielākoties konsultācijas sniegtas attālināti pa telefonu, e-pastā un dažādās tiešsaistes platformās.

2021. gadā RCB organizēja 7 seminārus Rīgas vispārizglītojošo skolu bibliotekāriem (visi notika attālināti Microsoft Teams platformā). Semināru tēmas un dalībnieku skaits skatāms tabulā.

RCB galvenokārt sniedz metodisko atbalstu Rīgas valstspilsētas pašvaldības pārziņā esošajām skolām, taču pa telefonu un e-pastā konsultētas arī vairākas valsts pārziņā esošas izglītības iestādes.

RCB veica centralizēto dāvinājumu saņemšanu un sadali skolu bibliotēkām, kā arī bija atbildīga par centralizēto dāvinājumu pavaddokumentu noformēšanu un apriti.

Rīgas skolu bibliotekāri apmeklēja RCB Repozitārija Apmaiņas krājumu, lai bez maksas saņemtu grāmatas savu skolu bibliotēku krājumu papildināšanai. RCB speciālisti sastādīja nepieciešamos dokumentus grāmatu nodošanai un sniedza konsultācijas pareizai šo dāvinājumu uzņemšanai skolas bibliotēkas krājumā.

Rīgas skolu bibliotēkas regulāri saņēma RCB Bibliotēku dienesta sagatavotos informācijas resursu sarakstus "Jaunieguvumi RCB VIIBML".

RCB Bibliotēku dienests veica Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku statistikas datu kvalitātes pārraudzību Latvijas Kultūras datu portālā.

2021. gadā RCB speciālisti attālināti piedalījās Latvijas mēroga skolu bibliotēku metodiķu pieredzes apmaiņas pasākumos. Skolu bibliotēku jautājumi tika risināti sadarbībā ar LNB, LR KM un RD IKSD speciālistiem.

2021. gada sākumā RCB veica 108 Rīgas vispārējās izglītības iestāžu bibliotēku metodisko pārraudzību. Izglītības iestāžu optimizācijas procesa rezultātā tika reorganizēta Rīgas 53. vidusskola un Rīgas 61. vidusskola, tā rezultātā izveidojot jaunu skolu - Rīgas Arkādijas vidusskolu. Likvidācijas rezultātā Rīgas Avotu pamatskola tika pievienota Rīgas Raiņa vidusskolai, Rīgas Jāņa Poruka vidusskola - Rīgas 45. vidusskolai, bet Rīgas Mūzikas vidusskola - Rīgas Valdorfskolai. 2021. gada beigās Rīgas skolu bibliotēku skaits samazinājās līdz 104. Sešām skolām mainīti nosaukumi (Rīgas 19. vidusskola - Rīgas Bolderājas Jaunā pamatskola, Rīgas 54. vidusskola - Rīgas Baltmuižas pamatskola, Rīgas 65. vidusskola - Rīgas 65. pamatskola, Rīgas 69. vidusskola - Rīgas 69. pamatskola, Rīgas Austrumu vidusskola - Rīgas Austrumu pamatskola, Rīgas Sergeja Žoltoka vidusskola - Rīgas Sergeja Žoltoka pamatskola). RCB par izmaiņām informēja LNB Bibliotēku attīstības centru (izmaiņu veikšanai Latvijas Kultūras datu portālā) un LR KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļu (izmaiņu veikšanai Latvijas Bibliotēku reģistrā).

RCB ISAN veic Rīgas skolu bibliotēku kopkataloga datu kvalitātes pārraudzību un administrēšanu. 2021. gadā palielinājies to skolu skaits, kuras savā darbā izmanto BIS ALISE (skolu). Pārskata perioda sākumā 88 skolu bibliotēkas savā darbā izmantoja BIS ALISE (skolu), savukārt perioda beigās to kopskaits sasniedza jau 90. Cirkulācijas moduli 2021. gada beigās izmantoja 61 skola (perioda sākumā - 51 skola).

2021. gadā Covid-19 radītie ierobežojumi rosināja arvien vairāk skolu bibliotēku savā darbā izmantot BIS ALISE (skolu), jo tādējādi bija iespēja daudzus bibliotēkas krājuma uzskaites procesus veikt attālināti. Skolu bibliotekāru attālināti veiktā darba rezultātā ir uzlabojusies Rīgas skolu bibliotēku kopkataloga kvalitāte, kā arī uzlabojušās bibliotekāru prasmes savā darbā izmantot BIS ALISE (skolu) piedāvātās iespējas. RCB ISAN vadītāja individuāli konsultēja katru skolu, kura strādā ar BIS ALISE (skolu). Lielākoties konsultācijas notika attālināti, taču nepieciešamības gadījumā bibliotekāri konsultācijas un praktisku palīdzību saņēma arī klātienē.

2021. gadā divās Rīgas skolu bibliotēkās notika automatizētās krājuma inventarizācijas BIS ALISE (skolu). Pamatskolā "Rīdze" tika veikta pirmā RCB attālināti konsultētā automatizētā bibliotēkas krājuma inventarizācija, kas ir uzskatāma gan par lielu skolas, gan arī par lielu RCB sasniegumu. Savukārt, Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas bibliotekāres 2020. gada sākumā uzsāka darbu ar BIS ALISE, rekatalogizēja visu bibliotēkā esošo informācijas resursu krājumu, uzsāka mācību grāmatu automatizētu izsniegšanu un saņemšanu, un 2021. gada vasarā veica veiksmīgu automatizētu krājuma inventarizāciju. Šis ir nebijis gadījums, kad viena no lielākajām Rīgas skolām tik īsā laikā veic tik apjomīgu un atbildīgu darbu – gan krājuma rekatalogizāciju, gan inventarizāciju. Abos gadījumos darbs veikts ar RCB ISAN vadītājas atbalstu un praktisku iesaistīšanos.

2021. gadā samazinājusies sadarbība ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības pārziņā esošajām mākslas un mūzikas skolām. Tas saistīts ar Covid-19 pandēmijas laikā noteiktajiem ierobežojumiem, kad izglītības iestāžu telpās atļauts uzturēties vien skolēniem, bet citām personām ieeja stingriliegta. RCB Bibliotēku dienests sagatavoja un Rīgas mākslas un mūzikas skolām regulāri e-pastā nosūtīja informāciju par RCB jaunieguvumiem - izdevumiem, kas saistīti ar mākslu un mūziku.

Lielu atbalstu RCB darbā ar skolām sniedz Rīgas valstspilsētas pašvaldība. Arī 2021. gadā tradicionālās klātienē sanāksmes, kurās piedalās RD IKSD vadība un speciālisti, kā arī RCB administrācija, Bibliotēku dienesta un ISAN speciālisti, tika aizstātas ar individuālām konsultācijām un sarunām.

2021. gada sākumā Bibliotēku dienests kolektīvā attālinātā intervijā uzrunāja desmit Rīgas skolu bibliotekārus, mudinot stāstīt par savu darbu Covid-19 pandēmijas laikā. Intervijas atbildes tika apkopotas un raksta veidā publicētas "RCB Gadagrāmatā 2020–2021".

Par RCB un Rīgas skolu bibliotēku sadarbību sagatavots un publicēts raksts "Rīgas vispārizglītojošo skolu darbs un sadarbība ar Rīgas Centrālo bibliotēku Covid-19 pandēmijas apstākļos" elektroniskā žurnāla "Skolas Vārds" speciālizlaidumam "Skolas bibliotēka" - [Žurnāls "Skolas Vārds" \(skolasvards.lv\)](https://skolasvards.lv)

Pārskata gadā veiksmīga sadarbība ar "TietoEVRY in Latvia", kas konsultē RCB un risina dažādus ar BIS ALISE (skolu) saistītus jautājumus. RCB laba sadarbība ar LNB Bibliotēku attīstības centru, kā arī ar LR KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļu.

Sadarbība metodiskā, konsultatīvā u. c. profesionālo jautājumu jomā

Profesionālās pilnveides pasākumu tēmu nodrošināšanai un lektoru piesaistei RCB konsultējās ar LNB Bibliotēku attīstības centru.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Konsultējot skolu bibliotekārus nepieciešama normatīvo dokumentu pārzināšana (valsts līmeņa bibliotēku un izglītības nozares dokumenti, Rīgas valstspilsētas pašvaldības dokumenti) un prasme savas zināšanas nodot tālāk. Nepieciešamas prasmes iespējami īsā laikā atrisināt dažādas problēmas, kā arī komunicēt ar dažādiem cilvēkiem. Svarīga ir nepārtraukta profesionālā pilnveide un pieredzes apmaiņa speciālistu starpā.

Profesionālās pilnveides jomā joprojām aktuāli autortiesību, kā arī psiholoģijas jautājumi. Nepieciešamas praktiskas nodarbības publiskās uzstāšanās iemaņu uzlabošanai, kā arī mūsdienīgu publicitātes materiālu sagatavošanai, jaunākās literatūras tematikai veltīti apskati.

2021. gadā aktuāls bija jautājums par prasmju pilnveidošanu tiešsaistes rīku izmantošanā.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore
Dzidra Šmita

28.02.2022.

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2021. gadā

	Lietotāju skaits	T. sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Apmeklējumu skaits	T. sk. apmeklējums bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Izsniegums	T. sk. izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem
CB	7115	1063	59854	7476	118968	18422
Filiālbibliotēka „Avots”	1184	159	11180	1032	19505	1678
Biķernieku filiālbibliotēka	1302	301	12377	1946	26665	3448
Bišumuižas filiālbibliotēka	551	120	5518	967	11389	1888
Bolderājas filiālbibliotēka	1160	319	13362	2611	35290	4509
Čiekurkalna filiālbibliotēka	1152	290	10836	2655	23415	3712
Daugavas filiālbibliotēka	1454	396	23527	3810	35593	5137
Grīziņkalna filiālbibliotēka	1026	146	9867	1146	21147	1848
Iļģuciema filiālbibliotēka	1763	421	16691	3093	24274	3250
Imantas filiālbibliotēka	2861	740	25540	5158	53165	9947
Jaunciema filiālbibliotēka	368	112	3487	688	8902	842
Juglas filiālbibliotēka	1629	285	17958	1918	29064	2657
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	1325	293	11347	1955	27005	3868
Ķengaraga filiālbibliotēka	2001	563	21035	4716	36798	7679
Mežciema filiālbibliotēka	853	276	8503	1603	16321	2938
Filiālbibliotēka „Pārdaugava”	3090	563	34079	5718	64216	6567
Pļavnieku filiālbibliotēka	1801	521	19311	4389	32427	6279
Filiālbibliotēka „Pūce”	933	288	8599	2070	19758	3470
Filiālbibliotēka „Rēzna”	1138	196	10474	1161	24732	1992
Sarkandaugavas filiālbibliotēka	1214	341	11621	2482	26264	4922
Filiālbibliotēka „Strazds”	1164	306	11575	2144	20915	2844
Šampētera filiālbibliotēka	1369	342	13607	3137	28245	6292
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	3191	938	25103	5708	64556	13743
Filiālbibliotēka „Zemgale”	1637	402	18772	3649	42428	7199
Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka	1240	288	14024	2309	37635	3405
ĀAP Dienas centrā	58	0	541	0	903	0
ĀAP BKUS	565	205	6038	1324	8850	2206
VIIBML	348	11	1900	51	3436	50
Kopā:	43 492	9 885	426 726	74 916	861 866	130 792

RCB vienotajā datubāzē reģistrēti **32 344** lietotāji,
no tiem bērni un jaunieši līdz 18 gadiem – **8 086**

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējais krājums

RCB struktūrvienība	Krājums 31.12.2020.	Jauniegu- vumi 2021	Izslēgts 2021	Krājums 31.12.2021.	(+) vai (-)
CB	99384	5667	8615	96436	-2948
Repozitārija Aktīvais krājums	10028	132	43	10117	89
Bibliotēku dienests	2890	587	836	2641	-249
VII BML	9809	217	102	9924	115
ĀAP BKUS	7050	864	704	7210	160
Āgenskalna filiālbibliotēka	0	4976	0	4976	4976
Filiālbibliotēka „Avots”	18287	1234	1265	18256	-31
Biķernieku filiālbibliotēka	12159	1352	1371	12140	-19
Bišumuižas filiālbibliotēka	8003	1175	1006	8172	169
Bolderājas filiālbibliotēka	22439	1499	1 418	22520	81
Čiekurkalna filiālbibliotēka	17078	1675	1 305	17448	370
Daugavas filiālbibliotēka	24988	1974	1 868	25094	106
Grīziņkalna filiālbibliotēka	14283	1278	1 214	14347	64
Iļģuciema filiālbibliotēka	24316	1628	998	24946	630
Imantas filiālbibliotēka	52746	2322	1918	53150	404
Jaunciema filiālbibliotēka	10092	1441	1153	10380	288
Juglas filiālbibliotēka	19832	1765	1492	20105	273
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	18009	1318	1709	17618	-391
Ķengaraga filiālbibliotēka	19304	1823	1414	19713	409
Mežciema filiālbibliotēka	9259	1221	676	9804	545
Filiālbibliotēka “Pārdaugava”	37286	2904	1806	38384	1098
Pļavnieku filiālbibliotēka	27002	1817	1900	26919	-83
Filiālbibliotēka „Pūce”	13622	1420	1003	14039	417
Filiālbibliotēka „Rēzna”	21341	1959	1685	21615	274
Sarkandaugavas filiālb.	29077	1776	1241	29612	535
Filiālbibliotēka „Strazds”	22351	1455	817	22989	638
Šampētera filiālbibliotēka	25191	1546	1415	25322	131
Torņakalna filiālbibliotēka	13289	0	281	13008	-281
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	45258	3103	2063	46298	1040
Filiālbibliotēka „Zemgale”	17260	1472	2190	16542	-718
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	21662	1670	1585	21747	85
Reorganizētā krājuma daļa	3061	0	1347	1714	-1347
Kopā	676 356	53 270	46 440	678 210	6 829

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku jaunieguvumi 2021. gadā

RCB struktūrvienība	Pirktie (par RCB budžeta līdzekļiem)		Nepirktie (dāvinājumi; bibliotēka nodod otrai bibliotēkai)		Kopā		Periodika (2018)		Pavisam kopā	
	Eks.	EUR	Eks.	EUR	Eks.	EUR	Žurnāli	Laikraksti	Eks.	EUR
CB	2792	29721,10	568	4 434,67	3360	34155,77	2296	11	5667	34155,77
Repozitārija Aktīvais krājums	125	1133,69	7	67,75	132	1201,44	0	0	132	1201,44
Bibliotēku dienests	5	55,99	8	78,36	13	134,35	569	5	587	134,35
VIIBML	62	680	13	150,07	75	830,07	139	3	217	830,07
ĀAP BKUS	364	3281,77	76	274,49	440	3556,26	422	2	864	3556,26
Āgenskalna filiālbibliotēka	2025	18399,11	2915	16518,03	4940	34917,14	32	4	4976	34917,14
Filiālbibliotēka „Avots”	566	5594,42	79	627,99	645	6222,41	586	3	1234	6222,41
Biķernieku filiālbibliotēka	542	5251,86	38	364,08	580	5615,94	768	4	1352	5615,94
Bišumuižas filiālbibliotēka	466	4471,91	41	328,32	507	4800,23	665	3	1175	4800,23
Bolderājas filiālbibliotēka	656	6217,28	165	766,66	821	6983,94	674	4	1499	6983,94
Čiekurkalna filiālbibl.	746	7342,06	65	589,17	811	7931,23	861	3	1675	7931,23
Daugavas filiālbibliotēka	882	9001,69	290	1682,15	1172	10683,84	798	4	1974	10683,84
Grīziņkalna filiālbibliotēka	514	5002,17	101	692,49	615	5694,66	658	5	1278	5694,66
Iļģuciema filiālbibliotēka	768	7593,89	85	732,95	853	8326,84	764	11	1628	8326,84
Imantas filiālbibliotēka	914	9352,33	366	2 225,40	1280	11577,73	1038	4	2322	11577,73
Jaunciema filiālbibliotēka	480	4563,99	30	285,05	510	4849,04	928	3	1441	4849,04
Juglas filiālbibliotēka	588	5765,16	223	1 150,92	811	6935,88	949	5	1765	6935,88
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	492	4864,79	79	447,95	571	5312,74	742	5	1318	5312,74
Ķengaraga filiālbibliotēka	601	5915,50	235	1 123,64	836	7039,14	982	5	1823	7039,14
Mežciema filiālbibliotēka	513	4990,66	103	634,24	617	5624,90	600	4	1221	5624,90
Filiālbibl. “Pārdaugava”	1058	11318,85	476	2 197,69	1534	13516,54	1365	5	2904	13516,54
Pļavnieku filiālbibliotēka	806	8139,51	172	1 211,59	978	9351,10	831	8	1817	9351,10
Filiālbibliotēka „Pūce”	510	4927,78	68	500,90	578	5428,68	836	6	1420	5428,68
Filiālbibliotēka „Rēzna”	565	5426,19	148	848,64	713	6274,83	1238	8	1959	6274,83
Sarkandaugavas filiālbibl.	757	7539,43	154	1 228,34	911	8767,77	862	3	1776	8767,77
Filiālbibliotēka „Strazds”	621	6194,38	55	531,23	676	6725,61	772	7	1455	6725,61
Šampētera filiālbibliotēka	729	7099,91	59	499,25	788	7599,16	755	3	1546	7599,16
Torņakalna filiālbibliotēka	0	-	0	-	0	-	0	0	0	-
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	1397	15264,77	347	1 985,88	1744	17250,65	1353	6	3103	17250,65
filiālbibliotēka „Zemgale”	658	6417,95	118	771,85	776	7189,80	690	6	1472	7189,80
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	695	6698,86	170	649,11	865	7347,97	800	5	1670	7347,97
Kopā	21 897	218 227	7255	43618,66	29 152	261 845,66	23973	145	53 270	261 845,66
							24 118			

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izslēgtie informācijas resursi 2021. gadā (sadalījums pa izslēgšanas iemesliem)

RCB struktūrvienība	Nolietoti	Lietotāju nozaudēti	Zuduši brīvpieejā	Novecojuši pēc satūra	Nodoti Repozitārija Apmaiņas krāj.	Nodoti Repozitārija Pasivajam krāj.	Nav atgūstami bibl. lietotāja dēļ	Nodoti uz citu krājumu	Kopā	Periodika		Kopā
										Žurnāli (2019)	Laikraksti (2020)	
CB	1 201	52	2	0	578	0	3 579	0	5 412	3 178	25	8 615
Repozitārija Aktīvais krāj.	0	0	0	0	0	0	43	0	43	0	0	43
Bibliotēku dienests	0	0	0	0	0	0	0	0	0	835	1	836
VIIBML	0	0	0	0	0	0	0	0	0	97	5	102
ĀAP BKUS	1	0	0	0	70	0	0	36	107	595	2	704
Āgenskalna filiālbibl.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Filiālbibliotēka „Avots”	260	0	0	0	38	0	332	0	630	630	5	1 265
Biķernieku filiālbibliotēka	479	0	0	0	38	0	108	0	625	741	5	1 371
Bišumuižas filiālbibliotēka	1	11	0	0	80	0	9	110	211	791	4	1 006
Bolderājas filiālbibliotēka	418	0	0	0	25	0	226	0	669	742	7	1 418
Čiekurkalna filiālbibl.	141	0	0	0	0	0	292	0	433	869	3	1 305
Daugavas filiālbibliotēka	507	0	0	0	76	0	400	0	983	877	8	1 868
Grīziņkalna filiālbibliotēka	157	0	0	0	52	0	292	0	501	707	6	1 214
Iļģuciema filiālbibliotēka	0	0	0	0	0	0	305	0	305	684	9	998
Imantas filiālbibliotēka	73	0	0	0	0	0	551	0	624	1 285	9	1 918
Jaunciema filiālbibliotēka	1	0	0	0	235	0	92	0	328	821	4	1 153
Juglas filiālbibliotēka	2	5	0	0	0	0	464	1	472	1 012	8	1 492
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	314	0	0	0	398	0	349	0	1 061	640	8	1 709
Ķengaraga filiālbibliotēka	83	0	0	0	36	0	248	0	367	1 041	6	1 414
Mežciema filiālbibliotēka	5	11	0	0	0	0	36	2	54	617	5	676
Filiālbibl. “Pārdaugava”	0	21	0	0	0	0	404	0	425	1 369	12	1 806
Pļavnieku filiālbibliotēka	402	13	22	0	150	0	398	1	986	906	8	1 900
Filiālbibliotēka „Pūce”	101	17	0	0	50	0	84	0	252	748	3	1 003
Filiālbibliotēka „Rēzna”	367	14	0	0	1	0	334	0	716	953	16	1 685
Sarkandaugavas filiālb.	205	5	0	0	191	0	74	0	475	762	4	1 241
Filiālbibliotēka „Strazds”	27	0	0	0	0	0	197	0	224	586	7	817
Šampētera filiālbibliotēka	439	0	0	0	71	0	168	0	678	731	6	1 415
Torņakalna filiālbibliotēka	0	0	0	0	0	0	281	0	281	0	0	281
Filiālbibliotēka Vidzeme”	405	0	0	0	0	0	201	0	606	1 450	7	2 063
Filiālbibliotēka „Zemgale”	653	0	0	0	206	0	286	0	1 145	1 038	7	2 190
Ziemeļblāzmas filiālbibl.	541	0	0	0	0	0	265	0	806	772	7	1 585
Reorganizētā krājuma daļa	119	0	0	0	0	0	379	849	1 347	0	0	1 347
Kopā	6902	149	24	0	2295	0	10397	999	20766	25674		46440

2021. gadā īstenoto projektu apraksts

1. „Tavs un mans Čiekurkalns”

Projekts tika finansēts RD IKSD Sabiedrības integrācijas programmas ietvaros. Visas projekta aktivitātes notika, ievērojot epidemioloģiskās drošības pasākumus bibliotēku darbā.

Projekta norises sākumā tika izveidota darba grupa (RCB darbinieki un sadarbības partneru pārstāvji), kuras ietvaros notika projekta aktivitāšu detalizēta izstrāde, norišu pārrunāšana, kā arī individuālo pienākumu un darbu sadale. Lai īstenotu projektā plānoto zvanīšanas aktivitāti apkaimes vientuļajiem senioriem, tika izstrādāts zvanīšanas grafiks, kurā tika norādīts, cik bieži, kurš darbinieks to dara, kādas tēmas tiks pārrunātas utt. Tika uzsākta projekta publicitāte – RCB tīmekļvietnē un sociālajos medijos, kā arī ČAB sociālajos medijos regulāri tika publicēta informācija par projektu un plānotajām aktivitātēm.

Aprīlī notika zvanīšanas akcija apkaimes vientuļajiem senioriem, ko veica RCB Čiekurkalna filiālbibliotēkas bibliotekāri un ČAB dalībnieki. Par projekta norises gaitu informēja ČAB valdes locekle Sandra Feldmane: *„Sociālās integrācijas aktivitātes ietvaros vairākkārt esam sazvāņējušies ar vientuļajiem senioriem, kurus pirms gada COVID-19 pandēmijas pirmajā vilnī sākām atbalstīt ar pārtikas pakām, cienastiem gadu mijā un ar sirds siltumu. Turam rūpi par viņiem arī šogad. Projekta ietvaros Čiekurkalnā plānoti vairāki interesanti pasākumi, par kuriem seniori izrādījuši interesi. Ir, kas ļoti priecājās par piedāvājumu palasīt grāmatu pa telefonu un par grāmatu piegādi mājās”.*

Aprīlī turpinājās darbs, apkopojot Čiekurkalna dzimtu stāstus un fotogrāfijas, kas vēsta gan par pagājušo laiku, gan mūsdienām un sniedz plašu ieskatu apkaimes vēsturē. Tika veikta dzimtu stāstu tekstu rediģēšana un fotogrāfiju atlase ceļojošās izstādes veidošanas vajadzībām. Vienojoties ar stāstu autoriem un saņemot rakstisku atļauju, RCB un ČAB sociālā medija Facebook kontos tika publiskoti dzimtu stāsti un foto, tādējādi projektā paveiktais guva plašu rezonansi, jo šis saturs e-vidē bija pieejams apskatei ikvienam, neatkarīgi no atrašanās vietas.

Notika regulāras (attālinātas un klātienēs) darba grupas tikšanās, lai pārrunātu projekta gaitu un turpmākās aktivitātes. Pavasarī un vasarā notika projekta īstenošanai nepieciešamo lietu iegāde. Pie bibliotēkas tika iestādīts daudzgadīgais košumkrūms.

Vasarā un rudens sākumā notika četri pasākumi – brīvdabas sarunu vakari (koncerti, ceļojošās foto izstādes atklāšana un eksponēšana, lekcija par dārza veidošanu, apkaimes iedzīvotāju atmiņu stāstu vakari, diskusijas par apkaimes aktualitātēm, literāra pēcpusdiena u. c.) ikvienam apkaimes iedzīvotājam. Pasākumos piedalījās pazīstamas apkaimes personības, ČAB pārstāvji, literāti u. c.

30. jūnijā Čiekurkalna filiālbibliotēkas pagalmā notika diviem projektiem veltīts prezentācijas pasākums - iedzīvotāju integrācijas projekta “Tavs un mans Čiekurkalns” prezentācija un ČAB projekta “Bibliotēkas

dārzs” prezentācija. Čiekurkalna filiālbibliotēkas vadītāja Aija Namavīra stāstīja par notikušo projektā “Tavs un mans Čiekurkalns”. Pateicoties RD, ēka un zeme pie bibliotēkas tagad ir pašvaldības īpašums, kas sniedz pilnīgi jaunas iespējas bibliotēkas sniegto pakalpojumu spektrā. Sevišķi nozīmīga šajā kontekstā ir bibliotēkas dārza ideja. ČAB valdes locekle Sandra Feldmane informēja klātesošos par bibliotēkas dārza izveides plāniem. Līdz šim čiekurkalniešiem nav bijis savas vietas, kur pulcēties uz dažādiem pasākumiem. Tagad tāda vieta būs, un tas būs čiekurkalniešu kultūras dzīves epicentrs. Valsts nekustamo īpašumu (VNĪ) pārstāve Inta Plūmiņa (VNĪ iesaistījās Bibliotēkas dārza projektā ar tehniku un darbaspēku) uzsvēra, ka vislabākos rezultātus gūst projekti, kuros iesaistījušās trīs puses – vietējie iedzīvotāji, pašvaldība un valsts. Ainavu arhitekte Mētra Augškāpa prezentēja dārza vīziju, skaidrojot dārza ideju un visu tā komponentu praktisko un simbolisko jēgu. Vakara noslēgumā muzicēja Agates un Pētera Ozoliņu čellu duets, kuru mūzika radīja vasarīgi gaišu noskaņu. Pasākumā pulcējās Čiekurkalna nākotnē ieinteresēti iedzīvotāji.

8. jūlijā Čiekurkalna filiālbibliotēkas pagalmā tika atklāta ceļojošā izstāde “Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti”. Izstādē redzamās fotogrāfijas ir liecības par dažādiem notikumiem čiekurkalniešu dzimtu vēsturē – gan svinīgiem gadījumiem, gan ikdienas mirkļiem. Vēlāk izstāde tika eksponēta arī citās RCB filiālbibliotēkās. Pasākums pulcināja apkaimes iedzīvotājus un viesus no citām apkaimēm un noritēja ģimeniski siltā atmosfērā. Vakaru vadīja Čiekurkalna filiālbibliotēkas vadītāja Aija Namavīra un RCB PSAN nodaļas projektu vadītāja Inese Ruskule. Viņas pastāstīja, kas ticis darīts projektā “Tavs un mans Čiekurkalns”, kā tapa dzimtu stāstu izstāde, un pateicās visiem par ieguldīto darbu. Tika lasīti fragmenti no Guntas Celmas grāmatas “Mans mīļais Čiekurkalns”. Tika uzdoti arī āķīgi jautājumi, piemēram, ko nozīmē Čiekurkalna agrākais nosaukums Šreienbuša, un tika dalītas balvas. Dāvaniņu no bibliotēkas saņēma katrs dzimtu stāstu autors. Vakaru turpināja dziesmas pazīstamās mūziķes un dziedātājas Antas Eņģeles izpildījumā.

21. jūlijā notika otrais dzimtu stāstu vakars. Čiekurkalnieši aplūkoja izstādi “Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti”, ieklausījās mūziķa Kārļa Būmeistera stāstā par dzimto Čiekurkalnu un viņa dziesmās. Pasākumu vadīja Čiekurkalna filiālbibliotēkas galvenā bibliotekāre Silva Rozenšteine un RCB PSAN projektu vadītāja Inese Ruskule.

Augustā notika lasīšanas zibakcija “Es lasu Čiekurkalnā!”, kuras mērķis – popularizēt un atspoguļot lasīšanu kā jēgpilnu un nozīmīgu aktivitāti.

18. septembrī bibliotēkas pagalmā notika literāro sarunu pēcpusdiena, kurā piedalījās literatūrzinātniece, dzejniece Sandra Ratniece, rakstniece Rolanda Bula un literāte, izdevēja Vija Laganovska (Birkova). Pasākuma moderatore bija RCB PSAN vadītāja p. i. Evita Hofmane. Klausītājiem bija iespēja iepazīties ar autoru radošās dzīves aktualitātēm un aktivitātēm, klausīties dzejas un prozas fragmentu lasījumus no iznākušajām un topošajām grāmatām un neformālā gaisotnē uzdot jautājumus.

Čiekurkalna filiālbibliotēka saņēma grāmatu dāvinājumu no Latvijas Rakstnieku savienības un apgāda "Literatūras Kombains".

Bibliotēkas izstāžu zālē interesenti varēja aplūkot projekta ietvaros tapušo izstādi "Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti".

Septembrī apkaimes pirmsskolas izglītības iestādes āra teritorijā tika organizēti radoši un izglītojoši pasākumi bērniem, ko vadīja bibliotēkas vadītāja Aija Namavīra. Notika apsveikumu zīmēšana apkaimes senioriem. 1. oktobris ir Starptautiskā senioru diena. Oktobra sākumā - apsveikumu nogādāšana apkaimes senioriem, tie tika dāvināti arī vecāka gada gājuma bibliotēkas lasītājiem. Visa projekta gaitā tika veiktas publicitātes aktivitātes.

Rudenī notika bibliotēkas darbinieku sagatavotas un vadītas novadpētniecības ekskursijas pa tuvējo apkaimi (dažādi maršruti: Čiekurkalna apkaime (9. un 16. septembris), vēsturiskie Lielie kapi (6. un 8. oktobris)). **Tika eksponēta izveidotā foto izstāde "Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti"**. Izstāde tika eksponēta arī vasaras kultūras programmas pasākumu laikā, kas bibliotēkas pagalmā notika ik nedēļu (no jūlija līdz septembra sākumam). To aplūkoja daudzi interesenti. Izstāde tika izvietota bibliotēkas izstāžu zālē, kur to bibliotēkas darba laikā iepazīna lasītāji. Septembra otrajā pusē un oktobrī izstāde eksponēta Rīgas Čiekurkalna pamatskolā, kur to aplūkoja skolas audzēkņi un skolotāji.

Oktobra otrajā pusē notika projekta analīze – tika sagatavota un iesniegta projekta atskaite, kā arī projekta kopsavilkums publicitātes vajadzībām.

Projekta rezultātu izvērtējums:

"Projekts ļāva realizēt lietas, kas tika iecerētas jau pirms vairākiem gadiem. Piemēram, Čiekurkalna dzimtu apzināšanu, senioru un jaunās paaudzes integrāciju (apsveikumu zīmēšana senioriem), un, protams, bibliotēkas popularizēšanu apkaimes iedzīvotāju vidū, ļaujot bibliotēkas pagalmā organizētajos pasākumos satikties dažādu interešu un paaudžu cilvēkiem, rosinot interesi par Čiekurkalnu un tā vēsturi. Senioru apzvanīšana pandēmijas laikā mazināja sociālo atstumtību un veicināja bibliotēkas atpazīstamību", par projektā paveikto gandarīta ir Čiekurkalna filiālbibliotēkas vadītāja Aija Namavīra. Par pozitīvo pieredzi un projekta lietderību domās dalās **ČAB valdes locekle Sandra Feldmane**: *"Mēs, Čiekurkalna attīstības biedrība, ļoti augstu novērtējam iespēju būt par partneriem šajā projektā. Pamatojums:*

- 1. Projekta saturiskā daļa vērsta uz Čiekurkalna vērtībām, kuru pamatā visos laikos bijuši Čiekurkalna cilvēki;*
- 2. Tīcis paveikts prasmīgs novadpētnieciskais darbs, kas ļauj plašai sabiedrībai ieraudzīt Čiekurkalna vēsturiskās dzimtas un uzzināt par to gaitām līdz pat mūsdienām;*
- 3. Mums ar projekta vadības grupu izveidojās ļoti laba sadarbība un savstarpēja atbalsta sistēma;*

4. *Neatsverams ieguvums ir attiecību stiprināšana un abpusējā uzticēšanās starp pašvaldības iestādi un NVO”.*

Gūta laba sadarbības un darba pieredze, kas sekmēs tālāku kopēju aktivitāšu īstenošanu, sociālās integrācijas, kā arī citu projektu realizēšanu Rīgas pilsētā un Čiekurkalna apkaimē. Pulcinot dažādu sociālo grupu un interešu cilvēkus (seniorus, sociāli aktīvos iedzīvotājus, ģimenes ar bērniem utt.), tika veicināta viņu integrēšanās, stiprināta vēlme būt aktīviem, sociāli atbildīgiem savas apkaimes iedzīvotājiem un saimniekiem.

2022. gadā turpināsies projekta ietvaros tapušās izstādes “Tavs un mans Čiekurkalns: dzimtu stāsti” eksponēšana RCB filiālbibliotēkās. Noteikti turpināsies sadarbība ar ČAB un citiem projekta partneriem, apkaimes iestādēm un iedzīvotājiem. Pateicoties projekta ietvaros piesaistītajam finansējumam, projekta „Tavs un mans Čiekurkalns” mērķi tika īstenoti, ir gandarījums par paveikto un pārliecība, ka sabiedrības integrācijas ilgtermiņa ietekme apkaimē būs pozitīva, vērsta uz izaugsmi un attīstību.

2. „Tikšanās vieta – bibliotēka!”

Projekts tika līdzfinansēts RD IKSD Kultūras pasākumu programmas ietvaros. Visas projekta aktivitātes notika, ievērojot epidemioloģiskās drošības prasības bibliotēku darbam. Projektā piedalījās RCB un filiālbibliotēku darbinieki, Rīgas mūzikas un mākslas skolu pedagogi, literāti, māksliniece, bibliotēku lasītāji un potenciālie apmeklētāji, pirmsskolas izglītības iestādes darbinieki, bērnu vecāki, kā arī citi interesenti.

No aprīļa līdz oktobrim notika dažādas individuālas vai kopīgas aktivitātes, līdz oktobra vidū valstī tika izsludināta ārkārtējā situācija, mājsēde, un bibliotēkas tika slēgtas apmeklētājiem. Par projekta norises vietām tika izvēlētas RCB filiālbibliotēkas: Bolderājas un Jaunciema filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Zemgale”. Trīs minētās RCB struktūrvienības ir dažādu Rīgas apkaimju kultūras iestādes, kurās tika realizēta projekta pasākumu programma – tikšanās ar autorēm. Konkrētās bibliotēkas tika izvēlētas, jo tām ir pasākumu rīkošanai piemērotas ārtelpas. Ekskursiju piedāvājuma īstenošanā piedalījās arī Šampētera filiālbibliotēka u. c. RCB filiālbibliotēku kolēģi. Individuāli notika literātu, ilustratores un mākslas skolas audzēkņu radošais darbs.

Pasākumi tika plānoti ārtelpās, paredzot iespēju pārcelt tos uz iekštelpām nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ. Tikai vienā gadījumā tikšanās reize ar autori notika bibliotēkas telpās. Pasākumu apmeklētāju grupas tika organizētas, ņemot vērā pulcēšanās ierobežojumus kā iekštelpās, tā ārtelpās. Ārtelpās, piemēram, bibliotēkas dārzā un iekšpagalmā, ir plaša teritorija, kur pasākumu laikā dalībnieki varēja ievērot savstarpējo distancēšanos. Notika sadarbība starp bibliotēkām. Projekta dalībnieki tika aicināti piedalīties ekskursijās, novadpētniecības un literārajās pastaigās, ko organizēja citas RCB filiālbibliotēkas, tādējādi kompetentu ekskursiju vadītāju, lietpratēju vadībā iepazīna daudzveidīgās Rīgas apkaimes.

Aprīlī RCB un tās filiālbibliotēkas, kas 2021. gadā atzīmēja nozīmīgas darba jubilejas, apkopoja dažādus novadpētniecības materiālus: foto, vēstures faktus, bibliotēkas bijušo vadītāju atmiņas, tika izveidota virtuālā izstāde par bibliotēkas dzīvi laika lokos, tapa literāri radošais darbs u. c. Iesaistījās CB, kas atzīmēja 115 gadu jubileju, filiālbibliotēka „Avots”, kam apritēja 75 gadi, Sarkandaugavas filiālbibliotēka, kas atzīmēja 40 pastāvēšanas gadus, un citas bibliotēkas. Rosinošā informācija kalpoja arī kā iedvesmas avots literātēm, māksliniecei un bērniem radošajam darbam. **Maijā vēstures un novadpētniecības materiālu kopas tika nosūtītas autoriem un mākslas skolas audzēkņiem radošā darba veikšanai.**

Profesionāli literāti un ilustratori individuāli veica radošo darbu. Tapa zīmējums, dzeja, īsproza par bibliotēku tēmu pagātnes, tagadnes un nākotnes perspektīvā. Maijā Pārdaugavas Mākslas un mūzikas skolas un Bolderājas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi tika aicināti piedalīties radošās jaunrades darbu konkursā, brīvi izvēloties veicamā darba tehniku. Notika projekta partneru darba grupas klātienē un attālinātās tikšanās.

Bibliotēkām bijusi iepriekšēja, veiksmīga sadarbība ar apkaimju mūzikas un mākslas skolām. Regulāri notikušas radošo darbu izstādes. **Zīmējumi tapa individuāli, laika periodā no maija.** Bolderājas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi savas vasaras prakses laikā arī pievērsās bibliotēku tēmai. Darbus klātienē apkopoja Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas un Bolderājas Mūzikas un mākslas skolas pedagogi.

Augustā vairums darbu bija saņemti, un sākās to izvērtēšana.

Klātienē pasākumi tika sākti septembrī – laikā, kad bibliotēkās šī darba forma bija atļauta. Pasākumi, tikšanās reizes ar literātēm un mākslinieci notika bibliotēkā, tās dārzā, pirmsskolas izglītības iestādes zaļajā zonā (bibliotēka un pirmsskolas izglītības iestāde atrodas vienā ēkā), kā arī apkaimēs (ekskursijas). **Rudenī projekta dalībniekiem, interesentu grupām piedāvājām iespēju iepazīt Rīgas daudzveidīgās apkaimes.**

Pasākumu norise:

- **6. septembrī** Bolderājas filiālbibliotēkas ārtelpās Bolderājas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu un pedagogu tikšanās ar rakstnieci, mākslinieci, tulkotāju Liliju Berzinsku;
- **8. septembrī** blakus Jaunciema filiālbibliotēkai, Rīgas 15. pirmsskolas izglītības iestādes āra teritorijā pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņu un pedagogu tikšanās ar literāti Eviju Gulbi;
- **9. septembrī** Čiekurkalna filiālbibliotēkas organizēta apkaimes iepazīšanas ekskursija pa Čiekurkalnu;
- **9. septembrī** filiālbibliotēkā "Zemgale" Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu un pedagogu tikšanās ar rakstnieci, mākslinieci, tulkotāju Liliju Berzinsku;
- **10. septembrī** Šampētera filiālbibliotēkas organizēta literārā pastaiga pa Šampētera un Pleskodāles apkaimi – projekta dalībniekiem un citiem interesentiem.

Skolēnu radošos darbus izvērtēja žūrija, kuras sastāvā bija RCB darbinieki, literāti un māksliniece, kura piedalījās projektā. Tika izveidota virtuālā izstāde, kas tika publicēta RCB tīmekļvietnē un sociālo mediju profilos, sadarbības partneru tīmekļvietnēs.

Dalībnieki saņēma balvas no RCB un sadarbības partneriem, projekta atbalstītājiem – grāmatu apgādiem „Zvaigzne ABC” un „Vesta-LK”. Izdevēji atvēlēja vairāk nekā 40 grāmatas.

Notika izstādes sagatavošana. **Literātu, mākslinieces un skolēnu radošie darbi tiks eksponēti ceļojošajā izstādē RCB un filiālbibliotēkās.** Izstādes notiks 2022. gadā. Eksponēšana atkarīga no tā, kādas darba formas bibliotēkās būs atļautas epidemioloģiskās situācijas dēļ. Spilgtākie un oriģinālākie radošie darbi tiks apkopoti publicēšanai “RCB Gadagrāmatā 2021–2022”, tādējādi plaši un paliekoši atspoguļojot projekta norisi.

Projekta ietvaros tapa vairāki daiļdarbi, kas veltīti bibliotēkai. Ar projekta ietvaros tapušajiem Līlijas Berzinskas un Evijas Gulbes daiļdarbiem varēja iepazīties RCB tīmekļvietnē [Projektā tapušie Līlijas Berzinskas un Evijas Gulbes daiļdarbi.](#)

Novembrī notika darba grupas, sadarbības partneru pārstāvju attālinātā tikšanās un projekta izvērtēšana.

Projektā sasniegtie mērķi:

- Bagātināta Rīgas apkaimju kultūrvidē, nodrošināta kvalitatīva kultūras piedāvājuma bezmaksas pieejamība apkaimēs, radoša un saturīga brīvā laika pavadīšana;
- Radīta interese par latviešu oriģinālliteratūru, tajā notiekošajiem procesiem, popularizēta autoru un mākslinieku daiļrade. Sniegta iespēja klātienē satikt iedvesmojošas personības. Sekmēta latviešu autoru un mākslinieku atpazīstamība, bērnu lasīšanas paradumu attīstība. Attīstīts ieradums doties uz bibliotēku. Sekmēta zinātkāre, radošu bērnu atbalsts un pozitīva vērtīborientācija;
- Novadpētniecības ekskursijas un aktivitātes rosināja ar interesi paraudzīties un izzināt savas un citu apkaimju vēstures takas, iepazīt rakstniekus un citas nozīmīgas personības laiku lokos. Veicināja piederības sajūtu apkaimēm un kultūras dzīves norisēm. Bija iespēja satikt jaunus draugus un domubiedrus;
- Atbalstīta bērnu un jauniešu, kā arī profesionāļu mākslinieciskā un radošā darbība;
- Notika pieredzes un labās prakses apmaiņa pašvaldību publisko bibliotēku un citu institūciju starpā, sekmēts pozitīvs dialogs un tālāka sadarbība. Attīstīts sadarbības tīkls, aktīvi iesaistot kultūrizglītības iestādes un rodot jaunus kontaktus;
- Popularizēta RCB un tās filiālbibliotēkas kā nozīmīgas Rīgas pilsētas kultūras dzīves veidotājas, sekmēta profesionālās mākslas un jaunrades procesa attīstība. Radošas personības tika aicinātas domāt un stāstīt par bibliotēkām kā nozīmīgām kultūrvietām gan pagātnes, gan šodienas un nākotnes kontekstā;

- Pasākumu un norišu klāsts bija paredzēts plašam interesentu lokam, apkaimju bērniem, pieaugušajiem. Radošajās aktivitātēs iesaistījās profesionāli rakstnieki un mākslinieki, mākslas skolu audzēkņi un viņu pedagogi;
- RCB un sadarbības partneru realizētais projekts rosināja lielu un mazu rīdzinieku, it īpaši apkaimju iedzīvotāju aktīvu līdzdalību kultūras pasākumos un radošajās aktivitātēs. Tika veicināta pašvaldības iestāžu un radošo personu sadarbība, radīti interesanti darbi. Palielināta izpratne par bibliotēku, grāmatu izdevniecību, rakstnieku u.c. radošo un kultūras jomu darbu. Piedaloties aktivitātēs, tika veicināta pozitīva attieksme pret mākslu un kultūru kopumā. Tika nodrošināta iespēja pilnvērtīgi pavadīt laiku un sekmēta iestāžu atpazīstamība.